

GAZETA NIEPOŁOMICKA

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Nr 1/326

STYCZEŃ 2022

ISSN 1429-004

SAMI PISZEMY GAZETĘ: 33 AUTORÓW, 43 TEKSTÓW

Szlachetna Paczka

u nas

str. 33

Metropolia Krakowska ze strategią

14 grudnia reprezentanci gmin członkowskich stowarzyszenia Metropolia Krakowska podpisali strategię rozwoju dla Krakowa i jego otoczenia. To dokument unikatowy w skali kraju

str. 10

Budżet na 2022 rok przyjęty!

23 grudnia Rada Miejska w Niepołomicach głosowała nad budżetem na przyszły rok. Uchwała budżetowa została podjęta 12 głosami za, przy 3 wstrzymujących się i 4 przeciw

str. 11

Razem raźniej

3 stycznia ruszyła rejestracja do projektu Razem Raźniej, realizowanego przez Fundację Dzieciom Kolorowy Most oraz Urząd Miasta i Gminy Niepołomice

str. 12

Zapraszamy na

lodowisko w Niepołomicach

Godziny otwarcia lodowiska:

Od poniedziałku do niedzieli
w godz. 9.00 do 21.00

Cennik:

Bilet normalny 12 zł

Bilet ulgowy 6 zł do 18 roku życia

Grupa powyżej 10 osób w dni powszednie
do godz. 15.00 8 zł /os

Wypożyczenie łyżew 10 zł

Wypożyczenie kasku 2 zł

Wypożyczenie pomocy do jazdy 1/2 h 5 zł

Będzie można zakupić karnet na 10 wejść

– 11 wejście gratis.

Wejście jednorazowe, bez limitu czasowego.

PODSUMOWANIE 2021

2. Podsumowanie roku 2021

TEMATY MIESIĄCA

10. Metropolia Krakowska ze strategią
11. Budżet na 2022 rok przyjęty!
12. Razem różnie!

TWÓJ URZĄD

13. Prace przy budowie Niepołomickich Błoi
14. Wręczyliśmy Dęby Biznesu
14. Podsumowanie akcji Lato z Polską
15. Kontynuujemy program usuwania azbestu
15. Spotkanie regionalne Regio-Mob
15. Dofinansowanie na budowę i renowację zbiorników
15. Nowe boisko sportowe w Woli Zabierzowskiej
16. Są pieniądze na 2. etap obwodnicy
16. Zamiast Wodociągów – Infrastruktura Niepołomice

GOSPODARKA ODPADAMI

17. Harmonogram odbioru odpadów w 2022 roku
20. Kompostowanie – po co?
21. Kompostownik na posesji – przepisy

CZYSZTE POWIETRZE

22. Nowa lokalna uchwała antysmogowa dla gminy Niepołomice
23. Dodatkowe środki na Gminny Program Wymiany Pieców
27. Smog a zdrowie

NASZA TABLICA

29. Niepołomiczanie nagrali teledysk w stylu country
29. Podsumowanie Roku w LGD
29. Spotkanie opłatkowe Fundacji Wspierania Onkologii IBEZraka
29. Wspólne sprzątanie Niepołomice

EDUKACJA

30. No-promilowe rapowanie
30. VI Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych
31. Mikołajki z firmą Man Trucks Niepołomice
31. Europa nowe rozdanie
32. „Wspólne dziedzictwo – wspólne pasje”
32. Pani Mrówka edukuje

MIKOŁAJKOWO

32. Strażackie mikołajki
33. Szlachetna Paczka u nas
34. Mikołaj odwiedził Niepołomice

35. Bunt Mikołajów
36. 16. Turniej Mikołajkowy i Festiwal Karate-Do

BIBLIOTEKA

37. Festiwal Literatury
38. Wspomnienia o Andrzeju Klimie (1945-2020)

HISTORIA

39. Barok

ASTRONOMIA

41. Styczeń 2022

FELIETON

42. O małych wielkich wynalazkach

KONCERT

43. Pieśni Niepodległej

NIEPOŁOMICKIE BIOGRAFIE

44. Jadwiga Trzos de domo Borgiel

NASZE NGO-SY

46. Siedliskowy zawrót głowy

CZTERY ŁĄPY

47. Zapalenie trzustki u kotów

PAMIĘTAJ, ZŁÓŻ DEKLARACJĘ
o źródłach ogrzewania budynków

www.ceeb.gov.pl

właściciel / zarządca

Projekt "Centralna Baza Emisyjności Budynków (CEEb)" jest realizowany w ramach programu „Zintegrowany system ograniczania niskiej emisji (ZONE)”

GAZETA NIEPOŁOMICKA
www.niepolomice.eu

Nakład: 5000 egz.

Wydawca: Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach, Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice

Redakcja: ul. Zamkowa 5, 32-005 Niepołomice
tel. 12 250 94 50, faks 12 250 94 00

e-mail: joanna.kocot@niepolomice.eu

Redaktor naczelna: Joanna Kocot
Korekta: Małgorzata Zalewska-Zemła

Kolportaż: UMiG w Niepołomicach,
tel. 12 250 94 50
Tekstów niezamówionych redakcja nie zwraca,
ponadto zastrzega sobie prawo do skracania
artykułów, opatrywania ich własnym tytułem
i korespondencji.

Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie odpowiada.

Skład: Krzysztof Biliński
Druk: Rafał Krasny Drukarnia Papillon
<https://www.drukarniapapillon.pl/>

Pismo należy do Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej.

Podsumowanie roku 2021

Serdecznie zapraszamy do przeglądu wydarzeń z 2021 roku, które miały miejsce w gminie Niepołomice lub naszej gminy dotyczyły

STYCZEŃ

68 730,25 zł, plus 2000 zł w e-puszcze, plus aukcje to bilans 29. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który odbył się 31 stycznia w Niepołomicach. W niepołomickiej orkiestrze grało około 120 wolontariuszy, którzy kwestowali z 25 puszkami, organizowali orkiestrowe wydarzenia i obsługiwali sztab.

LUTY

Szkoła w Podgrabiu wygrała 1000 książek. 24 lutego do placówki przybyły długo wyczekiwane książki – nagrody w konkursie Empiku „1000 powodów, by czytać”.

MARZEC

1 marca w Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych burmistrz Roman Ptak i wiceburmistrz Michał Hebda wraz z przedstawicielami Rady Miejskiej w Niepołomicach Markiem Ciastoniem, Andrzejem Gąsłowskim i Karoliną Marzec złożyli kwiaty pod pomnikiem w Parku Miejskim.

17 marca w Starostwie Powiatowym w Wieliczce wiceburmistrz Michał Hebda odebrał z rąk Marty Malec-Lech

z zarządu Województwa Małopolskiego promesę o wartości 74 999,99 zł na zakup sprzętu do edukacji zdalnej dla uczniów z gminy Niepołomice.

KWIECIEŃ

W kwietniu ruszył Dom Kultury Siedlisko. Przez rok i trzy miesiące dom kultury w Podłężu stał pusty. Po wzięciu go pod opiekę przez Stowarzyszenie Zielony Puszczyk ożył na nowo. Dorośli i dzieci mają tam swoje Siedlisko.

MAJ

12 maja Suchoraba otrzymała swoje serce na nakrętki, dziewięte w naszej gminie. Zbieramy w nich plastikowe nakrętki z butelek, które pomagają potrzebującym. Pojemniki są już przy szkołach w Niepołomicach, Woli Batorskiej, Podłężu, Zakrzowie, Zabierzowie Bocheńskim, przy OSP w Zagórzu i Podgrabiu oraz na niepołomickim rynku. Pomysłodawczynią całej akcji jest radna Małgorzata Juszczyk.

21 maja rozpoczął się w naszej gminie montaż urządzeń fotowoltaicznych w ramach projektu Ekopartnerzy na rzecz słonecznej energii Małopolski. Na inwestycję pozyskano 59,2 mln zł dotacji unijnej. Dofinansowanie pokryje 49%

kosztów instalacji paneli fotowoltaicznych, a pozostałe pieniądze dołożą mieszkańcy uczestniczący w projekcie. Instalacje pojawią się na 332 domach w naszej gminie.

24 maja 2021 r. na zamkowym dziedzińcu odbyło się mianowanie nowego komendanta Komisariatu Policji w Niepołomicach oraz jego zastępcy. Stanowisko komendanta objął Maciej Onyszko, jego zastępcą została Dominika Półtorak.

CZERWIEC

1 czerwca bawiliśmy się wspólnie z najmłodszymi mieszkańcami naszej gminy na Dniu Dziecka w Niepołomicach.

5 czerwca z Niepołomic wystartowała 59. edycja Małopolskiego Wyścigu Górskiego.

6 czerwca podczas Gali Tygodnika „Wprost” w Pałacu Czosnowskich pod Warszawą Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomic Roman Ptak odebrał nagrodę Tuzy Biznesu – Samorządowy Lider Przedsiębiorczości – za trafione inwestycje wspierające rozwój przedsiębiorczości.

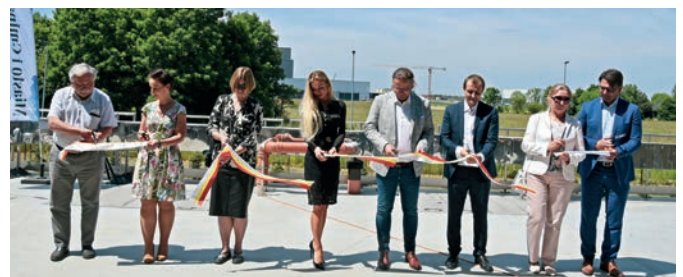
Ponad 420 mln zł zainwestuje MAN w Niepołomicach. 10 czerwca burmistrz Roman Ptak podpisał memorandum o współpracy. Po szesnastu latach od pierwszej decyzji o ulokowaniu zakładu Grupy MAN Truck & Bus SE w Niepołomicach zapadła decyzja o gigantycznej rozbudowie, która potrwa do 2022 r. Docelowo zatrudnionych zostanie tu 2500 pracowników, a planowana średnia produkcja dzienna wzrośnie do 300 pojazdów oraz 200 kabin.

11 czerwca odbyło się uroczyste wkopanie kamienia węgielnego pod nową siedzibę firmy SMAY w Podłężu. Tym samym Niepołomiccka Strefa Inwestycyjna powiększyła się o prężną firmę.

32 mln zł, 6 lat przygotowań, 2 lata budowy – i 15 czerwca 2021 r. otworzyliśmy uroczystie oczyszczalnię ścieków Podłęże Zachód.

20 czerwca 600 biegaczy rywalizowało w XIII Biegu W pogoni za zębem. Zawodnicy pobiegli na dwóch dystansach – 8 i 15 km. I choć upał był wyjątkowo duży, wszyscy bezpiecznie dotarli do mety.

24 czerwca burmistrz Niepołomic oraz szefowie konsorcjum firm Stambud sp. z o.o. oraz 2K-Budownictwo sp. z o.o. podpisali umowę na remont starej piekarni przy ul. Spółdzielczej, gdzie powstanie Piekarnia Sztuki. Przedsięwzięcie nadzorowane przez zastępcę burmistrza Adama Twardowskiego stworzy nowy obiekt kulturalny na mapie Niepołomic.

LIPIEC

22 lipca spotkaliśmy się na placu zabaw na Marudach, by wspólnie bawić się podczas Kreatywnych wakacji w plenerze organizowanych wspólnie przez Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach oraz zarząd osiedla Zakościele. Imprezę przeprowadziliśmy w kilku miejscach w naszej gminie podczas tegorocznych wakacji.

SIERPIEŃ

Mimo zwariowanej pogody udało nam się wymienić książkami. Miłośnicy literatury spotkali się 1 sierpnia podczas Wielkiej Letniej Wymiany Książek, dzieląc się czytelnymi zbiorami.

8 sierpnia odbyły się zmagania w 9. edycji Biegu po Puszczy oraz w kolarskim gravelowym Wyścigu 21 km. Mimo nietypowego terminu na starcie stanęło ponad 250 osób.

13 sierpnia spotkaliśmy się na rynku w Niepołomicach na tradycyjnym Wieczorze z gwiazdami, by obejrzeć deszcz meteorów, a także film *Proxima* na dużym ekranie pod gołym niebem.

14 sierpnia na rynku w Niepołomicach spotkaliśmy się z żywą sztuką. Obejrzeliśmy wyjątkowy spektakl uliczny Teatru KTO! inspirowany poezją T.S. Eliota. Wędrujący spektakl uliczny ukazał nam dzień z życia współczesnego everymana.

15 sierpnia odbyła się kolejna edycja Ziołomanii. Tym razem spotkaliśmy się w Zamku Królewskim w Niepołomicach. Podczas imprezy tradycyjnie można było poczuć zapach ziół, skosztować smakołyków, wziąć udział w warsztatach i konkursach dotyczących wykorzystania właściwości roślin, a także posłuchać koncertu.

24 sierpnia uroczystie otworzyliśmy Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne w Niepołomicach. *Nareszcie, po dwóch latach rozbudowy pod czujnym okiem mojego zastępcy Adama Twardowskiego, zakończył się remont MOA. Miłośnicy astronomii i nauk przyrodniczych mogą wrócić do obserwacji oraz na zajęcia pozaszkolne w stałym miejscu w centrum Niepołomic – mówi Roman Ptak, Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice.*

28 sierpnia, w ostatnią sobotę wakacji, spotkaliśmy się w Parku Miejskim na Grillu u Burmistrza. To tradycyjnie czas, kiedy wspólnie żegnamy wakacje przy dobrym jedzeniu.

WRZESIEŃ

1 września 2021 obchodziliśmy 82. rocznicę wybuchu II wojny światowej. Michał Hebda – zastępca burmistrza Niepołomic, Marta Jędrzyak-Strózik – sekretarz Niepołomic oraz Marek Ciastoń – przewodniczący Rady Miejskiej złożyli kwiaty na Kozich Górkach.

W sobotę 4 września o godz. 12.00 w Zamku Królewskim odbyła się uroczysta sesja Rady Miejskiej w sprawie →

nadania imienia burmistrza Andrzeja Wimmera Parkowi Miejskiemu w Niepołomicach. Szczególnym wydarzeniem uroczystości było odsłonięcie tabliczki w Parku Miejskim oraz tablicy pamiątkowej w magistracie przez wnuka i prawnuczkę burmistrza Wimmera – Mateusza i Martę Golińskich.

Szymon Sowiński, mieszkaniec Staniątek, zdobył pierwszy w historii medal paraolimpijski w strzelectwie dla Polski. W piątek, 17 września, w Domu Pełnym Kultury w Staniątkach mieszkańcy Gminy Niepołomice, sąsiedzi oraz przyjaciele przywitali swojego mistrza.

W dniach 17-19 września w Niepołomicach odbył się finał Pucharu Niepołomic 2021 – Zawodów Regionalnych i Zawodów Towarzyskich w skokach przez przeszkody. Cały cykl składał się w sumie z trzech eliminacji (maj, czerwiec, lipiec) i wrześniowego finału.

18 września w Niepołomicach po raz czwarty odbył się Wyścig by Marczyński, kolarska gratka dla amatorów. Można było nie tylko spróbować swoich sił, ścigając się z innymi, ale też rozejrzeć się po nowinkach, kupić książkę Tomka Marczyńskiego, zdobyć autograf autora, porozmawiać z nim i zrobić sobie zdjęcie. W konkursie rowerowym wystartowali również najmłodszy.

Czwarta Gminna Senioriada, zorganizowana 18 września, mimo nie najlepszej pogody zgromadziła kilkaset osób. Poza miejscowymi seniorami wzięły w niej udział również grupy z Jawora, Kłaja, Wieliczki, Lipnicy, Wawrzeńcyc i Krakowa.

Tegoroczna edycja biegu 4Rest Run w Puszczy Niepołomickiej odbyła się 19 września. Mimo że pogoda w dniu zawodów nie rozpieszczała, uczestnicy nie zawiedli i licznie pojawili się na starcie.

We wrześniu ujawniony został błąd konstrukcyjny w szkole na Jazach. Doszło tam do ugięcia stropu nad częścią budynku, który został czasowo wyłączony z użytkowania. W tydzień zorganizowaliśmy naukę w tymczasowych lokalizacjach. Trwa usuwanie usterki.

W ostatni weekend września w Niepołomicach, po rocznej przerwie wywołanej pandemią, odbyły się Pola Chwały. Do naszego miasta zjechali pasjonaci ze swoimi wykładami, grammi historycznymi, rzemiosłem i mundurami z różnych epok, co zaowocowało niezwykłą atmosferą tych pierwszych jesiennych dni – ciepłą, intensywną, przyjazną i radosną.

Pod koniec września seniorzy zrzeszeni w niepołomickim oddziale Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów już po raz 22. spotkali się z okazji Dnia Seniora.

PAŹDZIERNIK

1 października kolejny raz przyłączyliśmy się do akcji #SadziMy, w której wspólnie z Nadleśnictwem Niepołomice rozdaliśmy mieszkańcom 500 sadzonek drzew.

9 października w komnatach Zamku Królewskiego w Niepołomicach 20 par z naszej gminy świętowało nadanie przez Prezydenta RP medali z okazji 50-lecia pożycia małżeńskiego.

101 osób wystartowało w szóstej edycji kolarskiej jazdy indywidualnej na czas Szybka Dycha: End of Season, zorganizowanej 16 października. Dziesięciokilometrową trasę w Puszczy Niepołomickiej najszybciej pokonali Rafał Wrożyna i Katarzyna Welna.

Zakończyły się prace przy remoncie ul. Staniąteckiej i Jodłowej łączących Niepołomice i Staniątki. 22 października ulice uzyskały niezbędne odbiory i zostały oddane do użytkowania.

23 października 2021 w 1. rocznicę śmierci lek. med. Andrzeja Musiałowicza odbyło się poświęcenie i odsłonięcie tablicy pamiątkowej na budynku Przychodni Rejonowej w Niepołomicach.

Pod koniec października otrzymaliśmy decyzję wojewody małopolskiego unieważniającą postanowienie Starostwa Powiatowego w Wieliczce w sprawie pozwolenia na budowę placu zabaw w centrum Niepołomic. Dzięki temu możemy ruszyć z realizacją przedsięwzięcia. Chcemy, żeby to miejsce było wyjątkowe – dla najmłodszych, ich rodziców, ale też dla nas wszystkich, którzy czekamy na nie z niecierpliwością. Mamy nadzieję rozpocząć budowę placu zabaw na wiosnę.

LISTOPAD

W czwartym kwartale 2020 r. zakończyła się budowa nowoczesnych parkingów park&ride oraz infrastruktury komunikacyjnej w gminie Niepołomic. To jedna z największych inwestycji ostatnich lat, nadzorowana przez zastępcę burmistrza Adama Twardowskiego. Przedsięwzięcie zrealizowaliśmy w czterech miejscowościach: Niepołomicach, Podłężu (Północ i Południe), Staniątkach i Woli Batorskiej. Powstało 5 nowych parkingów, które

łącznie posiadają 472 miejsca postojowe dla samochodów, 32 dla motocykli oraz 258 dla rowerów w ramach parkingów park&ride oraz punktów przesiadkowych.

9 listopada zakończyliśmy głosowanie do Budżetu Obywatelskiego Miasta i Gminy Niepołomic. To była już jego szósta edycja. Zagłosowało prawie 5 tysięcy mieszkańców. Do realizacji wybrano 41 projektów.

1 milion zł to nagroda dla Gminy Niepołomic za największy wzrost liczby zaszczepionych przeciwko COVID-19. Wyniki opublikowano 10 listopada. Gminę nagrodzono w konkursie „Rosnąca Odporność”, który premiował samorządy z najwyższym wzrostem poziomu zaszczepienia swoich mieszkańców pomiędzy 1 sierpnia a 31 października 2021 r.

11 listopada, po przerwie spowodowanej pandemią, powróciliśmy do tradycyjnych, radosnych obchodów Narodowego Święta Niepodległości w Niepołomicach.

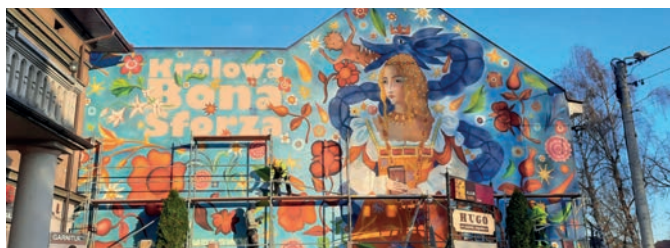
17 listopada władze Niepołomic: burmistrz Roman Ptak i jego zastępca Adam Twardowski oraz dyrektor Wydziału Rozwoju Planowania Przestrzennego i Nieruchomości Wojciech Biernat mieli okazję poznać i powitać w naszym mieście nowego prezesa firmy MAN Trucks Niepołomic.

Zmiany w komunikacji miejskiej Niepołomic – o 15 par kursów więcej na linii 301, 5 par na 211 i 1 para na 221, a na dodatek linia 301 będzie wydłużona z Niepołomic do Nowego Kleparza. Zmiany dla linii 221 weszły w życie już 20 listopada 2021 r., a dla linii 211 oraz 301 wejdą w styczniu 2022 r.

Pod koniec listopada w samym centrum Niepołomic powstał mural z królową Boną Sforzą. Fundacja Burza mózgow po raz drugi wybrała Niepołomic na realizację swojego projektu.

24 listopada w Podłężu na parkingu park&ride rozdaliśmy i zamontowaliśmy kilkadziesiąt kompletów lampek rowerowych. Podobne akcje przeprowadziliśmy też w Niepołomicach, Woli Batorskiej i Staniątkach.

28 listopada otwarto lodowisko, a pierwsi miłośnicy jazdy na łyżwach pojawili się tuż po dwunastej. Lodowisko będzie funkcjonowało w Niepołomicach przez około 3 miesiące.

GRUDZIEŃ

Niepołomiczkie Błonia nabierają kształtu. W grudniu gotowe były alejki spacerowe, kontynuujemy nasadzenie

drzew. Prace trwają na całym, niemal 6-hektrowym terenie zielonym, który już w 2022 r. stanie się nowym miejscem do rekreacji i wypoczynku w naszym mieście.

W niedzielę, 5 grudnia, niepołomiczanie wzięli udział w Buncie Mikołajków – biegu w centrum miasta na 5 km. Wydarzenie zgromadziło 200 sympatyków biegania.

W poniedziałkowe popołudnie, 6 grudnia, mogliśmy nie tylko skorzystać z lodowiska, ale i spotkać się ze św. Mikołajem, który rozdał dzieciom słodycze.

Gmina Niepołomic zajęła pierwsze miejsce w 12. edycji Rankingu Gmin Małopolski 2021. Pierwszą trójkę uzupełniły gmina Wielka Wieś i Zielonki.

10 grudnia Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomic Roman Ptak oraz Wojewoda Małopolski Łukasz Kmita podpisali umowę na dofinansowanie zakupu budynku Przedszkola Samorządowego z Oddziałami Integracyjnymi w Zabierzowie Bocheńskim.

Blisko 60 rodzin z gminy Niepołomice i Kłaj otrzymało paczki w ramach finału Szlachetnej Paczki organizowanej w naszej gminie. Bardzo dziękujemy darczyńcom i wszystkim, którzy wsparli kolejną edycję Szlachetnej Paczki. Wolontariusze, na czele z liderką Anną Dubiel, wspierani przez radną Małgorzatę Juszczyk, spisali się znakomicie.

14 grudnia Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice Roman Ptak wziął udział w nadzwyczajnym walnym zebraniu członków Stowarzyszenia Metropolia Krakowska, na którym podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia strategii rozwoju ponadlokalnego do 2030 r. Strategia stanowi pionierski w skali kraju dokument rozwoju ponadlokalnego dla Krakowa i jego otoczenia – wyznacza siedem dziedzin współpracy dla piętnastu gmin na najbliższe 10 lat.

15 grudnia burmistrz Roman Ptak rozmawiał w Poznaniu z przedstawicielami miast, gmin i stowarzyszeń o problemach i wyzwaniach nowoczesnego samorządu. Efektem spotkania jest powstanie Ruchu Samorządowego „Tak dla Polski”. Tworzą go osoby mające różne przekonania polityczne, ale wspólny cel – praca na rzecz samorządnej Polski.

21 grudnia po raz piąty wręciliśmy Dąb Biznesu – nagrodę dla firm wspierających rozwój lokalnej społeczności. Zwycięzców uhonorowano podczas spotkania z ludźmi biznesu w Zamku Królewskim w Niepołomicach, które odbyło się pierwszy raz po dwuletniej przerwie.

22 grudnia burmistrz Roman Ptak, marszałek Witold Kozłowski i wicemarszałek Łukasz Smółka podpisali porozumienie dotyczące tzw. II etapu obwodnicy Niepołomic. Całość zadania oszacowana została na ok. 40 mln zł (w tym 32 mln będą pochodzić z budżetu państwa, 3 mln z budżetu Województwa Małopolskiego i 5 mln z budżetu Miasta i Gminy Niepołomice). Najbliższy rok to prace projektowe. Roboty budowlane powinny się rozpocząć w 2023 r., a zakończenie planowane jest na koniec 2024 r.

23 grudnia burmistrz Niepołomic Roman Ptak przekazał prezesowi spółki Wodociągi Niepołomice Arnoldowi Stempakowi podpisaną nową umowę Spółki. Dodano zapisy zabezpieczające interes społeczny. Zmieniono też nazwę spółki na Infrastruktura Niepołomice. Nowa umowa daje też możliwość powiększenia kapitału Spółki do 100 milionów.

23 grudnia odbyła się XLI Sesja Rady Miejskiej, na której 12 głosami za, 3 wstrzymującymi się i 4 przeciw uchwalono budżet na 2022 rok.

Podsumowanie roku przygotowała Joanna Musiał.

Metropolia Krakowska ze strategią

14 grudnia reprezentanci gmin członkowskich stowarzyszenia Metropolia Krakowska podpisali strategię rozwoju dla Krakowa i jego otoczenia. To dokument unikatowy w skali kraju

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska działa od czerwca 2014 r. Tworzy je 15 gmin – Kraków oraz Biskupice, Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki.

Stowarzyszenie pełni funkcję związku gmin związanych zintegrowanymi inwestycjami terytorialnymi. Każda gmina ma swoją reprezentację na walnym zebraniu, a także uprawnienia do wpływania na zapadające decyzje oraz stały dostęp do informacji na temat aktualnego stanu wdrażania poszczególnych projektów. Stowarzyszenie zajmuje się działaniami w siedmiu obszarach: inteligentnego zarządzania, mobilności, środowiska i przestrzeni, gospodarki, kultury czasu wolnego, edukacji i usług społecznych. Główne cele stowarzyszenia to zacieśnianie współpracy na rzecz rozwiązywania wspólnych problemów i wykorzystywania potencjałów samorządów wchodzących w skład Krakowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

I właśnie grono przedstawicieli piętnastu gmin wchodzących w skład Metropolii Krakowskiej podczas nadzwyczajnego walnego zebrania członków przyjęło w grudniu strategię. Wytyczone w niej zostały kierunki współpracy umożliwiające ustawiczne tworzenie coraz bardziej nowoczesnej i inteligentnej metropolii wokół rozwijającego się Krakowa.

Potwierdzeniem woli współpracy ponadlokalnej było złożenie podpisów przez sygnatariuszy przy deklaracji poparcia (jej treść przeczytać możecie Państwo w ramce dołączonej do tekstu).

Strategia? Po co?

Jak mówi Encyklopedia Zarządzania, strategia to program ogólny działalności ukierunkowany na wykorzystanie potencjału i zasobów dla osiągnięcia zamierzonych celów.

W pierwotnej wersji słowo strategia utożsamiane było jedynie ze sztuką

Dziś, budując strategię, również oczekujemy korzyści i wykonania zamierzonych działań. Doprecyzujemy rolę stowarzyszenia zrzeszającego małopolskie gminy. Dookreślamy misję stowarzyszenia i formułujemy cele, które wspólnie chcemy osiągnąć w określonym czasie – do 2030 r. Horyzont czasowy być może wydaje się odległy, ale dzięki temu mamy wytyczony kierunek działań i możemy określać zadania, na których skupiać będziemy nasze wysiłki. 2030 rok to perspektywa odległa, ale jednocześnie bliska. Wspólnie będziemy mogli ocenić, co się powiedło, co się udało zrealizować.

Prace nad dokumentem odbywały się w sposób partycypacyjny, z wykorzystaniem metody Design Thinking, czyli twórczego rozwiązywania problemów, zorientowanego na potrzeby głównych odbiorców, a także idei zarządzania przez cele. Podstawą opracowania wspólnych ram działania były dotychczas realizowane wspólnie projekty. Zresztą ta współpraca z ostatnich lat wyraźnie pokazała realną wartość spójnego ponadgminnego myślenia. Tematy takie jak czyste powietrze czy transport już zyskały nowe rozwiązania, od kiedy możemy pracować nad nimi wspólnie.

Nowa strategia pozwoli nam zmierzyć się z kolejnymi wyzwaniami, które przyniesie rzeczywistość. Na razie

największym i najważniejszym z nich wydaje się postępujący kryzys klimatyczny.

Deklaracja

My, sygnatariusze niniejszej deklaracji, wyrazimy nasze poparcie dla idei współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju Metropolii Krakowskiej. Świadomi skali wyzwań, jakimi będą: osiągnięcie neutralności klimatycznej, stawienie czoła procesowi transformacji cyfrowej i energetycznej, zapewnienie odpowiedzi na postępujące procesy demograficzne i migracyjne oraz odpowiedzialny wzrost gospodarczy obszaru, sprzyjający włączeniu społecznemu, głęboko wierzymy, że wielostronna i wielosektorowa współpraca na rzecz rozwoju Metropolii Krakowskiej jest nam niezwykle potrzebna. Jesteśmy przekonani, że dzięki wdrażaniu zintegrowanego i innowacyjnego podejścia, ukierunkowanego na rozwiązywanie ponadlokalnych wyzwań, zapewniony zostanie stabilny i zrównoważony wzrost obszaru. Z pełną świadomością różnic i podobieństw zaangażowanych partnerów, będziemy dążyć do tego, by z możliwości życia, pracy czy prowadzenia biznesu w dynamicznie rozwijającym się obszarze metropolitalnym mógł korzystać każdy. Chcemy zbudować obszar metropolitalny, który będzie odporny i adaptowalny, a przede wszystkim przyjazny środowisku oraz bogaty kapitałem swoich mieszkańców. Dostrzegamy, iż rozwój Metropolii Krakowskiej jest naszą wspólną szansą, a powodzenie wdrożenia jej wizji rozwoju zależy od zaangażowania nas wszystkich. Jesteśmy przekonani, że dzięki istniejącej sile współpracy i sprawnej koordynacji posiadamy odpowiedni potencjał, aby wspólnie odpowiedzieć na stojące przed nami wyzwania.

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska

wojenną. Wiązało się z tworzeniem armii, budowaniem koncepcji walki, ale również ze stosunkami dyplomatycznymi czy logistyką. Czyli tak naprawdę w strategii zaplanowana była całość niezbędnych działań mających na celu wygranie walk.

ROMAN PTAK

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice

Budżet na 2022 rok przyjęty!

23 grudnia Rada Miejska w Niepołomicach głosowała nad budżetem na przyszły rok. Uchwała budżetowa została podjęta 12 głosami za, przy 3 wstrzymujących się i 4 przeciw

Budżet będzie trudny, bo i rok niepewny. Życzymy sobie, żeby było jak najmniej niespodzianek w przyszłym roku – mówił burmistrz Roman Ptak.

W 2022 r. dochody budżetowe powinny wynieść 209 400 000,00 zł, z czego 187 525 634,00 zł to dochody bieżące, a 21 874 366,00 zł to dochody majątkowe. Natomiast po stronie wydatków spodziewamy się 243 400 000,00 zł. Różnica między dochodami a wydatkami stanowi deficyt budżetu w kwocie 34 000 000,00 zł.

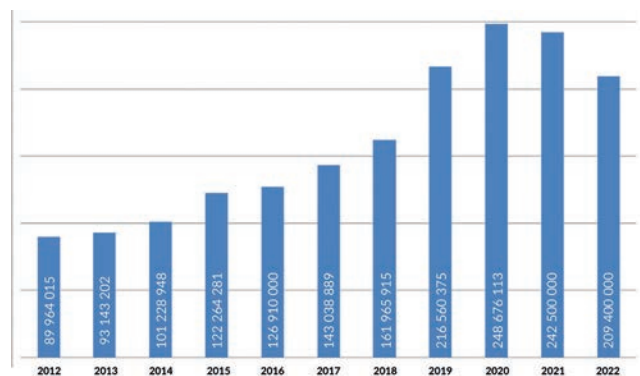
Najznaczniejsze pozycje po stronie dochodów to subwencja oświatowa 38,46 mln zł, podatek dochodowy od osób fizycznych 36,95 mln zł, podatek od nieruchomości od osób prawnych 33,7 mln zł, dotacje na zadania z zakresu opieki społecznej 28,23 mln zł oraz dotacje na inwestycje 21,87 mln zł, z czego 20,9 mln zł to dotacje na programy unijne.

Po stronie wydatków tradycyjnie już pierwsze miejsce zajmuje w naszych budżecie oświata i wychowanie. W 2022 r. wydamy na nie 89,28 mln zł i zaledwie 43 % tej kwoty pokryje subwencja oświatowa. Na drugim miejscu znajdują się wydatki na gospodarke komunalną i ochronę środowiska. Wydamy na nie przeszło 42,44 mln zł. Trzecim najznaczniejszym wydatkiem będzie pomoc społeczna – w przyszłym roku z budżetu przeznaczymy na nią ponad 37,62 mln zł.

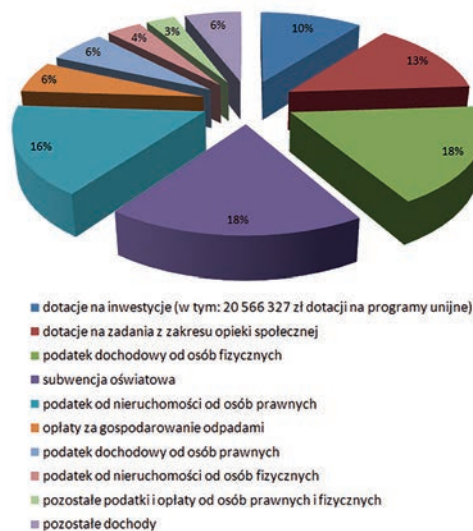
Największymi projektami realizowanymi przez Gminę Niepołomice w 2022 r. będą: budowa obwodnicy Podłęża i Niepołomic (kończymy 1 etap), Niepołomickie Błonia, Ekopartnerzy na rzecz słonecznej Małopolski (montaż fotowoltaiki na budynkach prywatnych), STOP SMOG (wymiana pieców), modernizacja placu zabaw w Niepołomicach oraz Piekarnia Sztuki.

JOANNA KOCOT, MATEUSZ PIWOSZ

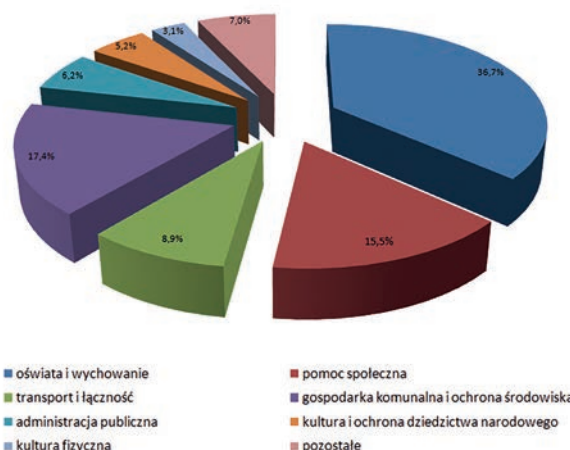
Referat Promocji i Kultury

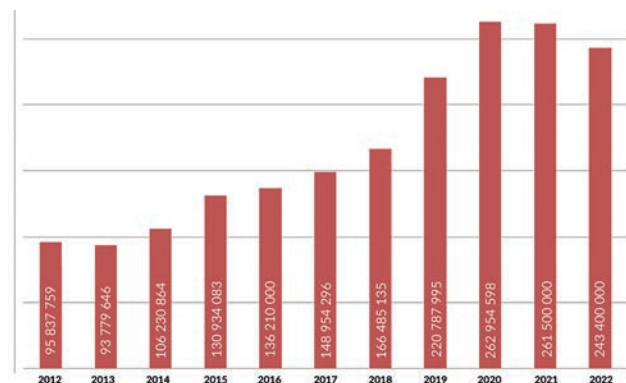
Dochody budżetu gminy Niepołomice w latach 2012-2022

Dochody budżetu gminy Niepołomice w 2022

Wydatki budżetu gminy Niepołomice w 2022

Wydatki budżetu gminy Niepołomice w latach 2012-2022

Razem różniej

3 stycznia ruszyła rejestracja do projektu Razem Różniej, realizowanego przez Fundację Dzieciom Kolorowy Most oraz Urząd Miasta i Gminy Niepołomice. W ramach tej inicjatywy chcemy zapewnić mieszkańcom, szczególnie najmłodszym, bezpłatne wsparcie psychologiczne oraz psychoterapeutyczne

Jest na to ogromne zapotrzebowanie, szczególnie po pandemii. Wszyscy chyba widzimy, że z dziećmi dzieje się coś niepokojącego – zanikają więzi między rówieśnikami, u coraz młodszych pojawia się depresja, jest mnóstwo uzależnień behawioralnych np. od komputera lub telefonu. Ponadto, pomoc psychologiczna skupiać się będzie na uzależnieniach, np. od alkoholu czy narkotyków. Zapewniana też będzie pomoc psychologiczna dla osób po stracie kogoś bliskiego, kto nieuleczalnie chorował.

Wychodząc naprzeciw powyższym problemom społecznym, w centrum Niepołomice udostępniliśmy lokal dla fundacji oraz sfinansowaliśmy zatrudnienie psychologów. To nietypowe, bo taka pomoc psychologiczna nie należy do zadań własnych gminy i nie mamy obowiązku jej zapewniać. Dostrzegając jednak absolutną konieczność wsparcia naszych mieszkańców w zakresie zdrowia psychicznego, postanowiliśmy zrealizować projekt.

W ramach projektu planowane są nieodpłatnie:

- indywidualne konsultacje dla dzieci i młodzieży w kryzysie psychicznym,
- konsultacje rodzinne,
- grupowe formy wsparcia dla dzieci i młodzieży, w szczególności skierowane do dzieci po stracie oraz rodzeństwa przewlekłe i nieuleczalnie chorych,
- akcje profilaktyczne skierowane do uczniów/uczennic szkół podstawowych i ponadpodstawowych zamieszkujących w gminie Niepołomice,
- zajęcia edukacyjne prowadzone na terenie Miasta i Gminy Niepołomice, uświadamiające dzieciom i młodzieży, jak cienka jest granica między spróbowaniem a uzależnieniem. Zajęcia będą miały charakter edukacyjny, a ich zadaniem będzie przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
- grupowe formy wsparcia, w szczególności wsparcie dla rodziców po stracie dziecka oraz rodziców dzieci przewlekłe chorych.

Działania podjęte w projekcie doprowadzą do zapewnienia dostępnego nieodpłatnie i w miejscu zamieszkania wsparcia dla mieszkańców borykających się z problemami natury psychologicznej, wynikających z różnych sytuacji życiowych (rozwód, problem alkoholowy w rodzinie, śmierć bliskiej osoby, depresja, zaburzenia zachowania, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, uzależnienia behawioralne). W ramach projektu zapewnione będzie również wsparcie dla podopiecznych Fundacji Dzieciom Kolorowy Most.

Zapisy odbywają się: telefonicznie pod nr 534 364 024 od poniedziałku do piątku w godzinach 10.00-15.00.

Umówione wizyty odbywać się będą stacjonarnie pod adresem: Niepołomice, Rynek 1 (I piętro, nad księgarnią DOS).

Więcej szczegółów można znaleźć na stronie Fundacji Dzieciom Kolorowy Most: www.kolorowymost.org.pl/razem-razniej/

MICHAŁ HEBDA
zastępca burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice

Prace przy budowie Niepołomickich Błoni

Na Niepołomickich Błoniach trwa nasadzenie drzew. W piątek, 26 listopada, na rewitalizowane tereny między zamkiem a drogą krajową przywieziono 107 drzew (grab, olsza, wierzba, brzoza i drzewa owocowe)

Część roślin już posadzono – wykorzystano przy tym podziemny system kotwienia. Dzięki temu nie trzeba palikować drzewa, wszystko jest mocowane na specjalnej kracie, która stabilizuje drzewo. Przywieziono też część krzewów – docelowo będzie ich 6022 oraz 64 443 bylin.

Obecnie prace trwają na całym, niemal 6-hektrowym terenie zielonym, który już w 2022 r. stanie się nowym miejscem do rekreacji i wypoczynku w naszym mieście.

Obszar będzie podzielony na cztery rejony: tzw. Małe Błonia po stronie północnej, otwartą część centralną (tzw. strefa ciszy), obszar rekreacji (po stronie południowo-wschodniej) oraz strefę przy zamku. Większość przestrzeni to będą tereny zielone.

Gotowy jest już obszar pod ogród doświadczeń, gdzie systematycznie będą montowane urządzenia takie jak: camera obscura, labirynt, lustro deformujące, telefon, młyńskie koło czy pinart. Powstanie też gwiazdozbiór i system planetarny. Planety będą zamontowane w odpowiedniej skali i kolorystyce, która odzwierciedli Układ Słoneczny. Nieopodal powstaje też górka widokowa o wysokości 3 m.

Prawie ukończona jest już strefa piknikowa z boiskiem do gry w bule i szachami terenowymi.

Od ogrodów deszczowych w kierunku Drwinki biegnie sucha rzeka, która będzie pełniła funkcję dodatkowej retencji i w razie ulewnych deszczów odprowadzi nadmiar wody.

W skansenie posadzimy sad owocowy (grusze, jabłonie, wiśnie, śliwy) i krzewy owocowe (borówki, jeżyny, porzeczki, agrest). Mieszkańcy będą mogli też sami uprawiać tam ogród warzywny i zielony.

Niemal gotowe są już ścieżki spacerowe – betonowe i drewniane. Przewidziano je głównie z myślą o spacerowiczach i biegaczach. Ich łączna długość to: nawierzchnia drewniana – ok. 469 mb, nawierzchnia betonowa jezdna – ok. 176 mb, nawierzchnia betonowa pieszka ok. 1394 mb.

Na Niepołomickich Błoniach przewidziano też tereny dla zwierząt i owadów. Nasze czworonogi będą mogły się wybiegać w psim parku, który zaprojektowano tak, aby był atrakcyjny dla zwierzątek. Powstaje też wioska kaczek, domki dla jeży, budki dla ptaków, hotele dla owadów.

Częścią nowego obszaru jest też – ukończona już – rozprężalnia. Będzie ogólnodostępna.

Na błoniach nie zabraknie też elementów małej architektury: ławek, stojaków na rowery, koszy na śmieci.

W skład Niepołomickich Błoni wejdzie też część sportowa, którą zrealizujemy w drugim etapie.

Cały teren zostanie oświetlony oraz zaopatrzone w monitoring.

Dofinansowanie inwestycji w kwocie 6,6 mln zł pochodzi z unijnej dotacji z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (z Funduszu Spójności). Całość inwestycji będzie kosztować około 9,8 mln zł.

JOANNA MUSIAŁ

Referat Promocji i Kultury
Fot. Mateusz Piwosz

Wręczyliśmy Dęby Biznesu

Joanna Musiał

Referat Promocji i Kultury

21 grudnia po raz piąty wręczyliśmy Dąb Biznesu – nagrodę dla firm wspierających rozwój lokalnej społeczności. Zwycięzców uhonorowano podczas spotkania z ludźmi biznesu w Zamku Królewskim w Niepołomicach, które odbyło się pierwszy raz po dwuletniej przerwie

Jak zaznaczył witający gości Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice Roman Ptak, świąteczne spotkanie ludzi biznesu jest okazją do wyróżnienia firm, które w sposób odpowiedzialny prowadzą prospołeczny biznes. Nagroda, wprowadzona uchwałą Rady Miejskiej, ma charakter honorowy. Przyznawana jest za społeczną odpowiedzialność, a nie za wyniki biznesowe. To wyrazy uznania dla firm najmocniej wspierających rozwój naszej małej ojczyzny.

W kapitule przyznającej nagrodę zasiadają: Roman Ptak, Stanisław Kracik, Adam Suślik, Bożena Kruk oraz Adam Twardowski.

Dąb Biznesu wręczyliśmy w trzech kategoriach: korporacja międzynarodowa, firma z polskim kapitałem i lokalna firma rodzinna.

W kategorii Koncern międzynarodowy statuetka powędrowała do Coca-Coli HBC Polska sp. z o.o.. Firmę wyróżniono za kilkumiesięczną opiekę nad Samodzielną Niepubliczną Stacją Pogotowia Ratunkowego w Niepołomicach i wsparcie ratowników medycz-

nych, lekarzy i pielęgniarek w ich pracy w czasie lockdownu i szczytu pandemicznego.

W kategorii Firma z polskim kapitałem tytuł przyznano Fabryce Mebli Biurowych ANTRAX. Kapituła nagrodziła przedsiębiorstwo za szybką reakcję i wsparcie przy przenoszeniu Społecznej Szkoły Podstawowej w Niepołomicach Jazach do nowych siedzib.

W kategorii Lokalna firma rodzinna zwyciężyła Grupa Marsen. Firmę wy-

różniono za różnorodne działania na rzecz lokalnej społeczności, począwszy od pomocy dla Samodzielnej Niepublicznej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Niepołomicach w czasie lockdownu, poprzez wsparcie Klubu Sportowego Dąb Zabierzów Bocheński, pomoc przy przenoszeniu siedziby Społecznej Szkoły Podstawowej w Niepołomicach Jazach, aż po użyczenie Urzędowi Miasta i Gminy w Niepołomicach niezbędnej sprzętu do wykonania muralu.

Spotkanie było też okazją do wymiany poglądów na temat rzeczywistości, z jaką się obecnie zmagamy. Społeczna odpowiedzialność biznesu zasługuje teraz na podwójne uznanie.

Po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy spotkania wysłuchali życzeń świątecznych oraz koncertu jazzowego zespołu Beatfield.

Podsumowanie akcji Lato z Polską

Mateusz Piwosz

Na Kresach, głównie w granicach II Rzeczypospolitej, żyje ponad 2 miliony Polaków. Polska zmieniła granice, a oni zostali tam, gdzie mieszkają od wieków. I od wieków przekazują z pokolenia na pokolenie polski język, kulturę i tradycję. Co zrobić, aby nadal utrzymywali więzi z Polską? Najskuteczniej – zapraszać ich do Polski.

W tym roku tylko 26 samorządów z całego kraju zaprosiło na wakacyjny wypoczynek polską młodzież z Litwy, Białorusi, Ukrainy i Węgier. Jesteśmy dumni, że w tym gronie jest Miasto i Gmina Niepołomice.

3 grudnia w Warszawie odbyło się uroczyste podsumowanie akcji Lato z Polską. Naszą gminę reprezentował tam zastępca burmistrza Niepołomic Michał Hebda. Podczas uroczystości odebrał podziękowanie dla mieszkańców oraz władz Niepołomic od wicepremiera Henryka Kowalczyka.

Przypomnijmy, w tym roku Gmina Niepołomice gościła w wakacje grupę młodzieży z Litwy. Cieszymy się, że mogliśmy pokazać naszą gminę, Kraków oraz inne piękne zakątki Małopolski. Już dzisiaj zapraszamy ponownie!

Kontynuujemy program usuwania azbestu

Karolina Karagicz

Urząd Miasta i Gminy Niepołomice informuje, że program dofinansowania do odbioru, transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest będzie kontynuowany w roku 2022.

Wysokość dofinansowania dla mieszkańca naszej gminy nie ulega zmianie – w dalszym ciągu wynosić będzie 90% całkowitych kosztów. Środki finansowe na pokrycie tych kosztów pochodzą z budżetu gminy Niepołomice. Pozostałe 10% ponosić będzie sam mieszkaniec.

Informacje dotyczące postępowania z azbestem, regulamin oraz wniosek dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Niepołomice.

Termin składania wniosków: 30 czerwca 2022 r.

Dlaczego usuwamy azbest?

Azbest dobrze zabezpieczony i nieuszkodzony (np. pokryty warstwą farby) nie stanowi zagrożenia i jest też nierozpuszczalny w wodzie. Jednak stanowi on zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi, gdy ulegnie uszkodzeniu (np. łamanie, cięcie) lub gdy dojdzie do jego korozji. Włókna tego minerału uwalniają się wtedy do powietrza, co powoduje, że wdychając je, dostają się one do układu oddechowego i uszkadzają pęcherzyki płucne.

Za usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych odpowiada właściciel. Aby pomóc mieszkańcom, Gmina Niepołomice już od 2003 r. dofinansowuje odbiór, transport i utylizację odpadów zawierających azbest.

Spotkanie Regio-Mob

Karolina Karagicz

Trwająca obecnie pandemia koronawirusa Covid-19 wpływa nie tylko na zdrowie ludzi, ale też na wiele innych aspektów naszego życia, zmieniając nasze codzienne nawyki i zwyczaje. Ograniczenia wynikające z epidemii wpływają na gospodarkę, na sposoby organizowania pracy czy edukacji. Gmina Niepołomice – dzięki projektowi Regio-Mob, realizowanemu w ramach programu INTERREG EUROPE Unii Europejskiej – ma możliwość wymiany doświadczeń na temat wpływu kryzysu wywołanego Covid-19 na mobilność w regionie.

Projekt Regio-Mob realizowany był przez Urząd Miasta i Gminy w Niepołomicach w latach 2016-2020. Kontynuacja, przewidziana na lata 2021-2022, daje partnerom możliwość szukania sposobów na sprostanie wyzwaniom i poprawę polityki rozwoju regionalnego w swoim regionie, a w efekcie – powieenie przyjętych rozwiązań w innych regionach Europy.

3 grudnia w Laboratorium Aktywności Społecznej Open Space w Niepołomicach miało miejsce dziesiąte już spotkanie zainteresowanych instytucji. Jego tematyka skupiła się wokół czterech głównych filarów:

- system lokalny i regionalny transportu publicznego,
- mobilność współdzielona,
- czasowe rozwiązania infrastrukturalne skierowane na transport rowerowy,
- transport reagujący na zapotrzebowanie (DRT).

W ramach spotkania przedstawione zostały również planowane na terenie Gminy Niepołomice zmiany w transporcie publicznym, mające na celu udrożnienie części istniejących połączeń drogowych. Przedstawione zostały postępy prac przy budowie obwodnicy Podłęża, plany wybudowania w najbliższych latach rond oraz zarys przebiegu wariantów trasy połączenia kolejowego Kraków-Niepołomice, projektowanego w ramach krajowego projektu Kolej+.

Dofinansowanie na budowę i renowację zbiorników

materiały prasowe

Zarząd Województwa Małopolskiego informuje o możliwości korzystania z dofinansowania na budowę i renowację zbiorników służących małej retencji do kwoty 50 000 zł. Małopolska przez ostatnie lata jest dotkliwie doświadczana przez lokalne podtopienia oraz susze, dlatego też warto skorzystać z możliwości współfinansowania inwestycji, które przyczynią się do uregulowania stosunków wodnych w glebie i poprawią bezpieczeństwo przeciwpowodziowe.

Wnioski można składać w terminie od 10 grudnia 2021 r. do dnia 15 stycznia 2022 r. osobiście w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, listownie (adres do korespondencji: ul. Raclawicka 56, 30-017 Kraków) lub wysłać drogą elektroniczną poprzez elektroniczną skrzynkę podawczą ePUAP: /947ts6aydy/SkrytkaESP.

Wnioski należy opracować zgodnie z uchwałą Nr 1768/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 7 grudnia 2021 r. w sprawie zasad i trybu postępowania w zakresie dysponowania środkami budżetu województwa związanymi z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych.

Nowe wzory wniosków oraz ww. uchwała zostały zamieszczone na stronie internetowej Województwa Małopolskiego:

www.malopolska.pl – Urząd Marszałkowski – Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich – Rolnictwo – Ochrona Gruntów Rolnych – Zasady korzystania ze środków budżetu województwa związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych.

Nowe boisko sportowe w Woli Zabierzowskiej

Olga Pilch

W Woli Zabierzowskiej zakończyły się prace przy przebudowie boiska sportowego znajdującego się obok domu kultury.

Stare boisko przeszło gruntowną modernizację i zyskało nowy wygląd oraz wyposażenie. Wymieniono asfaltową nawierzchnię na bezpieczną poliuretanową. Na boisku namalowano linie wyznaczające obszar gier zespołowych. Zamontowano piłkochwyty, zestaw do koszykówki, bramki do piłki nożnej, słupki i siatkę do piłki siatkowej.

Całkowity koszt przedsięwzięcia to 387 800,00 zł. Województwo Małopolskie dofinansowało zadanie w kwocie 109 370,00 zł w ramach projektu Małopolska infrastruktura rekreacyjno-sportowa – MIRS.

Wykonawcą inwestycji była firma ROTOSPORT z Niesułowic.

Są pieniądze na II etap obwodnicy

Roman Ptak

Burmistrz Miasta i Gminy Niepołomice

22 grudnia Gmina Niepołomice i Województwo Małopolskie podpisały porozumienie dotyczące tzw. II etapu obwodnicy Niepołomic

Inwestorem będzie Zarząd Dróg Wojewódzkich. Wyremontowanych i dostosowanych do parametrów drogi wojewódzkiej zostanie ponad 5 km dróg (ulice: Kolejowa, Wimmera, Kwiatkowskiego), w tym przebudowanych będzie 7 skrzyżowań, a dodatkowo powstanie 5 rond.

Całość zadania oszacowana została na ok. 40 mln zł (w tym 32 mln będą pochodzić z budżetu państwa, 3 mln z budżetu Województwa Małopolskiego i 5 mln z budżetu Miasta i Gminy Niepołomice). Najbliższy rok to prace projektowe. Roboty budowlane powinny się rozpocząć w 2023 r., a zakończenie planowane jest na koniec 2024 r.

Dobrą wiadomość o przyznaniu dofinansowania otrzymaliśmy jeszcze w paź-

dzierniku. 21 grudnia Wojewoda Małopolski podpisał umowę z Marszałkiem Województwa Małopolskiego potwierdzającą przyznanie na to zadanie pieniędzy samorządowi województwa z rezerwy celowej budżetu państwa, a już 22 grudnia zawarliśmy porozumienie o współpracy z Województwem Małopolskim.

Dzięki wszystkim zaangażowanym w pozyskanie finansowania oraz przygotowanie i realizację tej inwestycji. Szczegół-

ne podziękowania kieruję do Wojewody Małopolskiego Łukasza Knity, wicemarszałka Łukasza Smółki oraz posła Rafała Bochenka.

Wierzę, że dzięki tej przebudowie domkniemy najważniejszy układ komunikacyjny w Niepołomickiej Strefie Inwestycyjnej, usprawnimy transport w gminie Niepołomice, a także poprawimy bezpieczeństwo na naszych drogach.

Zamiast Wodociągów – Infrastruktura Niepołomice

Szymon Urban

23 grudnia burmistrz Niepołomic Roman Ptak przekazał prezesowi spółki Wodociągi Niepołomice Arnoldowi Stempakowi podpisaną nową umowę Spółki, która lepiej zabezpiecza interes społeczny, utrudniając dokonywanie szkodliwych zmian. Zmieniono też nazwę spółki z Wodociągi Niepołomice na Infrastruktura Niepołomice. Nowa umowa daje też możliwość powiększenia kapitału Spółki do 100 milionów

Nowy dokument porządkuje zapisy umowy, pozwala na powiększenie wartości spółki do 100 milionów złotych i jeszcze lepiej zabezpiecza interes społeczny utrudniając dokonywanie szkodliwych zmian, aby nie mogły powtórzyć się wydarzenia z roku 2019.

Zmiana nazwy podyktowana jest coraz szerszym zakresem usług świadczonych przez spółkę. Nazwa Infrastruktura Niepołomice lepiej ujmuje specyfikę działania spółki, która zajmuje się nie tylko dostarczaniem wody i odprowadzaniem ścieków, ale również porządkiem w gminie, pielęgnacją terenów zieleni,

zarządzaniem krytą pływalnią, placem targowym i parkingami.

Zmiana nazwy nie wymaga od klientów żadnych dodatkowych działań. Nie zmienią się numery kont bankowych, treść umów, taryfy, numery telefonów czy adres firmy. Wymieniane są jednak adresy e-mail pracowników. Przez pewien czas będą równocześnie stare i nowe skrzynki. Odświeżona została również strona internetowa i pojawiło nowe logo.

Spółka przygotowuje pakiet informacji dla Klientów i Kontrahentów wyjaśniających zakres zmian.

Na podstawie materiałów przesłanych przez spółkę Infrastruktura Niepołomice.

Harmonogram odbioru odpadów w 2022 roku

Zapraszamy do zapoznania się z harmonogramami wywozu odpadów w mieście i poszczególnych sołectwach w gminie Niepołomice na 2022 rok

Obejmują one zarówno odpady komunalne zmieszane i segregowane, biodegradowalne, jak również wielkogabarytowe.

Przypominamy, że:

- Odpady biodegradowalne to: odpady kuchenne resztkowe (odpady pochodzenia roślinnego bez opakowań); odpady zielone (trawa, spady owocowe, liście, drobne gałęzie bez konarów). Każdorazowo odbiór odpadów biodegradowalnych odbywać się będzie w systemie „worek za worek” w ilości

nie większej niż 6 worków na nieruchomości. Odpady należy wystawić przed posesję w dzień poprzedzający wywóz lub do godziny 6.00 rano w dzień odbioru.

- Odpady wielkogabarytowe: w ramach akcji wystawka można pozbyć się niepotrzebnych w domach odpadów takich jak: szafy, fotele, krzesła, stoły, dywany, okna i drzwi bez szyb, deski, wanny, piecyki gazowe, opony. Odbierany jest również stary sprzęt RTV i AGD: telewizory, komputery, żelazka, radia

itp. Nie są odbierane wszelkie odpady poremontowe, budowlane (gruz, pokrycia dachowe, dachówki, papa), kleje, farby, baterie, akumulatory, wata mineralna, styropian.

- Odpady zielone (trawa, liście, spady) w sezonie zimowym nie są odbierane spod nieruchomości. Jeżeli mają Państwo takie odpady, należy je dostarczyć na PSZOK.

PRZEMEK KOCUR

Referat Promocji i Kultury

Harmonogram odbioru odpadów komunalnych, segregowanych i biodegradowalnych na rok 2022												
Akacyja, Batorego, Bażantowa, Flisaków, Kasztanowa, Kolejowa, Krzywa, Kwiatowa, Magnolii, Na Grobli, Na Grobli – po drugiej stronie drogi krajowej nr 75, Na Tamie, Nowa, Pionierów, Podwale, Pogodna, Powiśle, Prosta, Radosna, Stawowa, Stroma, Topolowa, Wesoła, Wiślana, Wiśniowa												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	3,17,31	14,28	14,28	11,25	9,23	6,20	4,18	1,16,29	12,26	10,24	7,21	5,19
Odpady wielkogabarytowe						6						
Odpady biodegradowalne	3,17,31	14,28	14,28	11,25	9,23	6,20	4,18	1,16,29	12,26	10,24	7,21	5,19
Boczna, Czackiej, os. Kaptarz, Klonowa, Krucza, Lawendowa, Łanowa, Nagietkowa, Pociągów Pancernych, Rumiankowa, Słoneczna, Suszówka, os. Suszówka, Szałwiowa, Trudna, Wroniarka, Zabierzowska, Zabłocie, Zacisze, Zielona												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	4,18	1,15	1,15,29	12,26	10,24	7,21	5,19	2,17,30	13,27	11,25	8,22	6,20
Odpady wielkogabarytowe						13						
Odpady biodegradowalne	4,18	1,15	1,15,29	12,26	10,24	7,21	5,19	2,17,30	13,27	11,25	8,22	6,20
6- Batalionu, Balonowa, Brzezinki, Czerwonych Beretów, Graniczna, Komandosów, Lotnicza, Ludowa, Nawigatorów, Mokra, Oficcerska, Olchowa, Płaszowska, Pilotów, Podoficerska, Polna, Potasińskiego, Saperów, Spadochroniarzy, Strzelców, Wielicka, Wrzowska												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	5,19	2,16	2,16,30	13,27	11,25	8,22	6,20	3,18,31	14,28	12,26	9,23	7,21
Odpady wielkogabarytowe						20						
Odpady biodegradowalne	5,19	2,16	2,16,30	13,27	11,25	8,22	6,20	3,18,31	14,28	12,26	9,23	7,21
3 Maja, Al. Dębowa, Borówkowa, Cmentarna, Daszyńskiego, Jagiellońska, Jodłowa, Kościuszki, Łąkowa, Makosza, Malinowskiego, Malinowa, Piękna, Pileckiego, Poziomkowa, Podlasie, Staniątecka, Wiejska												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	7,20	3,17	3,17,31	14,28	12,26	9,23	7,21	4,19	1,15,29	13,27	10,24	8,22
Odpady wielkogabarytowe						27						
Odpady biodegradowalne	7,20	3,17	3,17,31	14,28	12,26	9,23	7,21	4,19	1,15,29	13,27	10,24	8,22
Błonie, Chrustowa, Chwałców, Górala, Jasna, Kątek, Krakowska, Lipowa, Niepołomicka, Podłęska, Pod Gwiazdami, Różana, Sportowa, Śliczna, Torowa												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
Odpady wielkogabarytowe						29						
Odpady biodegradowalne	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
Książka, Grabska, Poręby, Portowa, Rolnicza, Skarbowa, Wałowa, Witosza												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28
Odpady wielkogabarytowe							4					
Odpady biodegradowalne	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28
Bocheńska, Długa, Droga Królewska, Grzybowa, Kątowa, Królowej Bony, Kusocińskiego, Myśliwska, Okrężna, os. Błoto, Osiedłowa, Piaskowa, Ples, Pleska Roweckiego, Sadyby, Smutna, Sosnowa, Ścieżka Głogowa, Szkoła do Kusocińskiego, Ulanów, Wspólna, Ziembys, Zawila												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30	14,29
Odpady wielkogabarytowe							6					
Odpady biodegradowalne	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30	14,29

	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30	14,29
Odpady wielkogabarytowe							6					
Odpady biodegradowalne	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30	14,29
Bohaterów Getta, Bohaterów Westerplatte, Brzozowa, Czumy, Jagodowa, Korczaka, Leśna, Litewska, Marudy, Modrzejewskiej, Modrzewiowa, Oplotki, Partyzantów, Sikorskiego, Solskiego, Świerkowa, Wąska, Wojska Polskiego, Wyzwolenia, Zakole												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	13,27	10,24	10,24	7,22	6,19	2,17,30	14,28	11,25	8,22	6,20	4,17	1,15,30
Odpady wielkogabarytowe							11					
Odpady biodegradowalne	13,27	10,24	10,24	7,22	6,19	2,17,30	14,28	11,25	8,22	6,20	4,17	1,15,30
Fabryczna, Grunwaldzka, Pl. Kazimierza Wielkiego, Kopernika, Księcia Witolda, Mickiewicza, Młyńska, Moczydło, Ogrodowa, Parkowa, Plac Zwycięstwa, Robotnicza, Os. Robotnicze, Rynek, Spółdzielcza, Szewska, Zagrody, Zbożowa, Zamkowa												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	14,28	11,25	11,25	8,23(s)	7(s),20	3,18(s)	1,15,29	12,26	9,23	7,21	5(s),18	2,16,31(s)
Odpady wielkogabarytowe							13					
Odpady biodegradowalne	14,28	11,25	11,25	8,23(s)	7(s),20	3,18(s)	1,15,29	12,26	9,23	7,21	5(s),18	2,16,31(s)
PODŁĘŻE 1												
lewa strona od Niepołomic; Cała ulica Wielicka w Podłężu												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane, segregowane	3;17;31	14;28	14;28	11;25	9;23	6;20	4;18	1;16;29	12;26	10;24	7;21	5;19
Odpady wielkogabarytowe							4					
Odpady biodegradowalne	3;17;31	14;28	14;28	11;25	9;23	6;20	4;18	1;16;29	12;26	10;24	7;21	5;19
PODŁĘŻE 2												
prawa strona bez ulicy Wielickiej												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane, segregowane	4;18	1;15	1;15;29	12;26	10;24	7;21	5;19	2;17;30	13;27	11;25	8;22	6;20
Odpady wielkogabarytowe							6					
Odpady biodegradowalne	4;18	1;15	1;15;29	12;26	10;24	7;21	5;19	2;17;30	13;27	11;25	8;22	6;20
STANIĄTKI 1												
(Kręta, Krótka, Mostowa, Na Przystanek, Niepołomska, Piaskowa, Podcegielniana, Piłsudskiego, Polna, Pożarnicza, Północna, Staniątecka, Szkolna, Świerkowa, Wierzbowia, Za torem)												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane, segregowane	5;19	2;16	2;16;30	13;27	11;25	8;22	6;20	3;18;31	14;28	12;26	9;23	7;21
Odpady wielkogabarytowe							11					
Odpady biodegradowalne	5;19	2;16	2;16;30	13;27	11;25	8;22	6;20	3;18;31	14;28	12;26	9;23	7;21
STANIĄTKI 2												
Benedyktyńska, Cmentarna, Droga Królewska, Jeruzal, Kłasztorna, Kwiatowa, Mokra, Na Błonie, Na Górnice, Parkowa, Sportowa, Św. Wojciecha, Wodociągowa, Wyszynskiego, Zielone												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane, segregowane	7;20	3;17	3;17;31	14;28	12;26	9;23	7;21	4;19	1;15;29	13;27	10;24	8;22
Odpady wielkogabarytowe							13					
Odpady biodegradowalne	7;20	3;17	3;17;31	14;28	12;26	9;23	7;21	4;19	1;15;29	13;27	10;24	8;22
STANIĄTKI 3												
Biały Ogród, Górna-Górne, Górzyste, Jana Pawła, Kolejowa, Leśna, Nowa, Ogrodowa, Podborska, Podlaska, Wąska												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane	8(s);21	4;18	4;18	1;15;29	13;27	10;24	8;22	5;20(s)	2;16;30	14;28	12(s);25	9;23
Odpady wielkogabarytowe							18					
Odpady biodegradowalne	8(s);21	4;18	4;18	1;15;29	13;27	10;24	8;22	5;20(s)	2;16;30	14;28	12(s);25	9;23
SUCHORABA, ZAGÓRZE												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane, segregowane	11;25	8;22	8;22	5;19	2;17;31	14;28	12;26	9;23	6;20	4;18;31	15;29	13;27
Odpady wielkogabarytowe							20					
Odpady biodegradowalne	11;25	8;22	8;22	5;19	2;17;31	14;28	12;26	9;23	6;20	4;18;31	15;29	13;27
WOLA BATORSKA 1 Przyborów, Borek, droga 964 od przystanku Mikoniewicz dla wysiadających do granicy z Zabierzowem Bocheńskim, drogi boczne i część Mikoniewca												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
Odpady wielkogabarytowe						6						
Odpady biodegradowalne	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
WOLA BATORSKA 2 Zamogielice, od Wsi (auto-złom) do OSP i drogi boczne, Kolanów, od Skrzyżowania drogi 964 do drogi Królewskiej oraz boczne												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28
Odpady wielkogabarytowe						13						
Odpady biodegradowalne	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28

MPGO SP. Z O.O. operator odbioru odpadów komunalnych zmieszanych i segregowanych, odpadów wielkogabarytowych :

Dział Transportu (wywóz odpadów) 12 340 04 09

Adres mailowy : mpgo@mpgo.krakow.pl

Strona internetowa operatora : www.mpgo.krakow.pl

SUEZ POŁUDNIE SP. Z O.O. (PreZero Małopolska sp. z o.o.) operator odbioru odpadów biodegradowalnych :

Dział Transportu (wywóz odpadów) 12 390-71-27 ; 12 390-66-42 ; 12 390 71 20

Adres mailowy : krakow@prezero.com

Strona internetowa operatora : prezero.pl

WOLA BATORSKA 3 Droga 964 od granicy z Niepołomicami do przystanku Mikoniewicz dla wysiadających, drogi boczne, Mikoniewicz prawa i lewa strona												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30,	14,29
Odpady wielkogabarytowe						20						
Odpady biodegradowalne	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30,	14,29
WOLA BATORSKA 4 Od boiska sportowego, Koźlica, Kępa, Tarnówka, Wychyłówka, Wieś i wszystkie przylegające boczne do gimnazjum												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	13,27	10,24	10,24	7,22	6,19	2,17,30	14,28	11,25	8,22	6,20	4,17	1,15,30
Odpady wielkogabarytowe						27						
Odpady biodegradowalne	13,27	10,24	10,24	7,22	6,19	2,17,30	14,28	11,25	8,22	6,20	4,17	1,15,30
WOLA ZABIERZOWSKA 1 Nowa Wieś, Flaga, Chatupki, Mała Wieś, Psarka												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	3,17,31	14,28	14,28	11,25	9,23	6,20	4,18	1,16,29	12,26	10,24	7,21	5,19
Odpady wielkogabarytowe							4					
Odpady biodegradowalne	3,17,31	14,28	14,28	11,25	9,23	6,20	4,18	1,16,29	12,26	10,24	7,21	5,19
WOLA ZABIERZOWSKA 2 Kła, Brzozówka, Zakrzewiec, Kąt, Skotnica												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	4,18	1,15	1,15,29	12,26	10,24	7,21	5,19	2,17,30	13,27	11,25	8,22	6,20
Odpady wielkogabarytowe							11					
Odpady biodegradowalne	4,18	1,15	1,15,29	12,26	10,24	7,21	5,19	2,17,30	13,27	11,25	8,22	6,20
ZAKRZÓW												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
Odpady wielkogabarytowe							18					
Odpady biodegradowalne	10,24	7,21	7,21	4,19	2,16,30	13,27	11,25	8,22	5,19	3,17,31	14,28	12,27
ZAKRZEWIEC												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28
Odpady wielkogabarytowe							22					
Odpady biodegradowalne	11,25	8,22	8,22	5,20	4,17,31	14,28	12,26	9,23	6,20	4,18	2,15,29	13,28
OCHMANÓW												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30,	14,29
Odpady wielkogabarytowe							28					
Odpady biodegradowalne	12,26	9,23	9,23	6,21	5,18	1,15,29	13,27	10,24	7,21	5,19	3,16,30,	14,29
SŁOMIRÓG												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	14,28	11,25	11,25	8,23(s)	7(s),20	3,18(s)	1,15,29	12,26	9,23	7,21	5(s),18	2,16,31(s)
Odpady wielkogabarytowe								3				
Odpady biodegradowalne	14,28	11,25	11,25	8,23(s)	7(s),20	3,18(s)	1,15,29	12,26	9,23	7,21	5(s),18	2,16,31(s)
CHOBOT												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	8(s),21	4,18	4,18	1,15,29	13,27	10,24	8,22	5,20(S)	2,16,30	14,28	12(s),25	9,23
Odpady wielkogabarytowe								9				
Odpady biodegradowalne	8(s),21	4,18	4,18	1,15,29	13,27	10,24	8,22	5,20(S)	2,16,30	14,28	12(s),25	9,23
ZABIERZÓW BOCHEŃSKI 1 Północ, Łąki, Łażnia, Dąbrowa, Centrum												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	5,19	2,16	2,16,30	13,27	11,25	8,22	6,20	3,18,31	14,28	12,26	9,23	7,21
Odpady wielkogabarytowe								16				
Odpady biodegradowalne	5,19	2,16	2,16,30	13,27	11,25	8,22	6,20	3,18,31	14,28	12,26	9,23	7,21
ZABIERZÓW BOCHEŃSKI 2 Zaborcze, Ulesie, Sołtysie, Zakościele, południowa część wsi												
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Odpady komunalne zmieszane i segregowane	7,20	3,17	3,17,31	14,28	12,26	9,23	7,21	4,19	1,15,29	13,27	10,24	8,22
Odpady wielkogabarytowe								22				
Odpady biodegradowalne	7,20	3,17	3,17,31	14,28	12,26	9,23	7,21	4,19	1,15,29	13,27	10,24	8,22

Odpady biodegradowalne: odpady kuchenne reszkowe (odpady pochodzenia roślinnego bez opakowań); odpady zielone (trawa, spady owocowe, liście, drobne gałęzie bez konarów)

Każdorazowo odbiór odpadów biodegradowalnych odbywać się będzie w systemie „worek za worek” w ilości nie większej niż 6 worków na nieruchomości.

Odpady należy wystawić przed posesję w dzień poprzedzający wywóz lub do godziny 06:00 rano w dzień odbioru.

W ramach akcji wystawka można wyzbycić się niepotrzebnych w domach odpadów tj.:
szafy, fotele, krzesła, stoły, dywany, okna i drzwi bez szyb, deski, wanny, piecyki gazowe, opony
Odbieramy również stary sprzęt RTV i AGD: telewizory, komputery, żelazka, radia itp.
Wszelkie odpady remontowe, budowlane (gruz, pokrycia dachowe, dachówki, tzw. „papa”) kleje, farby, baterie, akumulatory, wata mineralna, styropian nie są odbierane w ramach akcji wystawka.

Kompostowanie – po co?

Od wiosny do jesieni można organizować kompostowanie w przydomowym ogrodzie.

Pielęgnacja roślin i porządki w zielonym otoczeniu dostarczą wielu bioodpadów, które świetnie nadają się do zrobienia wartościowego kompostu. Można go z powodzeniem wykorzystać do użyźnienia w naturalny sposób ogrodu lub warzywnika, a do tego uzyskać miesięcznie 20 zł zniżki za wywóz odpadów

Kompostowanie polega na przetworzeniu odpadów organicznych przy wykorzystaniu drobnoustrojów na naturalnej zasadzie zamkniętego obiegu materii w środowisku. Innymi słowy jest to naśladownictwo procesów naturalnie występujących w przyrodzie, jednakże skoncentrowane na mniejszej przestrzeni i sprawniejsze. W rozdrobnionych odpadach organicznych poddanych kompostowaniu, przy zachowaniu odpowiedniego stopnia wilgotności i dostępu powietrza oraz przy obecności mikroorganizmów (głównie bakterii), grzybów i niektórych bezkręgowców (dżdżownic) zachodzą dwa procesy biochemiczne:

- mineralizacja materii organicznej (rozkład związków organicznych, w wyniku którego powstaje woda, dwutlenek węgla oraz energia cieplna, ponadto azotany, siarczany, fosforany i inne związki mineralne),
- humifikacja – czyli łączenie się składników rozkładu w wielocząsteczkowe substancje próchniczne).

Dojrzały kompost można stosować bez żadnych ograniczeń ilościowych do nawożenia gleby.

W celu uzyskania wartościowego kompostu do kompostowania można wykorzystać:

- miękkie części uprawianych roślin,
- ściętą trawę, liście, drobne gałęzie, chwasty, małe kawałki drewna, spałte owoce,
- odpady po owocach i warzywach,
- resztki produktów mleczarskich,
- stary chleb,
- fusy po herbacie i kawie z filtrem, jeśli jest papierowy, herbata ekspresowa,
- skorupki od jajek.

Do kompostowania nie należy przynosić:

- kości, mięsa, gotowanych warzyw,
- zepsutej żywności, płynnych resztek jedzenia, bardzo tłustego i bardzo słonego jedzenia,
- odchodów zwierzęcych,
- tkanin, materiałów nieorganicznych, sztucznych materiałów organicznych,

- papieru, papierosów,
- materiałów i substancji zanieczyszczonych (np. zawierających metale ciężkie lub toksyczne związki organiczne).

- skórek bananów, resztek owoców cytrusowych,

Ważnym elementem jest odpowiednie rozdrobnienie odpadów dodawanych do kompostu. Optymalna wielkość cząstek do kompostowania naturalnego w przymie wynosi 25-40 mm średnicy.

Każdy w swoim przydomowym ogródku może przeprowadzać proces kompostowania. Zapewnienie prawidłowego przebiegu procesu można osiągnąć poprzez spełnienie następujących warunków:

- przymy bądź kompostownik powinny być zlokalizowane w miejscach osłoniętych od wiatru i zacienionych, co zapewni mniejszą utratę wilgotności kompostu (w okresie upałów wskazane jest nawet podlewanie wodą w celu utrzymania odpowiedniej wilgotności), z drugiej strony zbyt głębokie ocienienie nie jest wskazane, może utrudniać odpowiednie nagrzewanie przymy, co spowolni proces;
- przyma lub materiał w kompostowniku powinny być ułożone warstwowo, na dole powinna być warstwa podtrzymująca i zapewniająca przewietrzanie (np. połamane gałęzie), następnie warstwa materiału, którego zadaniem będzie pochłanianie wody z cenną zawartością substancji mineralnych wymywanych z górnych warstw (np. torf, słoma lub już rozłożony kompost), następnie należy układać kolejne warstwy odpadów organicznych, które nie powinny być zbyt grube ani zbite i powinny być przekładane niewielkimi warstwami ziemi ogrodowej lub torfu (najlepiej, aby kolejne warstwy przymy miały urozmaicony skład różnych odpadów organicznych);
- jeśli stosujemy kompostownik, powinna to być konstrukcja zapewnia-

jąca odpowiednie przewietrzanie materiału;

- kilka razy w roku przyma powinna być przerabiana, tzn. warstwy kompostowanego materiału powinny być przełożone w taki sposób, aby wierzchnie warstwy znalazły się w jej wnętrzu (można kupić obrotowy kompostownik, który ułatwi to zadanie);
- w razie potrzeby materiał powinien być zaszczerpiony, tzn. powinniśmy dostarczyć mu odpowiednich kultur mikroorganizmów, zazwyczaj rozwijają się one same, trafiając do materiału ziemi lub dodanego kompostu rozłożonego, ponadto dostępne są gotowe preparaty kompostujące, które można zakupić w sklepach ogrodniczych. Zakładając kompost warto ustrzec się przed popełnieniem kilku błędów, np.:

- dodawanie do przymy resztek roślin, które były zaatakowane przez choroby (mogą one być źródłem zakażenia w kolejnych latach),
- dodawanie związków wapnia (wapń wprawdzie przyspiesza rozkład substancji organicznej, ale niestety również pozbawia ją bardzo potrzebnego azotu),
- umieszczanie kompostu w dołach lub zbiornikach betonowych (niewskazane ograniczenie dostępu powietrza),
- dodawanie materiału niedostatecznie rozdrobnionego i układanie zbyt grubych jego warstw (co również ogranicza dostęp powietrza).

Kompostowanie jest bardzo pożądanym sposobem unieszkodliwiania odpadów biodegradowalnych.

Pozwala na uzyskanie cennego nawozu do wykorzystania w ogrodzie oraz pozwala znacznie zmniejszyć ilość odpadów trafiających na składowisko. Dlatego namawiamy wszystkich, którzy mają taką możliwość, aby zakładali kompostowniki.

KINGA RZYMEK-KUBAS

Wydział Gospodarki Komunalnej
Urząd Miasta i Gminy Niepołomice

Kompostownik na posesji – przepisy

W gminie Niepołomice za kompostowanie odpadów zielonych można uzyskać zniżkę 20 zł miesięcznie na wywóz odpadów. Zakładając kompostownik na swojej działce, warto jednak pamiętać, że jego położenie jest dokładnie określone przez prawo. Warto więc zająć do przepisów, żeby zrobić wszystko, jak należy

Itak po pierwsze, Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie ma swój § 36, w którym wskazuje szczegółowe warunki lokalizacji tego typu urządzeń. Cytując:

„1. Odległość pokryw i wylotów wentylacji ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe, dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc nie większej niż 4 i podobnych urządzeń sanitarno-gospodarczych o pojemności do 10 m³ powinna wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi oraz do magazynów produktów spożywczych – 15 m,

2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 7,5 m.

2. W zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej odległości urządzeń sanitarno-gospodarczych, o których mowa w ust.1, powinny wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 5 m, przy czym nie dotyczy to dołów ustępowych w zabudowie jednorodzinnej,

2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 2 m.

Odległości pokryw i wylotów wentylacji z dołów ustępów nieskanalizowanych o liczbie miejsc większej niż 4 oraz zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe i kompostowników o pojemności powyżej 10 m³ do 50 m³ powinny wynosić co najmniej:

1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń wymienionych w ust. 1 pkt 1 – 30 m,

2) od granicy działki sąsiedniej – 7,5 m,

3) od linii rozgraniczającej drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 10 m”.

Czyli kompostownik mały (do 10 m³), powinien znaleźć się w odległości nie

mniejszej niż 7,5 m od granicy działki, a 15 m od domu. Większy kompostownik (do 50 m³) to już konieczność odsunięcia go aż 30 m od domu sąsiada, jednak odległość od granicy działki pozostaje ta sama.

Trzeba mieć jednak na uwadze, że zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych nie każdy skład trawy czy chwastów na działce jest kompostownikiem, a jeśli nie jest, może znajdować się bliżej granicy i nie będzie stanowił naruszenia prawa. Mimo to zawsze należy liczyć się z powództwem cywilnoprawnym o immisję. Sąsiad może zgłosić naruszenie prawa do inspektora nadzoru budowlanego (który może nakazać rozbiórkę) i/ lub złożyć pozew na podstawie art. 144 k.c. o zaprzestanie składowania kompostu z uwagi na immisję (w tym wypadku zapach).

Przydatne przepisy: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. z 2019 r., poz. 1065 z późn. zm.).

Wymagania dotyczące kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne w kompostownikach na terenie nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi zostały określone w Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Niepołomice:

1. Zbieranie bioodpadów w kompostownikach spełnia wymogi selektywnego zbierania tych odpadów.

2. Z jednego kompostownika może korzystać tylko jedno gospodarstwo domowe.

3. Zakazuje się kompostowania bioodpadów w formie luźnej przyzmy kompostowej w terenach zabudowy mieszkaniowej.

4. Dopuszcza się ustanawianie kompostowników otwartych, zamkniętych, rotacyjnych – wykonanych samodzielnie w postaci skrzyni i desek, żerdzi, siatki drucianej lub innych materiałów, bądź kompostowników gotowych całych złożonych z elementów z tworzyw sztucznych, metali.

5. Kompostownik nie może znajdować się w miejscu zalewanym przez wodę.

6. Kompostowanie bioodpadów na terenie nieruchomości nie może powodować uciążliwości dla nieruchomości sąsiednich.

7. Właściciel nieruchomości, który uzyskał zwolnienie w części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, nie może przekazywać bioodpadów podmiotowi odbierającemu odpady komunalne z nieruchomości ani przekazywać ich do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

8. Gospodarowanie bioodpadami poprzez karmienie nimi zwierząt gospodarskich lub składowanie ich na gnojowniku nie jest kompostowaniem w rozumieniu niniejszego Regulaminu.

Kiedy wszystkie warunki zostaną spełnione, kompostownik będzie działał, można go zgłosić do gminy i otrzymać 20 zł miesięcznie zniżki na obiór odpadów. Oczywiście gmina będzie weryfikować zgłoszenia.

KINGA RZYMEK-KUBAS

Wydział Gospodarki Komunalnej
Urząd Miasta i Gminy Niepołomice

Nowa lokalna uchwała antysmogowa dla Gminy Niepołomice

1 stycznia 2022 r. na terenie naszej gminy zaczęła obowiązywać przyjęta przez Sejmik Województwa Małopolskiego tzw. Lokalna uchwała antysmogowa dla Gminy Niepołomice

W związku z tym chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na jej zapisy bezpośrednio dotyczące urządzeń grzewczych instalowanych na terenie Gminy Niepołomice, istotne z punktu widzenia mieszkańców (patrz tabela).

Nowa uchwała antysmogowa a kwestia kominków

W związku z obowiązywaniem tzw. Lokalnej uchwały antysmogowej spływa do nas wiele zapytań dotyczących użytkowania i instalowania w przyszłości kominków rekreacyjnych. Z uwagi na zaistniały fakt poprosiliśmy o interpretację tych zapisów pana Miłozza Jakubowskiego – radcę prawnego Fundacji Frank Bold:

1. Zgodnie z § 11 ust. 3 kominki (oraz inne instalacje bezpośrednio wydzielające ciepło), których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 lipca 2017 r., muszą zostać dostosowane do wymogów Lokalnej uchwały antysmogowej od dnia 1 stycznia 2023 r., chyba że zostanie zapewnione:

- a. osiągnięcie sprawności cieplnej na poziomie co najmniej 80% lub
- b. wyposażenie instalacji w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości zgodnych z ekoprojektem.

Jest to zapis zbieżny z Małopolską uchwałą antysmogową, swego rodzaju odstępstwo dla instalacji, których wymiana na w pełni zgodne z ekoprojektem może nie być możliwa. Niemniej jednak w przypadku większości kominków prostszym i bezpieczniejszym dla mieszkańców rozwiązaniem będzie wymiana wkładu kominkowego na nowy, zgodny z ekoprojektem. Nie wiadomo obecnie, jak należałoby wykazać spełnienie ww. wymagań dotyczących sprawności cieplnej lub instalacji urządzenia odpylającego. Wydaje się, że jedynym rozwiązaniem byłoby zlecenie indywidualnych pomiarów w miejscu eksploatacji konkretnego kominka, pieca lub innego ogrzewacza pomieszczeń przez jednostkę badawczą posiadającą akredytację do ich prowadzenia.

Od 1 stycznia 2022 r. obowiązuje zakaz instalacji nowych urządzeń grzewczych zasilanych węglem	
miejscowe ogrzewacze pomieszczeń na biomasę (w tym kominki)	→ których eksploatacja rozpocznie się między 1 stycznia a 31 grudnia 2022 r., muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie ekoprojektu w zakresie emisji zanieczyszczeń oraz sezonowej efektywności energetycznej
	→ których eksploatacja rozpocznie się od 1 stycznia 2023 r., muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie ekoprojektu w zakresie emisji zanieczyszczeń i sezonowej efektywności energetycznej, a ponadto posiadać zamkniętą komorę spalania i być wyposażone w urządzenie do automatycznej kontroli przebiegu procesu spalania poprzez regulację dopływu powietrza w oparciu o pomiar temperatury spalin
kotły na biomasę (drewno, pelet, zrębki, itp.)	→ których eksploatacja rozpocznie się między 1 stycznia a 31 grudnia 2022 r., muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu ws. ekoprojektu oraz posiadać automatyczny podajnik paliwa (jedynie w przypadku kotłów zgazowujących możliwe jest ręczne podawanie paliwa)
	→ których eksploatacja rozpocznie się od 1 stycznia 2023 r., muszą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu ws. ekoprojektu oraz posiadać automatyczny podajnik paliwa (jedynie w przypadku kotłów zgazowujących możliwe jest ręczne podawanie paliwa), a ponadto muszą charakteryzować się poziomem emisji pyłu nie wyższym niż 20 mg/m ³

2. Zgodnie z § 5 pkt 2 przed 1 stycznia 2023 r. dopuszczalna jest instalacja nowych kominków spełniających wymagania ekoprojektu.

3. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 od 1 stycznia 2023 r. nowe kominki muszą spełnić dodatkowe wymagania: dopuszczalne są wyłącznie kominki z zamkniętą komorą spalania (zamknięta komora spalania to nie to samo co zamykane drzwiczki w palenisku, chodzi o konstrukcję, w której powietrze jest pobierane z zewnątrz, a nie z pomieszczenia) i wyposażone w automatyczną regulację dopływu powietrza w oparciu o pomiar temperatury spalin. Oba te warunki muszą być spełnione łącznie. Warto podkreślić, że ten wymóg nie dotyczy m. in. pieców kaflowych budowanych tradycyjną metodą przez zdunów – w takim przypadku wymagane jest jedynie spełnienie norm ekoprojektu (wynika to z § 6 ust. 2 uchwały).

W związku z powyższym najlepszym rozwiązaniem dla mieszkańców naszej gminy jest wymiana kominków do końca tego roku, ponieważ wystarczy wymiana dotychczasowego wkładu kominkowego na nowy, zgodny z ekoprojektem. Od 1 stycznia 2023 r. będzie to już dużo trudniejsze, bo nowy kominek będzie musiał spełnić dodatkowe, rygorystyczne wymagania.

Pełna treść Lokalnej uchwały antysmogowej (Uchwała XLV/624/21 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 27 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Niepołomice ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw) 7 października 2021 r. opublikowana została w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego pod pozycją 5548 (Dz. Urz. Woj. 2021.5548).

KONRAD LEMBAS
ekodoradca w UMiG w Niepołomicach

Dodatkowe środki na Gminny Program Wymiany Pieców

Z początkiem 2022 r. Gmina Niepołomice otrzyma nowe środki na wymianę ok. 280 kopciuchów na piece gazowe w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji – Etap II

Projekt skierowany jest do właścicieli gospodarstw domowych, którzy ogrzewają swoje budynki nieekologicznymi źródłami ciepła (piece węglowe) i chcą wymienić swoje kotły na ekologiczne, gazowe piece centralnego ogrzewania, tam gdzie nie ma możliwości podłączenia gazu (o parametrach emisji nie gorszych niż wyznaczone w unijnych rozporządzeniach w sprawie ekoprojektu). Sprawa ta jest niezwykle istotna, gdyż termin na wymianę bezklasowych pieców na węgiel upływa z końcem bieżącego roku. Program ten należy do jednego z najprostszych, jeśli chodzi o aplikowanie do niego oraz jego późniejsze rozliczenie.

Jak wziąć udział w projekcie?

Należy wypełnić wniosek aplikacyjny (jest dostępny do pobrania na stronie www.niepolomice.eu, w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach oraz jako załącznik do obecnego numeru „Gazety Niepołomickiej”). Nieruchomość zakwalifikowana do programu musi mieć uregulowany status prawny. W przypadku współwłasności wniosek muszą podpisać wszyscy współwłaściciele.

Nabór prowadzony jest w sposób ciągły. Po zarejestrowaniu wniosku zgłoszone domy odwiedzą audytorzy energetyczni, którzy oszacują zapotrzebowanie energetyczne. Ocenę energetyczną przeprowadzi zewnętrzna firma wyłoniona przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego. Obecność audytorów nie wiąże się z żadnymi dodatkowymi kosztami.

Na jakie dofinansowanie można liczyć?

Maksymalna kwota dofinansowania nie może przekroczyć 7 tys. zł i jest podzielona na dwie składowe. Pierwszą jest demontaż dotychczasowego źródła ciepła oraz koszt zakupu i montażu pieca zgodnego z przeprowadzonym audytem. W tym przypadku kwota

dofinansowania może wynieść maksymalnie 6 tys. zł. Jeśli wymiana pieca wiązać się będzie z remontem instalacji wewnętrznej (c.o.), na materiały i prace remontowe można otrzymać do 1 tys. zł dofinansowania.

Otrzymana kwota będzie refundacją poniesionych kosztów, to znaczy, że najpierw musimy zainwestować własne środki w wymianę pieca i ewentualny remont instalacji, a później, okazując faktury, otrzymamy zwrot poniesionych kosztów.

Co jeszcze warto wiedzieć?

Po zakwalifikowaniu się do projektu zostaniemy zaproszeni do podpisania umowy, w której określone zostaną parametry kotła, zakres zmian i remontów w instalacji oraz termin realizacji inwestycji.

Później będzie można rozpocząć prace, tak by ukończyć je przed kolejnym sezonem grzewczym. Warto pamiętać, że koszty poniesione przed

go pieca węglowego na nowy piec węglowy, a także montażu źródła ciepła w nowym budynku. Program będzie można połączyć z Czystym Powietrzem w celu zmniejszenia kosztów własnych oraz ulgą termomodernizacyjną

termin na wymianę bezklasowych pieców na węgiel upływa z końcem bieżącego roku

podpisaniem umowy z gminą nie będą refundowane. Prace można rozpocząć dopiero po podpisaniu umowy.

Warunkiem koniecznym jest trwałe usunięcie kotła nieekologicznego. Nie otrzymamy dofinansowania w przypadku wymiany starego pieca gazowego na nowy piec gazowy, wymiany stare-

W razie pytań służymy pomocą:
Zespół Ekodoradców Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach
tel: 12-250-94-54,
email: ekodoradca@niepolomice.eu

KONRAD LEMBAS
ekodoradca w UMIG w Niepołomicach

WNIOSEK

o dofinansowanie na wymianę nie ekologicznych urządzeń grzewczych w gospodarstwach domowych
w ramach *Programu Ograniczenia Niskiej Emisji dla Gminy Niepołomice ETAP II*
finansowanego z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020*

I. Dane Wnioskodawcy:

1. Nazwisko, imię:
2. PESEL:
3. Telefon:
4. email:
5. Adres zamieszkania:
 - a) Miejscowość:
 - b) Ulica:
 - c) Nr domu/ lokalu :
 - d) Kod pocztowy:
 - e) Poczta:
 - f) Adres do korespondencji:

II. Dane osoby reprezentującej wnioskodawcę (pełnomocnika)

1. Nazwisko, imię osoby reprezentującej wnioskodawcę (pełnomocnika)
2. PESEL:
3. Telefon:

III. Miejsce Inwestycji

1. Miejscowość:
2. Ulica:
3. Nr domu/Nr lokalu:
4. Kod pocztowy:
5. Nr ewidencyjny działki:
6. Nr księgi wieczystej:

IV. Tytuł prawny do nieruchomości

- własność współwłasność

V. Rodzaj budynku

- budynek jednorodzinny budynek wielolokalowy

VI. Przeznaczenie Budynku/Lokalu

- mieszkalne

VII. Charakterystyka Inwestycji

1. Rodzaj planowanego do zainstalowania ogrzewania:

- kocioł gazowy kocioł na biomasę (w przypadku braku możliwości przyłącza gazu do budynku)

2. Planowany termin realizacji inwestycji:

- rok 2022

3. Powierzchnia budynku/lokalu ogrzewana piecami/kotłami na paliwa stałe m²

4. Kubatura budynku m³

5. Liczba osób użytkujących obiekt.

6. Liczba pieców/kotłów na paliwo stałe planowanych do trwałej likwidacji. sztuk

7. Średnia ilość zużywanego węgla na sezon grzewczy. ton/rok.

8. Rok oddania budynku do użytkowania

9. Przeprowadzono termomodernizację lokalu: TAK NIE

10. Budynek posiada:

- szczelne okna:	☐ TAK	☐ NIE	
- ściany zewnętrzne ocieplone:	☐ TAK	☐ NIE	
- strop w piwnicy ocieplony:	☐ TAK	☐ NIE	☐ NIE DOTYCZY
- dach/stropodach ocieplony:	☐ TAK	☐ NIE	

11. Źródło ciepła (piec/kocioł):

- jedno źródło ciepła dla całego budynku
 mieszkanie posiada własne źródło ciepła

12. Rodzaj ogrzewania:

- instalacja c o (przewody, grzejniki)
 źródło ciepła w pokojach (piece kaflowe, metalowe, piece akumulacyjne elektryczne, inne)

13. Przygotowanie ciepłej wody obecnie:

- źródło ciepła dla pomieszczeń
 piecyk gazowy
 bojler elektryczny
 inne (jakie)

VIII. Wykaz dokumentów przedkładanych razem z wnioskiem (dokumenty wymagane)

Oświadczenie o nieprowadzeniu działalności gospodarczej w budynku mieszkalnym

Oświadczam, że w budynku mieszkalnym
posadowionym na nieruchomości gruntowej stanowiącym część składową
tej nieruchomości/budynku mieszkalnym trwale z gruntem związanym lub części takiego budynku (lokal
mieszkalny) - które z mocy przepisów szczególnych stanowią odrębny od gruntu przedmiot własności,
nie jest prowadzona działalność gospodarcza.

.....
podpis Wnioskodawcy

Klauzula informacyjna (ochrona danych osobowych)

Stosownie do przepisu art. 13 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (4.5.2016 L 119/38 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej PL) - informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest gmina Niepołomice z siedzibą w Niepołomicach (Plac Zwycięstwa 13, 32-005 Niepołomice), tel: 12 250 94 34, mail: magistrat@niepolomice.eu;
2. kontakt z Inspektorem Ochrony Danych Osobowych możliwy jest pod numerem tel. (nr telefonu 12 250 94 31) lub pod adresem e-mail: iod@niepolomice.eu;
3. dane osobowe Pani/Pana będą przetwarzane na podstawie art. 6 ust. 1 lit. b RODO (przetwarzanie danych osobowych jest niezbędne do wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub do podjęcia działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy) w celu podjęcia działań przed zawarciem umowy o wymianę kotłowni węglowych na gazowe w ramach Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w gminie Niepołomice – Etap II;
4. odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą udostępniane wyłącznie Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Małopolskiego pełniącemu rolę Instytucji Zarządzającej Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w gminie Niepołomice – Etap II, podmiotom uprawnionym do wykonania audytu energetycznego oraz podmiotom uprawnionym do uzyskania danych osobowych na podstawie przepisów prawa;
5. dane osobowe Pani/Pana będą przechowywane przez okres trwałości projektu plus 5 lat.
6. posiada Pani/Pana prawo do żądania od Administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania.
7. przysługuje Pani/Pana prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych;
8. podanie danych osobowych jest dobrowolne, jednakże odmowa podania danych może skutkować odmową zawarcia umowy.

.....
podpis Wnioskodawcy

Smog a zdrowie

Co smog robi ze zdrowiem? Jak się chronić? Z prof. UJ dr hab. med. Ewą Czarnobilską – kierownik Centrum Alergologii Klinicznej i Środowiskowej Szpitala Uniwersyteckiego rozmawiała o tym Katarzyna Kojzar, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego i Polskiej Szkoły Reportażu

Kaszlemy, przecieramy piekące oczy, gorzej się czujemy. Mówimy: to na pewno przez smog. Przesadzamy?

Nie przesadzamy. Smog bardzo niekorzystnie wpływa na nasze zdrowie. Oczy mogą szczytać, bo pyły powodują podrażnienia spojówek. Czasami moi pacjenci mówią, że ich dziecko jest chyba chore na grypę, bo rano bolało je gardło. Przeszło po wypiciu herbaty. Herbata nie wyleczy infekcji! To ból spowodowany podrażnieniem, które wywołują pyły i toksyny. Kiedy się je wypłucze, na przykład herbatą, dyskomfort przechodzi.

Kaszel i duszności w takim razie są chyba naturalną reakcją na złe powietrze.

To widać szczególnie u astmatyków. Miałam pacjenta, który szedł do mojego gabinetu na kontrolną wizytę. W domu czuł się dobrze, ale po drodze, przy ruchliwej ulicy, duszność się zaostrzyła. Dlatego zawsze przestrzegam pacjentów z astmą – bez inhalatora nie wychodzimy z domu. Nawet jeśli przez cały rok go nie użyłeś, to teraz może się przydać.

Ale na nas wszystkich substancje zawarte w pyłach działają drażniąco, toksycznie i alergizująco. Dostają się przede wszystkim na śluzówki, podrażniają je i właśnie w ten sposób powodują kaszel. To z kolei u niektórych może spowodować uszkodzenie mechanizmu obronnego, masywne złuszczenie nabłonka, a wtedy wtórnie dochodzi do infekcji. To z tej grupy wywodzą się ludzie klasyfikowani jako pacjenci z nawracającymi infekcjami dróg oddechowych. Problem dotyczy głównie dzieci.

Czy w zwiększonych stężeniach pyłów do lekarzy zgłasza się więcej osób?

Tak i w ten sposób wiemy o gorszej jakości powietrza nawet bez patrzenia na pomiary. Mamy chorych z alergiami, którzy skarżą się na duszności, kaszel, wysypki skórne, łzawienie oczu itp. Pacjenci ogólnie zdrowi, choćby cierpieli w podobnym stopniu, nie zawsze się zgłaszają, bo objawy nadmiernej ilości smogu w powietrzu są niecharakterystyczne. Czuje się wówczas osłabienie, zaburzenia koncentracji, czyli nic nadzwyczajnego. Zgłaszają się do lekarza dopiero, gdy zaczynają kaszleć, nie chorując na alergię i nie będąc przeziębionymi, a kaszel ten utrzymuje się kilka dni. Czasem lekarz pierwszego kontaktu przepisze antybiotyki, które oczywiście nie zadziałają, bo przyczyna jest zewnętrzna. Podobnie jest z leczeniem i diagnozowaniem przyczyny kaszlu. Lekarz nigdy nie wskaże na pierwszej wizycie przyczyny choroby, w tym celu musi przeprowadzić diagnostykę, w wypadku chorób alergicznych długą i żmudną. Lecz kiedy trafi do niego pacjent kaszlący, tracący oddech przy byle ruchu, musi mu pomóc od razu. Włącza lek przeciwastmatyczny. Pacjent, mimo że nie jest

chory, a ma tylko objawy astmy, zaczyna być na nią leczony – niepotrzebnie, wystarczy zmienić środowisko na czystsze i objawy astmy ustępują.

Pani badania wykazały, że przez smog w Krakowie więcej dzieci ma choroby alergiczne.

Od 10 lat koordynuję w Krakowie program profilaktyczny, który może to ocenić. W latach 2006-2015 przeprowadziliśmy badanie ankietowe w sumie u 75 000 dzieci w wieku 7-8 lat i młodzieży w wieku 16-17 lat. Ponad 50% respondentów zgłaszało objawy alergiczne, 60% z nich nie miało ustalonego rozpoznania i nie było leczonych z tego powodu. Okazało się, że zanieczyszczenie głównie wpływało na tę młodszą grupę. To logiczne, bo u małych dzieci śluzówka jest mniej odporna i przez to są bardziej podatne na choroby. W Krakowie objawy astmy oskrzelowej występowały trzykrotnie częściej w porównaniu

do badań ogólnopolskich. W badaniu tym analizowaliśmy również zależność częstości chorób alergicznych u dzieci i młodzieży od miejsca zamieszkania i wykazaliśmy większą częstość zarówno astmy, jak i alergicznego nieżytu nosa u respondentów mieszkających w odległości poniżej 200 metrów od głównych traktów komunikacyjnych.

Coś się zmienia na przestrzeni lat?

Tak i to na lepsze! Według najnowszych badań astma oskrzelowa występuje dwa razy rzadziej, a wyprysk alergiczny trzy razy rzadziej w obydwu grupach wiekowych w porównaniu do badania z lat 2006-2009. Natomiast częściej występuje alergiczny nieżyt nosa, na który obecnie cierpi w Krakowie 30% dzieci i 35% młodzieży szkolnej w porównaniu do badania z lat 2007-2009.

Jak możemy sobie radzić ze smogiem? Jak się chronić?

Po pierwsze ograniczyć ekspozycję na toksyczne substancje. Co prawda smog szczególnie szkodzi małym dzieciom, ludziom w podeszłym wieku i cierpiącym na dodatkowe choroby, takie jak astma i inne choroby alergiczne czy

POCHP, ale nie pozostaje obojętny nawet dla tych o końskim zdrowiu. Dlatego jazda na rowerze, bieganie, gry i zabawy na zewnątrz w dni, kiedy normy są przekroczone, mogą zaszkodzić najzdrowszym. Podczas ruchu dochodzi do głębokiej wentylacji i cząsteczki smogu wnikają do oskrzeli, a nawet do pęcherzyków płucnych. Stamtąd przechodzą do organizmu i działają toksycznie na układ krążenia i system nerwowy.

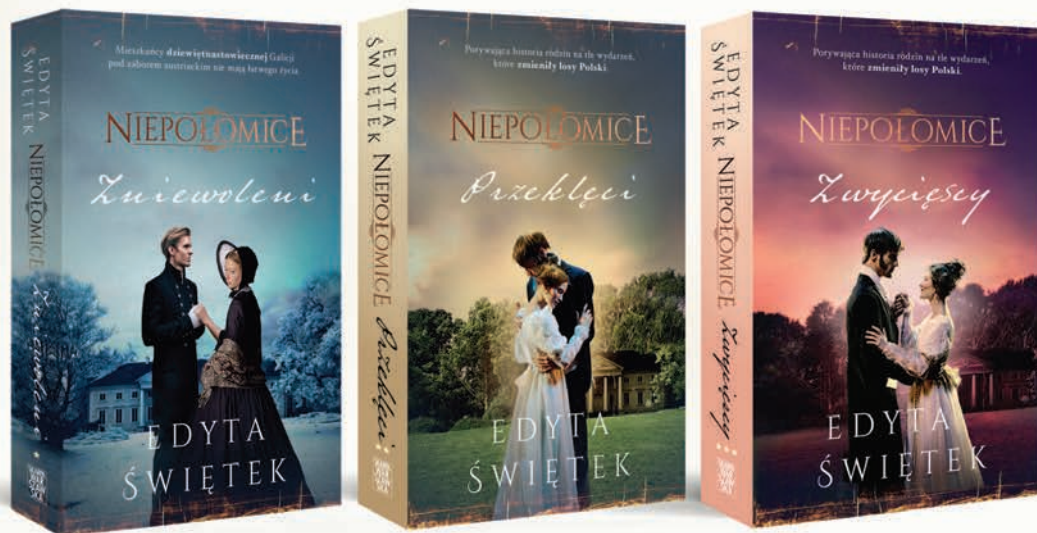
Powinniśmy również, za każdym razem, gdy wracamy do domu, przepłukać skórę i śluzówki, wypłukać jamę ustną i nos wodą morską, umyć włosy, a do oczu wkropić sztuczne łzy. Dzięki temu pozbywamy się pyłów ze swojej skóry i nie wnosimy ich ze sobą. Kolejną zasadą jest to, że nie powinno się wietrzyć mieszkania. Nawet jeśli powietrze we wnętrzu wydaje nam się nieświeże i tak jest czystsze niż to za oknem.

Powinniśmy nosić maseczki?

Jak najbardziej. Można też nosić okulary chroniąc oczy przed szkodliwymi substancjami. Przynajmniej tyle możemy, a nawet musimy, zrobić.

Wywiad ukazał się na stronie smoglab.pl.

PORUSZAJĄCA SAGA, W KTÓREJ MIŁOŚĆ, NIENAWIŚĆ I TAJEMNICE SPLATAJĄ LOSY BOHATERÓW.

Antoni Parnicki, zakochany w Kornelii – żonie swego sąsiada i przyjaciela, tkwi w zawartym z rozsądku małżeństwie z Cecylią Zaleską. Brat Cecylii jest emisariuszem powstańczym. Na obrzeżach puszczy Niepołomickiej, po sąsiedzku z dwoma szlacheckimi rodami: Parnickich i Żelechowskich, żyje rodzina Trzosów – wolnych kmieci, których korzenie sięgają czasów króla Kazimierza Wielkiego. W skutek nieszczęśliwego wypadku na rodzinę Trzosów zostaje rzucona klątwa. Mieszkańcy dziewiętnastowiecznej Galicji pod zaborem austriackim nie mają łatwego życia.

W TRZECH TOMACH „SAGI NIEPOŁOMICIE” POZNAMY LOSY BOHATERÓW, A EDYTA ŚWIĄTEK ZABIERZE NAS DO POLSKI NA PRZEŁOMIE XIX I XX WIEKU, MALUJĄC PORUSZAJĄCY OBRAZ TAMTEJSZYCH ZWYCZAJÓW, PRZEKONAŃ I RELACJI MIĘDZY LUDŹMI.

skarpawarszawska.pl

Niepołomiczanie nagrali teledysk w stylu country

Paweł Pawłowski

Grupa Śpiewacza Niepołomiczanie działa od pięciu lat. Początkowo wykonywała repertuar patriotyczny, przygotowując się do obchodów 100. Rocznicy Niepodległości. W 2018 r. wraz z chórem Społecznej Szkoły Podstawowej im. Lady Sue Ryder występowała na scenach gminnych domów kultury ze spektaklem pt. *Droga do wolności wiodła przez Niepołomice*.

Od tego czasu repertuar zespołu znacznie się poszerzył. W 2020 r. z koncertem kolęd Niepołomiczanie wystąpili w Filharmonii Częstochowskiej. W tym roku występów grupy można było posłuchać podczas Wrót Otwartych Izby Regionalnej, Senioriady oraz Dnia Otwartego u Apolonii w Zakrzowie. Repertuar stanowiły piosenki ludowe i biesiadne. Tym razem zespół sięgnął po utwór Anny Jantar *Jambalaya*. Teledysk nakręcono w niepołomickiej Izbie Regionalnej.

Opiekunem artystycznym zespołu jest Janusz Rojek, który we współpracy z Mateuszem Laskiem (akordeon, instrumenty klawiszowe) oraz Andrzejem Pilchem (perkusja) również akompaniuje na gitarze wokalistom.

W tym roku działalność zespołu wsparła finansowo Gmina Niepołomice. Ponadto gmina udostępniła Niepołomiczanom Izbę Regionalną, w której regularnie odbywają się prace nad nowym repertuarem.

Teledysk dostępny jest pod linkiem:

https://www.youtube.com/watch?v=LoQZ_aykill.

Spotkanie opłatkowe Fundacji Wspierania Onkologii IBEZraka

Fundacja IBEZraka

Fundacja Wspierania Onkologii IBEZraka (założona w lutym 2021 r.) tuż przed świętami Bożego Narodzenia zorganizowała po raz pierwszy spotkanie opłatkowe.

Na spotkaniu gościł zastępca burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice Michał Hebda.

Fundacja wydała kalendarz na 2022 rok. Sesja zdjęciowa do niego odbyła się w Zamku Królewskim w Niepołomicach w październiku 2021 r. Modelkami były kobiety doświadczające chorobą nowotworową w trakcie i po leczeniu. Zdjęcia robił nam Andrzej Wojciech Dworaczek. Dla wszystkich uczestników było to niesamowite przeżycie. Koszty wydruku kalendarza pokryła Gmina Niepołomice.

Kalendarz do jest do nabycia – za cegiełkę na działalność Fundacji – w recepcji Zamku Królewskiego w Niepołomicach.

Podsumowanie Roku w LGD

Karol Szybiński

Lokalna Grupa Działania Powiatu Wielickiego w 2021 r. przeprowadziła dwa nabory wniosków na operacje związane z poprawą infrastruktury, tj. podniesienie poziomu estetyki przestrzeni publicznych oraz kreowanie przestrzeni do wypoczynku.

Cieszymy się, że dzięki złożonym wnioskom uda się podnieść poziom życia w naszych gminach członkowskich. To sens naszej działalności jako LGD – praca na rzecz rozwoju lokalnego – zauważa prezes zarządu Wiesław Malarczyk. Ponadto zostały przeprowadzone nabory grantowe, w ramach których lokalne stowarzyszenia złożyły wnioski m.in. na zakup wyposażenia mającego na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.

W połowie roku LGD Powiatu Wielickiego skorzystała z możliwości pozyskania kolejnych środków finansowych na przyszłe nabory, w tym jakże oczekiwany nabór na podejmowanie nowych działalności gospodarczych. Dodatkowe środki w wysokości ok. 2,5 mln złotych zostaną rozdysponowane już w tym roku.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Wspólne sprzątanie Niepołomic

Szymon Urban

1 grudnia pracownicy firmy Coca-Cola, HBC i Wodociągów wspólnie sprzątały popularne miejsca spacerowe w Niepołomicach. Podzieleni na dwie ekipy zbierali odpady z wałów wiślanych i puszczy.

To tereny popularne wśród spacerowiczów, będące wizytówką naszego miasta. Wciąż jednak nie brakuje ludzi regularnie je zaśmiecających.

Kilkanaście osób wyposażonych przez Coca-Cola HBC w worki i rękawice podzieliło się na niewielkie grupy i ruszyło w teren zbierając odpady. Szybko okazało się, że oprócz butelek po napojach czy papierków przyszło im sprzątać porzucone części samochodowe, opony od traktorów, a nawet... ubrania.

Zebrałiśmy łącznie 46 worków odpadów i 6 opon. Wszystkie one trafiły na wysypisko śmieci – powiedział Piotr Kozłowski z firmy Coca-Cola HBC.

To również ważna inicjatywa dla niepołomicznych Wodociągów, chętnie angażujących się w działania proekologiczne. *Jesteśmy częścią lokalnej społeczności i czujemy się współodpowiedzialni za jakość życia w Niepołomicach – powiedział Arnold Stempak, prezes Wodociągów Niepołomice.* Podziękował też pracownikom biorącym udział w akcji.

No-promilowe rapowanie

Marzena Stawarz

pełnomocnik burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych

3 grudnia w Małopolskim Centrum Dźwięku i Słowa odbył się finał gminnego konkursu klasowego na napisanie i wykonanie utworu rap ogłoszonego w ramach kampanii No Promil No Problem

Chcieliśmy, aby zaproszenie do konkursu wzmocniło w uczestnikach postawę krytyczną wobec nietrzeźwych kierowców.

Uczniowie mieli trudne zadanie przygotować utwór o tematyce dotyczącej szkód, jakie powodują nietrzeźwi kierowcy. Wyzwanie podjęli: klasa V z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zakrzowie, klasy VIIIe, Vc i IVa ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Niepołomicach, uczniowie klasy III z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Niepołomicach Podgrabiu oraz klasy III TiP/G Zespołu Szkół w Niepołomicach.

Występom towarzyszyło wiele emocji, czasami też trema.

Przygotowane teksty, wykonanie piosenek oraz aranżacja były na wysokim poziomie. Komisja konkursowa miała trudne zadanie, aby wyłonić laureatów. Po naradzie i dyskusji jury w składzie: przewodniczący Roman Bosski – raper reprezentujący Fundację Drużyna Mistrzów, Maria Kruk – reprezentująca inicjatora kampanii No Promil No Problem Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Solny Gwarek w Wieliczce, Joanna Kocot – kierownik Referatu Promocji i Kultury Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach oraz Marzena Stawarz – sekretarz Miejsko-Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Niepołomicach wyłoniło liderów.

Pierwsze miejsce przyznano klasie VIIIe SP Nr 2 w Niepołomicach – nagrodą dla klasy jest wyjazd do Gojump Parku Trampolin. Drugie miejsce zajęła klasa IVa SP Nr 2 w Niepołomicach – przyznana nagroda to wyjście klasy na lodowisko. Trzecie miejsce wywalczyli uczniowie klasy III TiP/G z Zespołu Szkół w Niepołomicach – nagroda to wyjście klasy do kina. Nagrody ufundowane zostały przez Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice, który kampanię No Promil No Problem objął honorowym patronatem.

Po ogłoszeniu wyników i przedstawieniu laureatów na uczestników konkursu czekała wyjątkowa nagroda. Przewodniczący jury Roman Bosski po raz pierwszy wykonał publicznie napisany przez siebie utwór do kampanii No Promil No Problem. Uczniowie gromkimi brawami nagrodzili rapera.

Pierwszy gminny konkurs na klasowe napisanie i wykonanie rapu przeszedł do historii, ale już słyszymy, że warto będzie powtórzyć go za rok.

VI Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych

Ewa Widła

nauczycielka SPZOI w Zabierzowie Bocheńskim

3 grudnia 2021r. społeczność Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim już po raz szósty miała przyjemność zorganizować Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych. Był to jednocześnie drugi rok, w którym obchody odbywały się wirtualnie ze względu na obowiązujące zasady reżimu sanitarnego. Zaproszone do współpracy szkoły wspólnie z nami celebrowały to wydarzenie

Tegoroczny Gminny Dzień Osób Niepełnosprawnych poświęcony był w sposób szczególny osobom niewidomym i słabowidzącym. Wiąże się to z jubileuszem 70-lecia Polskiego Związku Niewidomych – organizacji dbającej o potrzeby osób, które utraciły bądź tracą wzrok. Podczas zajęć warsztatowych uczniowie mieli okazję podjąć próbę czytania czasopism opublikowanych pismem Braille’a. Jak się okazało, było to zadanie trudne i wymagające niezwyklej precyzji.

Na lekcjach wychowania fizycznego wzięli udział w zajęciach Sport niewidomych. Odbyły się rozgrywki tenisa stołowego dźwiękowego oraz blind footballu. Pomogły one zrozumieć mło-

dym ludziom, jak wiele wysiłku muszą włożyć osoby niewidome w rozwijanie pasji sportowej.

Uczniowie pierwszego etapu edukacyjnego uczestniczyli w zabawach edukacyjnych Wielozmysłowe doświadczanie świata, w ramach których wzrok zastępowali m.in. węchem, dotykem, słuchem. Poznawali owoce po zapachu, rozpoznawali dźwięki otoczenia, grali w memory dotykowe... – to tylko wybrane aktywności mające na celu uświadomienie dzieciom, jak radzą sobie na co dzień osoby niewidome. Pokazywała to również prezentacja przesłana do wszystkich szkół z terenu naszej gminy. Jej adresaci zapoznali się z ilustrowanym audiobookiem au-

torstwa uczniów klasy 6a, jak również wysłuchali piosenki Steviego Wondera zagranej na saksofonie przez Zofię Korbut. Całość dopełnił występ wokalny Karoliny Ostrowskiej, która zaśpiewała utwór *Co śni się niewidomym*.

W trakcie obchodów odbyło się także podsumowanie II Gminnego Konkursu Plastycznego Niepełnosprawni: Poznaj – Zrozum – Wspieraj. Nagrody laureatom ze Szkoły Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi im. Stefana Żeromskiego w Zabierzowie Bocheńskim wręczyła Sekretarz Gminy Niepołomice Marta Jędrysiak-Strózik. Mając na względzie konieczność zachowania zasad bezpieczeństwa w dobie pandemii, pozostałym młodym artystom docenionym przez jury, upominki i dyplomy zostały przekazane do ich szkół.

Mamy nadzieję, że wszyscy uczniowie zapamiętają i zechcą wcielić w życie stwierdzenie, którym zakończyliśmy prezentację przygotowaną w ramach VI Gminnego Dnia Osób Niepełnosprawnych. Przytoczyliśmy słowa Marka Twaina: *Dobroć to język, który słyszą osoby niesłyszące i widzą niewidome*.

Mikołajki z firmą MAN Trucks Niepołomice

Małgorzata Pawłowska
nauczyciel w ZS-P w Suchorabie

6 grudnia to dzień pełen niespodzianek dla dużych i małych. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Suchorabie już od rana słyhać było gwar i podekscytowanie. Wszystko za sprawą szczególnych wydarzeń i wyjątkowych gości

W szkolne progi zawitał prezes firmy MAN Trucks w Niepołomicach dr Richard Slovák oraz Paulína Olejniczak, która od wielu lat jest nie tylko specjalistką do spraw komunikacji w tym przedsiębiorstwie, ale też przyjaciółką naszej szkoły i koordynatorką wzajemnej współpracy. Odwiedził nas również Wiesław Bobowski, dyrektor Wydziału Edukacji w Urzędzie Miasta i Gminy w Niepołomicach.

MAN Trucks Niepołomice i Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Stanisława Wyspiańskiego w Suchorabie działają razem od 2012 r. Przez te 9 lat firma wspiera szkołę we wszystkich działaniach, troszczy się o uczniów, pomaga w organizacji przedsięwzięć edukacyjnych i realizacji planów dotyczących przyszłości naszej placówki.

W czasie spotkania dyrektor Joanna Bajer przedstawiła efekty dotychczasowej

współpracy, po czym uczniowie zaprezentowali program artystyczny. W magiczny klimat świąt wprowadziły nas zarówno perfekcyjnie wykonane kolędy, jak również układy taneczne. Sprawili one wszystkim radość z nadchodzącego Bożego Narodzenia. Takie kolędowanie mogłoby nie mieć końca. Występy uczniów urzekły gości i całą społeczność szkolną. Po zakończonej akademii głos zabrali przedstawiciele samorządu uczniowskiego, składając życzenia bożonarodzeniowe oraz podziękowania za dotychczasową współpracę przedstawicielom firmy MAN Trucks. Swoje uznanie wyraził

również dyrektor Wiesław Bobowski, podkreślając ważność tych działań dla gminy i lokalnej społeczności.

Nie był to jednak koniec niespodzianek. Dr Richard Slovák złożył na ręce dyrektora szkoły symboliczny czek oraz przekazał prezenty świąteczne dla każdego ucznia i pracownika szkoły, podkreślając przy tym, jak wielką radość sprawiła mu wizyta w naszych skromnych progach. Jako nowy prezes był w szkole po raz pierwszy. Zachwyciły go występy młodych artystów, docenił też ogrom pracy włożony w ich przygotowanie. Na koniec osobiście podarował dzieciom prezenty, a niektóre z nich nawet otworzył wspólnie z uczniami. Wzruszeniem i radością tego dnia nie było końca. Dziękujemy!

Europa: Nowe Rozdanie

Zuzanna Polańska
ZS im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Niepołomicach

W dniach 30 listopada i 1 grudnia 2021 r. uczniowie Zespołu Szkół im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Niepołomicach wzięli udział w projekcie edukacyjnym Europa: Nowe Rozdanie 1989-2019 przeprowadzonym przez Stowarzyszenie Pospolite Ruszenie oraz Krakowskie Stowarzyszenie Mówców

Było to pierwsze z 12 spotkań, które będą przeprowadzone wśród szkół ponadpodstawowych oraz uczelni wyższych. Tematyką projektu były wydarzenia i procesy ostatnich dekad, które ukształtowały obecną rzeczywistość. Projekt przedstawiał ostatnie 30 lat z perspektywy historycznej, politycznej, ekonomicznej i społecznej. W pierwszym dniu uczestnicy wcieliłi się w rolę przywódców wybranych europejskich państw i podejmowali decyzje związane z polityką wewnętrzną oraz zewnętrzną zarządzanych przez siebie państw. Dbali o bezpieczeństwo energetyczne, przeprowadzali reformy, dopasowując gospodarkę do współczesnych

uwarunkowań. Opowiadali się po jednej ze stron w licznych europejskich sporach. Musieli podejmować decyzje w ramach organizacji Unii Europejskiej, NATO, wypracowywać kompromisy oraz starać się rozwiązywać konflikty. Wszystkie te decyzje miały swoje konsekwencje, które wpływały na rozgrywkę i dalsze etapy. Powodowało to, że uczestnicy mieli możliwość przekonać się, jakie skutki wynikają z poszczególnych decyzji. Uczniowie podzieleni byli na dwuosobowe zespoły: reprezentowali wylosowane państwo. Gra składała się z kilku etapów, rozwijała umiejętności planowania, negocjacji, budowania strategii, przewidywania konse-

kwencji. W drugim dniu młodzież brała udział w warsztatach, na których zapoznawała się z zasadami debaty oksfordzkiej i próbowała swoich sił w trakcie debaty na temat przymusowego uczestnictwa młodych ludzi w wyborach. Uczniowie podzielili się na dwa zespoły broniących tezy oraz jej przeciwników. Debata wzbudziła dużo emocji zarówno wśród uczestników, jak i wśród widzów, którzy na koniec mieli możliwość wypowiedzenia się i zajęcia stanowiska. Po przeprowadzeniu projektu w zaplanowanych placówkach, odbędzie się finał – spotkanie z decydentami i ekspertami, na który już jesteśmy zaproszeni. Projekt bardzo podobał się młodzieży – dawał możliwości sprawdzenia się w zaaranżowanej sytuacji, odkrył nowe możliwości uczniów, rozwinął kompetencje, pokazał, jak zmieniała się rzeczywistość w poszczególnych latach, ale przede wszystkim pokazał, jak ważna jest współpraca i porozumienie wśród Europejczyków.

Projekt realizowany jest dzięki wsparciu ze środków Programu Erasmus+.

Wspólne dziedzictwo – wspólne pasje

Zuzanna Polańska

W dniach 13-14 grudnia uczniowie ZS im. Ojca św. Jana Pawła II w Niepołomicach wzięli udział w projekcie Wspólne dziedzictwo – wspólne pasje, realizowanym przez Stowarzyszenie Pospolite Ruszenie, prowadzone przez Łukasza Wronę. W ramach projektu na Zamku Królewskim w Niepołomicach odbyły się dwa spotkania, w trakcie których uczniowie poznawali fakty z czasów wyprawy chocimskiej z 1621 r. Spotkanie obfitowało w wiele emocji związanych z rozgrywkami gier planszowych. Grając w grę *Chocim. Potęga husarii* uczniowie wcielili się w historyczne postacie i rywalizowali ze sobą, poznając poszczególne etapy potyczek. Brali również udział w wykładzie oraz warsztatach, ucząc się tworzyć grę planszową i interpretować dziedzictwo kulturowe. Wspólnie zastanawiali się jak można naszą lokalną historię wykorzystać, tworząc ciekawą i pasjonującą grę planszową. Uczestnicy projektu mieli okazję poznać historię, bawiąc się przy tym i rywalizując oraz podnosili swoje kompetencje społeczne negocjując i nawiązując nowe relacje. Udział w projekcie był możliwy dzięki Fundacji Pola Chwały oraz Spółce Zamek w Niepołomicach.

Projekt współfinansowany przez Narodowy Instytut Wolności ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-2030.

Pani Mrówka edukuje

Edyta Świętek

Jesienna szarówka, mgły, opady deszczu, a niebawem także przymrozki. W takich warunkach na drogach jest coraz bardziej niebezpiecznie, szczególnie dla pieszych, którzy są gorzej widoczni dla kierowców.

Szkoła nie szczędzi starań, by edukować dzieci, rozmawiać z najmłodszymi o podstawowych zasadach bezpieczeństwa. Policja zaś apeluje, aby szczególnie poza terenem zabudowanym nosić elementy odblaskowe. Z pomocą przyszła Grupa PSB Mrówka Niepołomice, która postanowiła wpisać się w szczytną inicjatywę poprawienia bezpieczeństwa najmłodszych uczniów klas podstawowych i przedszkoli.

24 listopada 2021 r. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Suchorabie pojawił się nietypowy gość – Pani Mrówka w towarzystwie policjantów z Komisarzatu Policji w Niepołomicach, którzy przypomnieli o zasadach bezpiecznego poruszania się po drodze, a Pani Mrówka rozdała dzieciakom materiały odblaskowe: kamizelki i opaski.

Firmie Mrówka Niepołomice serdecznie dziękujemy za inicjatywę i miłe spotkanie. Wizyta Pani Mrówki sprawiła dzieciom niespodziankę i dużą radość.

Strażackie Mikołajki

Piotr Klima

wiceprezes OSP Wola Batorska

Tradycją stało się już, że druhowie z naszej jednostki w grudniu organizują Strażackie Mikołajki. 5 grudnia 2021 r. odbyła się kolejna edycja tego wydarzenia. Standardowo dzień rozpoczął się od akcji honorowej zbiórki krwi, która przyciągnęła 45 osób gotowych do oddania tego bezcennego leku. Finalnie strażakom udało się zebrać 16,65 l krwi od 37 osób

W tym dniu nie mogło zabraknąć również wizyty Świętego Mikołaja, który postanowił odwiedzić dzieci mieszkające w Woli Batorskiej. Dzięki nieocenionej pomocy druhów z OSP specjalnie przygotowany wóz Świętego Mikołaja wyruszył spod remizy OSP o godzinie 12:30. Zainteresowani mogli śledzić na bieżąco pozycję zaprzęgu za pośrednictwem transmisji na żywo na profilu Facebook jednostki. Wydarzenie cieszyło się ogromną popularnością, Mikołaj rozdał dzieciakom ponad 500 paczek ufundowanych przez naszych partnerów. W tym miejscu

kierujemy podziękowania do: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, Starostwa Powiatowego w Wieliczce, Miasta i Gminy Niepołomice oraz MPK we Wrocławiu, bez których wydarzenie nie mogłoby się odbyć. W przyszłości planujemy kolejne akcje skierowane do społeczności lokalnej, najbliższa w lutym –

będzie to Walentynkowe Krwiodawstwo, na które serdecznie zapraszamy. Serdeczne podziękowania kieruję do druhen i druhów zaangażowanych w akcję mikołajkową, to dzięki Waszej bezinteresownej pracy podczas spotkania z Mikołajem na twarzach dzieci pojawiał się szeroki uśmiech, serdeczne podziękowania kieruję do wszystkich, którzy włączyli się w akcję zbiórki krwi, oczywiście Mikołaj o krwiodawcach nie zapomniał – podsumował prezes OSP Wola Batorska Tomasz Tomala.

Szlachetna Paczka u nas

Szlachetna Paczka to akcja znana i rozpoznawana w całej Polsce. Została utworzona przez Karkowskie Stowarzyszenie Wiosna 21 lat temu. Od tamtego czasu wiele się zmieniło – urosliśmy w siłę, siłę do pomagania

Idea niesienia mądrej pomocy na stałe szlacheńdziła się w moim sercu. Opo- wiem w paru słowach, jak projekt Szla- chetnej Paczki przebiegał w Rejonie Nie- połomice/Kłaj w tym roku.

Wszystko zaczęło się od szkolenia li- derów w lipcu. Ze względu na osobistych rekrutację wolontariuszy zaczęłam z końcem września. Szukałam osób, które będą potrafiły współpracować, będą ze mną od początku do końca i, tak jak ja, mają jeden cel: pomagać.

Akcja w mediach społecznościowych z pomocą Urzędu Miasta i Gminy w Nie- połomicach oraz Gminy Kłaj przyniosła cudowne efekty. Udało się znaleźć czter- naście wspaniałych osób, które utworzy- ły „dream team” w dosłownym tego sło- wa znaczeniu.

W międzyczasie aktywnie rozpoczę- łyśmy poszukiwania sponsorów oraz kon- taktu z lokalnymi ośrodkami pomocy społecznej, sołtysami, dyrektorami szkół i przedszkoli oraz przewodniczącymi rad osiedlowych. Zależało mi, abyśmy poza kontaktami z GOPS trafili do rodzin, któ- re rzadko sięgają po pomoc, a bardzo jej potrzebują, bo walczą. Ten czas w Szla- chetnej Paczce nazywany jest pozyskiwa- niem rodzin.

Następnie odbyliśmy spotkanie całe- go zespołu, ustaliliśmy priorytety i przy- stąpiliśmy do dzieła.

Z końcem października rozpoczę- łyśmy wizyty u rodzin, nasi wolonta- riusze działali w duetach, przeprowa- dzając rozmowy z członkami rodzin. Nie wszystkie rodziny zdecydowały się włączyć do Szlachetnej Paczki. Nie oznacza to, że nie potrzebują pomocy, a raczej, że Szlachetna Paczka ma swoje założenia i została stworzona dla rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji, ale podejmują próby wprowadzania zmian. Szukają pracy, leczą się lub walczą o każdy dzień życia.

Czternastu wolontariuszy odwiedziło około 75 rodzin, 57 z nich zostało włą- czonych do projektu na terenie gmin Niepołomice i Kłaj.

Wolontariusze pracowali bardzo cięż- ko, przeprowadzając wywiady, pytali

o marzenia, plany i potrzeby oraz słu- chali historii rodzin z naszego regionu. Historie te bywają różne, skompliko- wane, budzą strach, ale i wzruszenie.

Na przełomie li- stopada i na począt- ku grudnia odby- wało się włączanie rodzin do projektu, tworzenie opisów oraz publikacja na stronie www.szlachetnapaczka.pl. 13 listopada otwo- rono bazę rodzin. Od tego dnia dar- czyńcy mogli zo- baczyc w systemie rodziny z naszego regionu. Cudownie było widzieć, jak pu- blikowane rodziny znajdowały darczyń- ców.

Rolą wolontariu- sza jest również ko- ordynacja tworzenia paczki, kontakto- wanie się zarówno z rodziną, jak i dar- czyńcą.

To wszystko pro- wadziło nas powoli do „weekendu cudów”, który miał miej- sce 10, 11 i 12 grudnia.

Dzięki uprzejmości dyrektora Szko- ły Podstawowej nr 2 w Niepołomicach stworzyliśmy magazyn, o jakim może marzyć niejedyn lider.

Ogromna przestrzeń pozwalała nam na zgromadzenie wielu paczek i poda- runków w jednym miejscu.

W międzyczasie pracowałam także nad organizacją transportu – tu dołączyli do nas DHL oraz Grzegorz Górny Trans- port, a także wielu mężów, synów, szwa- grów i przyjaciół, bez których nie byłoby to możliwe.

W sumie 7 vanów, 7 zespołów, 57 ro- dzin, 57 darczyńców.

Nie obyło się bez „czkawek”. W czwar- tek, 9 grudnia, tuż przed rozpoczęciem „weekendu cudów”, otrzymaliśmy wiadomość, że jeden z darczyńców się wyco- fał. Ogromny smutek i niedowierzanie.

W 45 minut została zorganizowana kampania w mediach społecznościo- wych. Zaczynała się od słów: *Alarm! Alarm! Straciliśmy darczyńcę.* Po 12 godzinach, dokładnie o 10.00 rano, dzięki wszystkim, którzy zareagowali na nasze wezwanie, mieliśmy już wszystkie niezbędne rzeczy, brakowało tylko fun-

duszy na opał. Urządziliśmy więc zbiórkę pieniędzy. Marzyliśmy, żeby starczyło chociaż na jedną tonę, ale udało się znacznie lepiej. W niedzielę mieliśmy już uzbierane 3000 zł.

„Weekend cudów” zaczęliśmy w świetnych nastrojach, przyjmując w magazynie darczyńców i upominki dla naszych rodzin. Wszyscy w gotowości.

W piątek jednym z darczyńców był sztab Komendy Policji MPK z Krakowa, poznaliśmy inspektora Wawelka i psa służbowego Pchelkę. Ale wspaniałych darczyńców było coraz więcej i więcej. To był cudowny wieczór.

Sobota upłynęła pod znakiem przyjmowania podarków do magazynu oraz przekazywania ich rodzinom. Obiad dostarczyła nam restauracja Zamkowa 9. Serdecznie dziękujemy!

Czas płynął bardzo szybko. Przyjęcie paczek, załadunek, wyjazd, cudowne spotkanie z rodziną i powrót, bo przecież czekała na nas kolejna rodzina.

Wspaniały czas, w którym serce rośnie. Cudowne uczucie, że choć na chwilę uratowaliśmy czyjś świat.

7 zespołów pracujących cały dzień, 7 wspaniałych kierowców oraz nasi przy-

jacie, którzy dołączyli do nas w magazynie.

W sobotę pracowaliśmy do godzin wieczornych, dzięki czemu na niedzielę zostało już tylko kilkoro darczyńców oraz około 10 rodzin, do których planowaliśmy wyjazdy.

Nie zdawaliśmy sobie sprawy, jak szybko płynie czas.

Ze zbiórki funduszy na opał udało się nam uzbierać 7000 zł, które przeznaczyliśmy na opał dla 4 rodzin.

W niedzielę po południu, dla zespołu Niepołomice/Kłaj „weekend cudów” się zakończył.

W sercu zostały piękne wspomnienia i radość z niesionej pomocy.

Mamy nadzieję, że w przyszłym roku uda nam się powtórzyć ten sukces. Jeśli będziecie chcieli dołączyć do grona wolontariuszy, wypatrujcie ogłoszeń.

Fotorelacje znajdziecie na naszym profilu fejsbukowym: Szlachetna Paczka Niepołomice.

Z całego serca chcielibyśmy podziękować: dzielnym wolontariuszom – to dzięki Wam udało się to wszystko przeprowadzić, Gminie Niepołomice za wsparcie finansowe, Referatowi Promocji i Kul-

tury Urzędu Miasta i Gminy w Niepołomicach za wsparcie medialne, radnej Miasta Niepołomice Małgorzacie Juszczyk za wsparcie 24/7, Gminie Kłaj za wsparcie medialne, SSBUD Biuro Projektowe za wsparcie finansowe, PPHU Beta Kraków za wsparcie finansowe, Biuromix Niepołomice za druk, DHL za transport. Dziękujemy Marcinowi i Łukaszowi, Grzegorz Górny Transport, Grzegorzowi i przyjaciółom za transport, Mt kiel Maciejowi Tekieli za użyczenie vana, Tomkowi za transport, restauracji Zamkowa 9 za pyszny obiad, piekarni Córka Piekarza za ogromną ilość drożdżówek, Salonowi Kwiatów Bocheńska 1 za celofan i wstążki, firmie RadPak za plastikowe kubeczki i sztucce, Bezalove Wieliczka – Joanna Studnicka za pyszny catering, Tullilove photography za zdjęcia, Krzysiovi za transport i rower, Marcinowi, Krystianowi, Kacprowi za wsparcie w magazynie, Robertowi i Tomkowi za transport.

Do zobaczenia w przyszłym roku.

ANNA DUBIEL-SZUBA

liderka Szlachetnej Paczki
rejon Niepołomice/Kłaj

Mikołaj odwiedził Niepołomice

Marta Makowska

Referat Promocji i Kultury

W poniedziałkowe popołudnie mogliśmy nie tylko skorzystać z lodowiska, ale i spotkać się ze św. Mikołajem, który rozdał wszystkim dzieciom słodycze

Na lodowej tafli czekały na wszystkich atrakcje. Na czerwonym dywanie pojawił się św. Mikołaj, który tradycyjnie pozyczył wszystkim dobrego świątecznego czasu i rozdał dzieciom cukierki. Główną atrakcją mikołajkowego spotkania były pokazy Jerzego Kozłowskiego, półfinalisty programu „Mam talent”.

Jako pierwszy obejrzelśmy pokaz tańca z ogniem wzbogacony o efekty pirotechniczne oraz sceniczne. Przedstawienie wykonywane było w unikatowych strojach oraz z odpowiednio dobraną muzyką, co w całości stworzyło magiczną atmosferę. Drugi był pokaz świetlny, podczas którego prowadzący pokazał nam się jako dyrygent światła.

Mamy nadzieję, że za rok Mikołaj odwiedzi nas znów – w końcu w Niepołomicach mieszkają same grzeczne dzieci.

Bunt Mikołajów, czyli biegowa dyskoteka w centrum Niepołomic

Pokonanie biegiem 5 km wydaje wam się niemożliwe lub kompletnie bezsensowne?

A gdybyśmy powiedzieli wam, że te 5 km to nic innego jak 5 malutkich kółek, wytyczonych wzdłuż najczęściej przemierzanych tras waszego miasta, ba, jego ścisłego centrum? Brzmi o wiele lepiej, prawda?

5 grudnia 2021 r. na Zamku Królewskim w Niepołomicach spotkało się dwieście uśmiechniętych Mikołajek i Mikołajów – dzieci, młodzież i seniorzy, żartownisie i poważni, zestresowani i lekkoduchy, pasjonaci biegania i ci na początkowym etapie sportowej pasji, urzędnicy, uczniowie i przedsiębiorcy, malarze, hydraulicy, pielęgniarki, stróżowie prawa – wszyscy w czerwonych czapkach i koszulkach. Jeśli już ten widok nie wywołałby u was uśmiechu na twarzy, stałoby się to nieuniknione podczas grupowej rozgrzewki na dziedzińcu niepołomiczkiego zamku – dwieście osób naśladujących, każda po swojemu, iście taneczny układ w rytm muzyki... Boki zrywać, kto myślałby o zmęczeniu?

Po otwarciu zamkowej bramy również nie było czasu na zastanawianie się nad ograniczeniami naszej ziemskiej powłoki, kiedy armia Mikołajów wystartowała w odmetach dymu z czerwonych flar, dopingowana przez widzów i organizatorów.

Na całej trasie mogliśmy spotkać uśmiechniętych, gorąco kibicujących wolontariuszy ze wskazówkami dotyczącymi trasy, tu i ówdzie z tłumu wylaniała się znajoma twarz, a kiedy miały okazję pojawić się pierwsze myśli o zmęczeniu, szybko zostały one zagłuszone przez muzykę ze sceny w parku, gdzie grubasek-Mikołaj za dbał o słoneczne rytmy, czasem pokusiwszy się o dodatek swojego wokału. Pięć kółek minęło jak przysłowiowy „błysk ciupagi”.

Na mecie także nie było już miejsca na fizyczny dyskomfort. Na szyi zawisa pamiątkowy medal – nieśmiertelnik. Znajdujemy przyjaciół, wymieniamy się wrażeniami, uzupełniamy energię pyszną drożdżówką i kubkiem gorącej herbaty, sprawdzamy wyniki rywalizacji, odbieramy mikołajkowe prezenty. To było aktywne i radośnie spędzone grudniowe niedzielne popołudnie.

Są takie imprezy, które całkowicie zmieniają utartą definicję biegania. Zmęczenie, pot, urywany oddech, obolałe mięśnie – to wszystko jest jedynie ledwo zauważalnym dodatkiem do świetnej zabawy, będąc jednocześnie nie lada powodem do satysfakcji. Czekamy na kolejne zawody organizowane przez chłopaków z Tres Companeros.

Informacje o ich imprezach znajdziecie na facebookowym profilu ekipy:

<https://www.facebook.com/TresCompan3ros>.

ANNA ŚCIGALSKA

uczestniczka biegu Bunt Mikołajów

16. Turniej Mikołajkowy i Festiwal Karate-Do

16. Turniej Mikołajkowy Karate Tradycyjnego połączony ze Światowym Dniem Osób z Niepełnosprawnościami – Festiwalem Karate-Do przeszedł do historii. To było wyjątkowe wydarzenie pełne sportowych emocji i niezapomnianych wrażeń. Przy okazji turnieju Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków świętowała też 25-lecie istnienia.

Przez 2 dni – 3 i 4 grudnia – w imprezie odbywającej się w Hali Sportowej 100-lecia K.S. Cracovia w Krakowie wzięło udział blisko 600 uczestników z kilku klubów w Polsce!

Światowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami – Festiwal Karate-Do odbył się po raz pierwszy, ale z pewnością nie ostatni. Impreza rozpoczęła się w piątek, 3 grudnia. Uczestnicy mieli okazję potrenować z senseiem Pawłem Januszem i instruktorami Akademii Karate Tradycyjnego Kraków-Niepołomice. Wzięli też udział w ćwiczeniach sprawnościowych i wysłuchali koncertu Roberta Kasprzyckiego.

4 grudnia rozegrał się 16. Turniej Mikołajkowy. Po raz pierwszy wystartowały w nim osoby z niepełnosprawnościami, w ramach Festiwalu. Ich występy zaplanowano jako pierwsze. Prezentowali na centralnej macie rozmaite pokazy – podstawowe techniki karate, kata, samoobronę, uderzenia w packi. Zanim jednak stanęli przed publicznością, do występu zagrzała ich Emilia Azierska wraz z zespołem Broken Flowers, którzy wykonali ponadczasowy kawałek *Show must go on*, a także Robert Kasprzycki z utworem *Życie lubi prędkość*.

Na Festiwal Karate-Do zjechali karatecy z kilku klubów w Polsce. Gościliśmy niepełnosprawnych karatek: Klubu Karate Tradycyjnego Kumade Toruń, Mazowieckiego Klubu Karate Tradycyjnego Nikobushi, Akademii Sportu Chikara Rzeszów, Dolnośląskiej Akademii Karate Tradycyjnego, Akademii Karate Tradycyjnego w Rzeszowie oraz Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków.

Pokazy wzbudziły wiele emocji i wywołały gromkie brawa wśród publiczności. Dużo emocji kosztowały też samych występujących.

Festiwal był wyjątkowym spotkaniem ludzi niepełnosprawnych, zorganizowanym, by wspierać ich w przekraczaniu barier i pokonywaniu słabości. – Ogra-

niczenia dają nowe możliwości. To bardzo ważne, by wspierać osoby z niepełnosprawnościami. Taki występ to dla nich okazja do pokonywania rozmaitych lęków i budowania wiary w siebie. Z radością patrzyliśmy jak po pokazie nabierają większej pewności siebie – skomentował Paweł Janusz, prezes Polskiej Unii Karate Tradycyjnego i szef Akademii Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków oraz pomysłodawca wydarzenia.

Po występach osób z niepełnosprawnościami w turnieju wystartowali najmłodsi karatecy z białymi pasami. W formie pokazu zaprezentowali na macie podstawowe techniki karate i wykonali kilka ćwiczeń sprawnościowych. Po nich zmagania rozpoczęli już nieco bardziej zaawansowani, rywalizując w kata, systemem każdy z każdym. Aby więc stanąć na najwyższym miejscu podium, trzeba było stoczyć kilka zwycięskich pojedynków. Niezależnie jednak od wyników na każde dziecko czekał medal, prezenty i duży pluszowy miś, który wzbudził chyba najwięcej emocji i wywołał mnóstwo uśmiechów na twarzach małych karatek.

Wydarzeniem towarzyszącym podczas zawodów były warsztaty pierwszej pomocy prowadzone przez firmę Salcom. Specjalnie przeszkoleni instruktorzy zaznajomili najmłodszych z tematem pierwszej pomocy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na niebezpieczeństwa, które czyhają na dzieci.

– Każdy inny, ale wszyscy równi. To było hasło przewodnie dla wolontariuszy, którzy pomagali podczas wydarzenia. Każdy z nas ma szansę coś zmienić i zawsze

fot. Maciej Datka

jest czas na zrobienie kroku naprzód – bez względu na wiek, płeć czy stan zdrowia – podsumował imprezę Arkadiusz Nowak, prezes Fundacji Promocji i Rozwoju Sportu PROLAND.

Organizatorem wydarzenia była Akademia Karate Tradycyjnego Niepołomice-Kraków. Patronat nad imprezą objęły: Polska Unia Karate Tradycyjnego oraz Fundacja Promocji i Rozwoju Sportu PROLAND.

W wydarzeniu uczestniczyli: pełnomocnik prezydenta ds. osób z niepełnosprawnościami Bogdan Dąsał, dyrektor Wydziału Edukacji Anna Domańska oraz kierownik Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Izabela Wójcik.

Wydarzenie wsparli: Gmina Niepołomice, Miasto Kraków, Fundacja Promocji i Rozwoju Sportu PROLAND, Coca-Cola, Charsznickie Pola Natury, Kombucha Karate, CEZ Skawina, Robert Kasprzycki, Emilia Azierska i zespół Broken Flowers.

Dziękujemy wszystkim, którzy byli częścią tej wyjątkowej imprezy i pomogli w jej organizacji!

Szczegółowe wyniki turnieju znajdują się na www.karateniepolomice.pl.

JOANNA MUSIAŁ
AKT Niepołomice-Kraków

Festiwal Literatury

Uwielbiany przez dzieci i rodziców Festiwal Literatury dla Dzieci w tym roku zawitał również do Biblioteki Publicznej w Niepołomicach

To jedno z największych tego typu wydarzeń w Europie i jedno z największych w Polsce, dlatego zaproszenie do wzięcia udziału w jego ósmej edycji było dla nas ogromnym wyróżnieniem. Głównym celem festiwalu jest promowanie wśród młodych czytelników dobrej, wartościowej i ciekawej literatury, zwłaszcza tej rodzimej, a spotkania z autorami „twarzą w twarz” są niepowtarzalną okazją do ich bliższego poznania oraz rozmowy.

W ramach Festiwalu Literatury dla Dzieci z piątkoklasistami spotkała się Katarzyna Ryrych, z wykształcenia anglistka, z zamiłowania malarka i pisarka, autorka licznych książek dla dorosłych, młodzieży i dzieci. Jest pięciokrotną laureatką Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren. Jej książki otrzymały m.in.: Nagrodę Literacką im. Kornela Makuszyńskiego, Książkę Roku Polskiej Sekcji IBBY, zostały wpisane na Listę Skarbów Muzeum Książki Dziecięcej oraz międzynarodową listę IBBY Outstanding Books for Young People with Disabilities.

Mimo że literacki debiut, czyli tomik wierszy pt. *Zapiski pewnej hipiski*, ukazał się ponad czterdzieści lat temu w 1980 r., to pisaniem poważnie zajęła się stosunkowo niedawno – w 2006 r. Od tego czasu ukazało się prawie 40 jej książek, w których często porusza trudne tematy.

Musiłam coś w życiu przeżyć, żeby być bardziej wrażliwą. To jest na pewno suma doświadczeń, bo w moim pisaniu nie chodzi o to, żeby epatować ludzi rzeczami, które są dla nich dziwne, czy może przerażające, ale powiedzieć, że bywa i tak. Tu i teraz. Obok nas. W tym świecie.

Na spotkaniu w Niepołomicach autorka poruszyła temat inności swoich książkowych postaci. Nawet jeśli czytelnik domyśla się, że bohaterem jest dziecko z zespołem Downa (*Wyspa mojej siostry*), zespołem Aspergera czy zespołem Tourette'a (*Lato na Rodos*), to w rzeczywistości nie są to opowieści o konkretnych niepełnosprawnościach. To raczej próba pokazania tego, co dla przeciętnego człowieka może być dziwne, czasem zupełnie niezrozumiałe nawet dla bliskich. Trzecia książka, *O Stephenie Hawkingu, czarnej dziurze i myszach podpodłogowych* to opowieść o dwóch braciach, z których

każdy jest w pewien sposób wyjątkowy, nawet wybitny, ale właśnie dlatego dziwny i niezrozumiały dla członków społeczności szkolnej czy sąsiedzkiej.

Wszystkie trzy książki, choć poruszają nietrawne sprawy, czyta się jednym tchem. Wszystkie też zostały nagrodzone w kolejnych edycjach Konkursu Literackiego im. Astrid Lindgren na współczesną książkę dla dzieci i młodzieży.

W tegoroczne hasło festiwalu „Palce lizać!” wspaniale wpisuje się książka naszego kolejnego gościa, Krzysztofa Łapińskiego pt. *Dzik Dzikus*. Ci, którzy zdążyli poznać perypetie tytułowego dzika, doskonale wiedzą, że to ucztą zarówno dla oka, jak i dla ducha. W wyjątkowym spotkaniu z autorem wzięli udział uczniowie II klasy Szkoły Podstawowej im. Króla Kazimierza Wielkiego w Niepołomicach.

Krzysztof Łapiński przybył do nas z Warszawy, znany dotąd przede wszystkim dorosłemu czytelnikowi jako tłumacz, filozof, dziennikarz naukowy, a także wykładowca na Uniwersytecie Warszawskim. Zdradził nam, że jako sąsiad Dzika Dzikusa, wspólnie z córką Hanią spacerowali po Lesie Kabackim, aż w końcu pojawiła się myśl, aby w ten piękny las tchnąć odrobinę magii. I tu rozpoczyna się baśniowa opowieść. Już wkrótce wraz z nimi leśne knieje przemierzają Dzik Dzikus, Leokadia i stadko małych dzików, a wśród nich Drobinka. Spotkają też kaczki nad stawem, kruka Koraksa, rodzinę sprytnych lisów, prawdziwego przyjaciela – zająca Uchowskiego, oraz mądrego guźca Gusa (notabene autentycznego zbiega z Ogrodu Botanicznego w Powsinie). Ich śladami będzie podążała tajemnicza postać, wyjątkowo złośliwy i przebiegły TROLL. To on sprawi, że żyjąca dotąd w spokoju i zgodzie wspólnota leśnych zwierząt będzie musiała stawić czoła jego niecnym zamiarom. Ale póki troll będzie miał co jeść, będzie z sukcesem realizował swój nikczemny plan.

Nic nie umknie uwadze jeszcze jednego, ale jakże ważnego kompana tych leśnych wędrówek – ilustratora w osobie Marty Kurczewskiej. Stworzone przez nią barwne „obrazy” nadały tej historii niepowtarzalny klimat.

Pan Krzysztof wspaniale wprowadził

dzieci w świat opisany w książce. Spotkanie było pełne ciekawostek o Lesie Kabackim i zamieszkujących je zwierzętach, zwłaszcza o dzikach (może to z sympatii do nich właśnie pan Krzysztof podróżuje z pluszowym Dzikim Dzikusem i Drobinką w plecaku?).

Wnikliwy obserwator dostrzeże w tej baśniowej opowieści jeszcze jedną – będzie to tym razem opowieść o wspólnocie ludzi. Autor w mistrzowski sposób pod osłoną natury i magii poruszył bardzo ważne problemy, z którymi na co dzień borykają się nie tylko dzieci, ale również my – dorośli. Bo czy trolle można spotkać tylko w lesie lub w bajkach? Skąd się biorą i czym nie należy ich karmić?

Perypetie Dzika Dzikusa stały się pretekstem do bardzo interesującej rozmowy z samym autorem, który jako nie tylko filozof, ale przede wszystkim ciepły i szczerzy człowiek, cierpliwie odpowiadał na każde pytanie (a było ich naprawdę wiele), skłaniał do myślenia i zastanowienia się nad swoim otoczeniem, ale przede wszystkim słuchał, co mają do powiedzenia same dzieci. Nie zabrakło uśmiechu, humoru, odrobiny powagi, a nawet śpiewu.

Młodzi czytelnicy poza wiedzą z zakresu ekologii zdobyli jeszcze inną niezwykle przydatną w dzisiejszych czasach umiejętność – zdemaskowania współczesnych trolli i radzenia sobie z nimi. Dzieci przekonali się, że trolla nie należy się bać, ale trzeba być czujnym, aby samemu się w niego nie zamienić. Sam nasz gość podkreślił, że empatia, przyjaźń i zaufanie to narzędzia, które zawsze powinniśmy ze sobą mieć.

Spotkanie z Krzysztofem Łapińskim oraz jego debiutancką książką dla dzieci – *Dzik Dzikus* – z pewnością pozostanie na długo w pamięci dzieci. Z niecierpliwością czekamy na zapowiedzianą na spotkaniu kolejną część przygód mieszkańców Kabackiego Lasu.

Serdecznie dziękujemy Katarzynie Ryrych oraz Krzysztofowi Łapińskiemu za niezwykle spotkania. Wspaniałym autorom życzymy kolejnych sukcesów w dziedzinie literatury dziecięcej.

JOANNA LEBIEST, ANNA URBANEK
Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

KLUB POSZUKIWACZY HISTORII NIEPOŁOMIC

Wspomnienia o Andrzeju Klimie (1945-2020)

Grudniowe spotkanie Klubu Poszukiwaczy Historii Niepołomic było spotkaniem wyjątkowym. Zadeedykowaliśmy je śp. Andrzejowi Klimie. 14 grudnia minął rok, odkąd nie ma Go wśród nas.

Odchodząc pozostawił pustkę w sercach i myślach każdego, kto Go znał. Mówi się, że nie ma ludzi niezastąpionych, ale na pewno są ludzie, których nie da się zapomnieć. Takim człowiekiem był właśnie pan Andrzej. Wszyscy mamy związane z Nim wspomnienia, zapewne każdy inne, mniej lub bardziej osobiste. Każdy, kto kiedykolwiek spotkał Go na swojej drodze, zapamiętał Andrzeja Klimę jako osobę niezwykle pogodną, serdeczną, energiczną, życzliwą i zawsze chętnie ofiarującą swoją pomoc. Spotkanie Klubu było właśnie okazją do podzielenia się tymi wspomnieniami. Jest taka piękna myśl: *Człowiek żyje tak długo, jak długo trwa pamięć o nim...* Pamięć o panu Andrzeju jest wciąż żywa i wiem na pewno, że w naszych sercach i wspomnieniach pozostanie na zawsze.

Spotkanie rozpoczęliśmy prezentacją fotografii przedstawiających Andrzeja Klimę w różnych okresach życia – od dzieciństwa aż po czasy współczesne. Zdjęcia te częściowo są w zbiorach biblioteki, a część z nich otrzymaliśmy od Juliana Ślusarczyka. Te, które posiadamy, przekazał nam właśnie pan Andrzej przy okazji wystawy o rodzinie Ślusarczyków zorganizowanej w 2014 r. Jego pomoc przy tworzeniu tej wystawy była nieoceniona.

Na spotkaniu nie mogło zabraknąć najbliższych Andrzeja Klimy, Jego dzieci: Doroty, Justyny, Krzysztofa i Maćka, którzy z ogromnym wzruszeniem opowiadali o tym, jakim był ojcem i dziadkiem. Wspomnieniami podzielili się również koledzy pana Andrzeja z lat szkolnych oraz znajomi i przyjaciele, z którymi, jak wynikało z opowieści, zawsze miał dobry kontakt. Był człowiekiem czynu, zawsze chętnie angażował się w działania na rzecz naszego miasta.

W liście od dzieci napisanym specjalnie na mszę pogrzebową możemy przeczytać m.in.: *Kiedy jeszcze nikomu się nie śniło, śp. Andrzej swoją pracą wdrażał w życie idee społeczeństwa obywatelskiego. (...) Angażował się w pracę różnych organizacji: PTG Sokół, Koła Przyjaciół Harcerstwa działającego przy niepołomickim Szczepie Puszcza, działał w Solidarności i Komitecie Obywatelskim. Ostatnio Jego wielką pasją stały się działania w Stowarzyszeniu Kawalerii Ochotniczej im. Krakowskiej Brygady Kawalerii w barwach 5. Dywizjonu Artylerii Konnej. Jeszcze we wrześniu tego roku (2020) spędził kilka dni pod namiotami, wędrując śladem żołnierzy kampanii wrześniowej. Bóg, Honor i Ojczyzna to wartości, którymi kierował się na co dzień i które starał się przekazywać młodszemu pokoleniu. Szczególne podziękowania kierujemy do kawalerzystów, którzy przybyli na nasze spotkanie i uczcili pamięć chorążego Andrzeja Klimy poprzez osobiste wspomnienia, a także przygotowaną specjalnie na tę okoliczność prezentację przedstawiającą Jego działalność w szwadronie, ale znalazły się tam również fotografie z pierwszych niepołomickich pieszych pielgrzymek na Jasną Górę oraz wyjazdów „braci sokolej” do Lwowa i Ojca Świętego Jana Pawła II.*

Jako rodzic harcerzy i członek KPH angażował się w prace na rzecz środowiska harcerskiego. Obecność harcerzy na spotkaniu świadczy o szacunku, jakim Go darzyli.

Ojciec, wujek, przyjaciel, ale też czynny uczestnik spotkań Klubu Poszukiwaczy Historii Niepołomic, na których zawsze chętnie dzielił się swoją wiedzą. *Lubił poczytać ciekawą książkę i posłuchać dobrej muzyki, sam też śpiewał w chórze. Nie był obojętny na potrzeby innych, często odwiedzał ludzi starszych i chorych, wspierając ich dobrym słowem i modlitwą. Nie było rzeczy, której nie dałoby się nie zrobić, ani problemu nie do rozwiązania. Zawsze starał się znaleźć wyjście z każdej sytuacji. Pielęgnował nie tylko wartości patriotyczne, ale też tradycje i zwyczaje niepołomickie, m.in. chodzenie po Szczodrokach, po Cyganach i kołędowanie z szopką. Jak już wcześniej zostało wspomniane, lubił śpiewać, dlatego spotkanie zakończyliśmy wspólnym kołędowaniem. Wszyscy razem zaśpiewaliśmy ulubione koledy Andrzeja Klimy, jednocześnie życząc sobie nawzajem pogodnych dni w nadchodzącym Nowym Roku.*

EWA KORABIK

Biblioteka Publiczna w Niepołomicach

SZTUKA EUROPEJSKA

Barok

Na początku XVII wieku w sztuce pojawił się nowy kierunek charakteryzujący się rozbudowaną ponad miarę formą, rozmachem i wystawnością. W przeciwieństwie do spójnego i racjonalnego świata renesansu, nowy styl cechowała nieznaną wcześniej dynamika, zaskakująca teatralną wręcz scenografią. Epoka ta została nazwana barokiem od portugalskiego słowa „barocco” oznaczającego nieregularnie ukształtowaną perłę. Nazwa ta miała początkowo pogardliwe znaczenie, ponieważ uważano, że nowy styl jest wynaturzony i pozbawiony smaku. W drugiej połowie XVIII wieku słowo „barok” traktowano jak obelgę, odstępstwo od klasycznych zasad kompozycji. Powszechnie tego terminu używano, aby określić wszystko co przeładowane, nadmiernie bogate i napuszone.

Barok narodził się w Rzymie jako reakcja na sztuczność manieryzmu rozpowszechnionego w XVI wieku. W sztuce barokowej zapanowała niepokonana egzaltacja uczuć i fantazyjny ornamentalizm. W baroku to człowiek kształtował świat, a myśl o skończoności życia nie prowadziła do pokory, ale do decyzji, by ulotnej doczesności nadać jak najbogatszy kształt. Najważniejszym celem, realizowanym dużym nakładem sił i środków, było stworzenie wspaniałego, wystawnego wrażenia. Forma przerastała treść; złocono gips, drewno malowano tak, by przypominało drogi marmur, budynki wznoszono szeroko, ale niezbyt głęboko, podkreślając przede wszystkim fasadę budowli. Arystokracja stroiła się w peruki i wysokie obcasy. Barokowe kontrasty światła i cienia w malarstwie, rzeźbie i architekturze miały też odpowiednik w reliefowych haftach sukien, bogato aplikowanych kamieniami szlachetnymi, w drugiej połowie XVII w. często sztucznymi. Cienie układały się też w załamaniach fałd bardzo szerokich koszul widocznych spod rękawów sukni czy pomiędzy koronkami mankietów.

Cały ten „wizerunek” był niewygodny i niepraktyczny, ale klasa wyższa dzięki niemu wyraźnie odróżniała się od warstw pracujących oraz mieszczaństwa.

W malarstwie pojawiły się nowe tematy, ponieważ zmienił się sam artysta. Interesowały go sprawy, które dawniej nie należały do zakresu sztuki, np. codzienne życie zwykłych ludzi, a miejsce akcji dzieła przeniosło się do karczmy lub izby cyrulika. Przy szerokiej tematyce chodziło o wywołanie czynnej reakcji odbiorcy na to, co przedstawia obraz, rzeźba czy grafika. W XVII w. samodzielnie dziedziną malarstwa staje się krajobraz – szeroko pojęty, czyli wiejski, leśny, morski, a także przedstawiający architekturę i zwierzęta.

W okresie baroku wielkim centrum artystycznym stał się Rzym, do którego zjeżdżali artyści z całej Europy. Kościół katolicki przetrwał reformację protestancką i okrzepł ponownie w wyniku kontrreformacji. Twórcy we Włoszech, będąc katolikami, starali się utwierdzić autorytet Kościoła poprzez zobrazowanie dla wiernych Pisma Świętego w jak najbardziej rzeczywisty sposób. Pierwszym i najwybitniejszym twórcą tego nurtu był Caravaggio (Michelangelo Merisi), który przybył do Rzymu z Mediolanu około 1592 r. Dla kościoła San Luigi dei Francesi w Rzymie namalował pełną ekspresji serię obrazów poświęconych życiu ewangelisty Mateusza. Były to monumentalne kompozycje

Mattia Preti, *Grający w kości*, ok. 1635, ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Pracownia fotograficzna MNK.

Caravaggio, *Powołanie św. Mateusza*, 1599/1600, San Luigi dei Francesi, Rzym, fot. domena publiczna

obrazujące biblijne epizody, ukazane jak współczesne wydarzenia – oczami przeciętnych ludzi. Realizm malarstwa był rewolucyjny. Polegał on na śmiałej kompozycji i całkowicie nowatorskim operowaniu światłocieniem. Całość uzupełniała subtelna i ciepła kolorystyka.

Silnie skoncentrowane oświetlenie (chiaroscuro) i emocjonalność były prawdopodobnie odbiciem niespokojnej, konfliktowej natury artysty. Wiódł

Caravaggio, *Oszuści karciani*, 1597, Kimbell Art Museum, Fort Worth, USA, fot. domena publiczna

on bowiem burzliwe i awanturnicze życie. Modelki i modeli do obrazów zapraszał z ulicy, np. do postaci Matki Boskiej pozowały mu ładacznice, a do uduchowionych świętych – złodzieje i żebracy. Niestety w 1606 r. wybuchowy charakter artysty doprowadził do tragedii. Podczas partii pallacorda (gry przypominającej tenis) Caravaggio sięgnął po nóż i śmiertelnie ugodził swojego rywala. Po zabójstwie musiał uciekać z Rzymu. Zmagając się z poczuciem winy, wpadł w obsesję śmierci, którą utożsamiał z mrokiem w swoich obrazach, po 1606 r. znacznie ciemniejszych.

Caravaggio odrzucając wzory powszechnie podziwianej sztuki antycy-

nej wybierał studium z natury, uważane wówczas za tematykę prostacką. Spotykał się więc z ostrą krytyką, zaś jego obrazy zyskały opinię wulgarnych. Jednak motyw w rodzaju *Oszustów karcianych* jego autorstwa w XVII wieku zrobił ogromną furorę. Stanowił on podstawę szkoły holenderskiej, powracając także w twórczości malarzy francuskich.

Tym motywem zainspirował się też włoski malarz Mattia Preti, którego obraz *Grający w kości* odnajdziemy na wystawie Theatrum Pictorium – Teatr malarstwa. Spotkania w zamkowym muzeum. Preti w namalowanym dziele przedstawia dwóch graczy: mężczy-

zną i młodzieńca w towarzystwie młodej kurtyzany. Postacie wyłaniają się z głębokiego mroku tawerny dzięki silnemu światłu przesłizgającemu się po zbrojach mężczyzny i białej koszuli rozsuniętej na piersiach dziewczyny. Obraz ma pewien dydaktyczny podtekst odnoszący się do niebezpieczeństw czyhających na młodego człowieka wstępującego w dorosłe życie. Młodzieniec w jasnej zbroi symbolizuje niewin-

ność, a jego przeciwnik w czerni – zło. Obejmująca chłopca dziewczyna daje przeciwnikowi znaki pozwalające mu oszukać młodzieńca w grze.

Na wystawie znajduje się też inny obraz ukazujący scenę przedstawioną w Piśmie Świętym *Zaparcie się św. Piotra*. Artysta, naśladowca Gerrita van Honthorsta, należał do grupy holenderskich caravagionistów działających przeważnie w Utrechcie, gdzie w pierwszej połowie XVII wieku ustalił się wyjątkowo aktywny ośrodek tego nurtu. Malarze z tej grupy często umieszczali na obrazie źródło światła (świecę, pochodnię lub lampę) w ten sposób, że pozostawało ukryte przed widzami. Oświetlało ono, przeważnie od dołu, drugi plan obrazu, pozostawiając postacie i przedmioty pierwszego planu w zaciemnieniu. Obraz *Zaparcie się św. Piotra* jest dobrym przykładem malarstwa zależnego od Caravaggia, który jako pierwszy operował na szeroka skalę sztucznym światłem, osiągając – dzięki silnym światłocieniowym kontrastom – niezwykle dramatyczne efekty.

Oprócz wymienionych obrazów na wystawie w części zatytułowanej *Człowiek i obyczaje* znajdziemy wiele barokowych dzieł inspirowanych życiem codziennym zarówno zwykłych ludzi, jak i arystokracji.

Zapraszamy

MARTA PRZYBYLSKA

asystent muzealny w Muzeum Niepotomickim

Caravaggio, *Głowa meduzy*, ok. 1596, Galeria Uffizi, Florencja. Na obrazie artysta przedstawił własną twarz oplecioną mitycznymi wężami. Fot. domena publiczna

Gerrit van Honthorst – naśladowca, *Zaparcie się św. Piotra*, ok. 1650, ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie. Pracownia fotograficzna MNK

SPOJRZENIE W NIEBO 2022

Styczeń

Gdy w styczniu deszcz leje, złe robi nadzieje – bez względu na przyszłościową pogodę w tym pandemicznym czasie lepiej, gdyby było mroźno, bowiem czekają nas w tym miesiącu na niebie i Ziemi zjawiska okresowe i niespodziewane. Tych drugich, najciekawszych, związanych najczęściej ze zmienną aktywnością Słońca, nie można precyzyjnie przewidzieć, ale odczuwamy to szczególnie przez globalne zmiany, nie tylko klimatu.

Nasza Ziemia już 4 stycznia o godz. 8.00 w swym rocznym ruchu po orbicie będzie najbliżej naszej gwiazdy, czyli w peryhelium, w odległości niewiele ponad 147 mln km od Słońca. Jest to dla nas, mieszkańców północnej półkuli, niezmiernie pocieszający fakt, ponieważ coraz szybciej będzie się nam dzień wydłużał. Rzeczywiście, bowiem w styczniu w Małopolsce dnia przybędzie już 67 minut.

W Nowy Rok Słońce weszło o godz. 7.38, a zaszło o 15.49. Natomiast ostatniego stycznia wschód Słońca nastąpi o godz. 7.15, a zachód o 16.33, zatem wtedy dzień będzie trwał 9 godz. i 18 minut, będzie już dłuższy od najkrótszego dnia w roku o 73 minuty.

Ponadto na pocieszenie muszę tu przypomnieć, że kalendarzowa zima na naszej półkuli jest najkrótszą porą roku. Trwa bowiem tylko lub aż 89 – czasami śnieżnych i mroźnych – dni.

W środę, 20 stycznia, Słońce w ruchu rocznym po ekliptyce, opuszcza znak Koziorożca i wstępuje w znak Wodnika.

W styczniu obserwując Słońce, a dysponując do tego odpowiednimi przyrządami, spostrzeżemy jego średnią, a czasami narastającą gwałtownie aktywność, jak np.: plamy, rozbłyski, protuberancje czy też wyrzuty plazmy w przestrzeń międzyplanetarną, bowiem aktywność magnetyczna Słońca nareszcie jest w fazie wzrostu związanej z cyklem jego 11-letniej witalności.

Ciemne, bezksiężycowe długie noce, dogodne dla astronomicznych obserwacji, będziemy mieli na początku i końcu stycznia, bowiem kolejność faz Księżyca będzie następująca: nów – 2 stycznia o godz. 19.33, pierwsza kwadra – 9 stycznia o godz. 19.11, pełnia

– 18 stycznia o godz. 00.49 i ostatnia kwadra – 25 stycznia o godz. 14.41. Księżyc w perygeum (najbliżej Ziemi) znajdzie się dwukrotnie: 1 stycznia o godz. 24 i 30 stycznia o godz. 8.00, a w apogeum (najdalej od Ziemi) będzie 14 stycznia o godz. 10.00. W tej styczniowej wędrówce po nieboskłonie nasz naturalny satelita zbliży się, w różnych dniach i nocach miesiąca, na parę stopni do: Merkurego, Saturna, Jowisza i Marsa, ale te zjawiska nie będą akurat optymalnie u nas widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to w styczniu Merkurego dostrzeżemy po zachodzie Słońca, do połowy drugiego tygodnia miesiąca, nisko nad południowo-zachodnim horyzontem. 7 stycznia będzie w maksymalnej elongacji (19 stopni na wschód) od Słońca. Natomiast Wenus, jako Gwiazda Wieczorna, dominuje nisko na zachodnim niebie, ale tylko przez pierwszy tydzień miesiąca, potem skryje się w promieniach Słońca i 23 stycznia będzie w peryhelium. Czerwony Mars widoczny będzie na porannym południowo-wschodnim niebie, goszcząc w noc sylwestrową i noworoczną w gwiazdozbiornie Koziorożca. Natomiast Jowisza, z gromadką czterech satelitów galileuszowych, oraz Saturna z dobrze widocznymi pierścieniami już przez lornetkę, a przebywających w gwiazdozbiornie Wodnika, będziemy mogli obserwować na wieczornym nie-

bie, coraz to niżej nad horyzontem, do końca miesiąca. Potem skryją się kolejno w promieniach słonecznych, by pojawić się z końcem lutego, ale na porannym niebie. Wieczorem, w pierwszej połowie nocy, można obserwować, najlepiej przy pomocy lunety, planetę Uran i Neptuna. Ten pierwszy gości w gwiazdozbiornie Barana, natomiast Neptun znajduje się na niebie w Wodniku.

Zjawiskiem, które bym szczególnie polecał do obserwacji na niebie, jest kometa Leonard, która powinna być jeszcze widoczna przez lornetkę lub może okiem nieuzbrojonym przez cały miesiąc. Jeśli zaś chodzi o meteory, to w tym miesiącu promieniują Kwadrantydy, w dniach od 1 do 7, z maksimum 3/4 stycznia. Radiant meteorów leży (dla nas prawie w zenicie) w gwiazdozbiornie Smoka. Można oczekiwać około 70 „spadających gwiazd” na godzinę, a obserwacjom nocnym nie będzie przeszkadzał Księżyc po nowiu.

Dysponując zaś wieczorem lub wczesnym rankiem wolną chwilą, nie bacząc na chłód, a może i mróz, spojrzmy w bezchmurne niebo z najpiękniejszym gwiazdozbiorem zimowego firmamentu Orionem, pamiętając o staropolskim przysłowiu, które przypomina, że *Styczeń pogodny – wróży rok płodny*.

DR ADAM MICHAŁEC

Młodzieżowe Obserwatorium Astronomiczne

O małych wielkich wynalazkach

Niedawno przeczytałem z dużym zaciekawieniem pięciotomową *Historię świata*. Szczególne wrażenie zrobiło na mnie to, jak przełomowe dla rozwoju ludzkości były niektóre wynalazki. Zafascynowała mnie starożytna cywilizacja Chin, bo tam wynaleziono porcelanę, papier, jedwabne tkaniny i kilkaset lat przed Gutenbergiem stosowano maszyny drukarskie.

Oczywiście nowe pomysły pojawiały się na wszystkich kontynentach. W starożytnym Rzymie opanowano technologię produkcji stali i cementu. Niezwykle ważne były też z pozoru drobne udoskonalenia, które jednak miały decydujący wpływ na rozwój rolnictwa, transportu i żeglugi. Na przykład istotne było wynalezienie chomąta, czyli elementu uprzęży, który zakłada się koniowi na szyję, aby ciągnął wóz lub pług. Wcześniej wiązano koniowi na szyi powróż i popędzano go do przodu. Powodowało to u zwierzęcia bolesne otarcia skóry lub nawet uduszenie. Inną ważną sprawą było wynalezienie strzemion. Wcześniej przez setki lat jeździło się na koniach na oklep, więc jeździec siedział bardzo niestabilnie. Dopiero opracowanie siodła wraz z umocowanymi do niego strzemionami zapewniło jeźdźcom bezpieczeństwo.

Inny pomysł, który mnie zachwycał, polegał na zastąpieniu prostokątnych żagli żaglami trójkątnymi, które widzimy na współczesnych jachtach. Było to genialne rozwiązanie, bo żagle trójkątne umożliwiają halsowanie, czyli takie sterowanie statkiem, że może on płynąć pod wiatr. No a skoro mowa o żeglowaniu, to kompas zawdzięczamy również starożytnym Chińczykom. Ten mały przedmiot umożliwiał ustalenie kursu nawet wtedy, kiedy z powodu zachmurzenia nie było widać gwiazd.

Ponieważ dawniej ludzie na różnych kontynentach nie mogli się wzajemnie kontaktować, zatem wielu odkryć poszczególne cywilizacje dokonały niezależnie od siebie. Zaskoczeniem dla mnie jest to, że choć cywilizacja Majów i Azteków budowała ogromne miasta, to nie znała koła, a zatem nie posiadała żadnych wozów. Być może dlatego zostali oni tak łatwo pokonani przez europejskich najeźdźców. A przecież z pewnością ich dzieci bawiły się turlanymi kamykami. Nikt jednak nie miał na tyle wyobraźni, aby zbudować tam pierwsze koło.

Wracając do naszych czasów, zastanawiam się, ilu prostych, a jednak przydatnych pomysłów usprawniających życie jeszcze nikt nie wymyślił? Apeluję zatem do wyobraźni i pomysłowości czytelników: pomyślcie, co można stworzyć lub udoskonalić – a kiedy wpadniecie na dobry pomysł, zróbcie wszystko, aby go rozpoznać. Kto wie, może dzięki temu znajdziecie się w kolejnym tomie *Historii świata*?

Fraszka o dobrych pomysłach

Każdy ma dobre pomysły, lecz
wdrożyć je – to już inna rzecz...

MARCIN URBAN

Pieśni Niepodległej

21 listopada, w wigilię wspomnienia św. Cecylii, patronki chórów i muzyki kościelnej, Towarzystwo Miłośników Muzyki i Śpiewu im. Stanisława Moniuszki zorganizowało koncert Pieśni Niepodległej

Gośćmi honorowymi byli: starosta Gwielicki Adam Kociolek, członek zarządu powiatu Aleksandra Ślusarek, radny powiatowy Jakub Paluch, a także wiceprzewodniczący Rady Miasta i Gminy Niepołomice Andrzej Gąsłowski. Program koncertu składał się z trzech części. W pierwszej można było usłyszeć muzykę fortepianową oraz pieśni i poezję patriotyczną odnoszącą się do okresu od powstania styczniowego, poprzez czas odzyskania niepodległości, do lat po drugiej wojnie światowej. I tak, obok *Pożegnania Ojczyzny* M.K. Ogińskiego oraz Poloneza A-dur op. 40 nr 1 F. Chopina, zabrzmiały m.in. pieśni *Ostatni mazur*, *W krwawym polu*, *Piechota*, *Modlitwa obozowa* czy *Gdzie są kwiaty z tamtych lat*.

Drugą część stanowiła muzyczna „impresja z przymrużeniem oka”, czyli utwory traktujące wojnę z poczuciem humoru. Były to pieśni bardzo mało znane, jak *Hej, panienki, posłuchajcie*, *Wojna lekarstwem* czy *Ksiądz mi zakazał*. Koncert zakończyła niepołomska lekcja śpiewania, w której wraz z występującymi artystami publiczność mogła zaśpiewać: *Wojenka, wojenka*, *Przybyli ulani*, *Kadrówkę* oraz piosenkę *Róża i bez* pochodzącą ze ścieżki dźwiękowej filmu *Jak rozpętałem II wojnę światową*.

Tamto niedzielne listopadowe południe było prawdziwie biało-czerwone. Polską historię i tradycję można było na nowo odkrywać w pięknej muzyce i strofach wierszy. Za tę artystyczną opowieść publiczność nagradzała wykonawców gromkimi i gorącymi brawami. W koncercie wystąpili: Zespół Kameralny Pro Arte – opieka muzyczna Jerzy Sobeńko i Katarzyna Rojek, Renata Żelobowska-Orzechowska – fortepian, Jan Migala – baryton, duet wokально-instrumentalny Gloria Brzezińska oraz autor tej relacji, który poprowadził wydarzenie. *Mamy poczucie spełnienia!* – mówią organizatorzy. *Wszystko, co zaplanowaliśmy w ramach Niepołomickich Impresji Muzycznych 2021, zostało zrealizowane. Czas rozpocząć przygotowania do kolejnego przedsięwzięcia, jakim będzie koncert kołęd i pastorałek, na który zapraszamy*

w styczniu 2022 r., roku Jubileuszu XXX-lecia istnienia Towarzystwa – dodają. Swoje podziękowania za udzieloną pomoc i wsparcie TMMiŚ kieruje do partnerów w realizacji: Kolejowego Towarzystwa Kultury z Krakowa, Muzeum oraz Spółki z o.o. Zamek Królewski w Niepołomicach, Miasta i Gminy Niepołomice i Po-

wiatu Wielickiego za współfinansowanie wydarzenia oraz do Burmistrza Miasta i Gminy Niepołomice Romana Ptaka za honorowy patronat.

JANUSZ ROJEK
w imieniu TMMiŚ
Fot. Janusz Jagła

W każdej rodzinie są opowieści powtarzane z pokolenia na pokolenie. Anegdoty, romanse, wzloty i upadki, w których nasze losy interesująco spletają się z historią. Nie inaczej jest w mojej rodzinie. Niczym nie wyróżniliśmy się na tle innych rodzin, żadnych bohaterskich czynów ani wielkich karier, ale czy to znaczy, że nic nie mamy do opowiedzenia? Tak oto przyszedł mi do głowy pomysł na serię felietonów, a może nawet stałą rubrykę w GN. Idea bardzo spodobała się redakcji. Zacznę od mojej rodziny i liczę, że wśród naszych czytelników znajdą się inni, którzy podchwycą pomysł i napiszą coś o swoich

Jadwiga Trzos de domo Borgieł

Urodziła się w 1903 r. w Czechowicach-Dziedzicach. Była szóstym, bardzo późnym dzieckiem swoich rodziców, Macieja i Hanny. Dzieciństwo spędziła niemal jak jedynaczka, bo wszyscy starsi już z domu wyfrunęli. Jej ojciec był bardzo uzdolniony muzycznie, podobno umiał zagrać na każdym instrumencie, który mu wpadł w rękę. Nie był oczywiście muzykiem, tylko muzykantem, zarabiał na życie całej licznej rodzinie grając na akordeonie w karczmach i na weselach. A że zaglądał przy tym coraz głębiej do kieliszka, wiodło im się z czasem gorzej. W końcu opamiętał się i ustatkował. Dostał stałą pracę jako woźny w dużej szkole, dostał też mieszkanie służbowe w suterenie tej szkoły i tam się wychowywała Jadwiga. Ale do czasu. W tym samym roku najpierw umiera ojciec, jakoś tuż przed wakacjami. Matka zostaje poinformowana, że muszą opuścić mieszkanie do nowego roku szkolnego, bo zatrudniają nowego woźnego. Zrozpaczona, zanim cokolwiek postanowiła, również umarła. Kiedy – jako dziecko – pytałam ją, na co oni umarli, babcia tylko wzruszyła ramionami i odparła: *ot, na grypę*. Dopiero po latach skojarzyłam daty i było dla mnie jasne, że oboje umarli na tzw. hiszpankę, która wtedy szalała po Europie i przez kilka lat zbierała śmiertelne żniwo. Jadwiga kończyła wtedy szkołę powszechną i bardzo chciała się dalej uczyć, ale gimnazjum i liceum były już płatne. Należy podkreślić, że chodziła do szkoły z językiem niemieckim i do końca życia pięknie nim władała. Zabrała ją do siebie najstarsza siostra i zapowiedziała, że musi sobie wybrać zawód i usamodzielnic się jak najprędzej, bo jej nie stać na opłacenie kształcenia siostry. Jadwiga wybrała krawiectwo i poszła na naukę zawodu do eleganckiego zakładu. Nauka trwała kilka lat – w pierwszym

roku praktykantki sprzątały nitki i ścinki oraz opiekowały się dziećmi pani mistrzyni, gotowały i sprzątały. W wolnych chwilach mogły się tylko przyglądać, jak mistrzyni kroić materiały na kolejne suknie lub starsze praktykantki szyły. Nie dostawały żadnego wynagrodzenia, ale też za naukę nie płaciły. W kolejnych latach były dopuszczane do obrzucania szwów (ówczesne maszyny nie szyły zygzakiem), usuwania fastryg i tak dalej, i tak dalej. Po czterech latach wykonywały samodzielnie zadaną sztukę – Jadwiga na dyplom szyła żakiet obciążony w dolnym obłożeniu ołowianymi kuleczkami, żeby gładko leżał. Z biegiem lat nauki otrzymywały też niewielkie wynagrodzenie, które pani mistrzyni przykazywała im odkładać na zakup maszyny do szycia, bo jak inaczej wykonywać zawód? Ostatecznie w wieku około 18 lat miała dyplom i maszynę, była gotowa do dorosłego życia. I bez pamięci zakochana.

Czechowice-Dziedzice były ważnym węzłem kolejowym w czasach Austro-Węgier. Młody i zabójczo przystojny konduktor przychodził od czasu do czasu nocować u sąsiadki Jadwigi, jego siostry. Jeździł na trasach i gdy wypadał mu tutaj nocleg, zamiast udać się do kolejowej noclegowni, wpadał do swojej siostry. Nazywał się Władysław Trzos i pochodził z Niepołomic. Jadwiga nie była pięknością: niska, korpulentna, o krótkiej szyi i mizernych włosach. Ale była niezwykle przedsiębiorcza i przebojowa. Władysław był łagodny i potulny. A przy tym miał 180 cm wzrostu, był brunetem o pięknych, kręconych włosach i niebieskich oczach. Jadwiga tak go jakoś wyobrażała, że niemal zmusiła do oświadczyń. Nie miał pierścionka, zapewne sytuacja go zaskoczyła. Jadwiga – naczytawszy się romansów – postanowiła podkreślić podniosłość chwili

Jadwiga Trzos, ok. 1980 r.

i podarowała mu swój panięński srebrny pierścionek, który Władzio ledwie wsunął na najmniejszy palec. A że był przystojny, otaczał go wianuszek wielbicielek. Jedna z nich wypatrzyła ten pierścionek na jego palcu i zaczęła się dopytywać. Władzio na to: *Podoba ci się? To ci mogę dać*. Zdjął z palca i podarował docieklewej wielbiciele. Niestety – krąg znajomych nie był taki znów duży i cała historia trafiła do uszu Jadwigi. Wpadła w rozpacz i postanowiła odebrać sobie życie. Przyjaciółka powiedziała jej, że jak się człowiek naje włosów, to one z krwią dojdą do serca, oplotą go ciasno i człowiek umiera. Najadła się włosów i czekała. Na szczęście nic się nie stało, do Władzia dotarło, co narozrabiał, kupił pierścionek z szafirem (który do dziś czasem noszę) i oświadczył się ponownie, tym razem zrobił to jak należy.

Kiedy – jako dziecko – leżałam w łóżku chora, jednym ze sposobów zabicia czasu było oglądanie albumów z rodzin-

Hanna Borgiel z Jadwigą, fot. ok. 1910 r.

nymi zdjęciami. Babcia siadała czasem przy mnie i snuła opowieści o postaciach z fotografii. Na końcu albumu była koperta z grubego szarego papieru i mieliśmy przykazywane nigdy do niej nie zaglądać. *A czemu?* – pytałam. *Bo tam są moje ślubne zdjęcia i kiepsko na nich wyglądam.* Ciekawość zwyciężyła, otwierałam w końcu tę kopertę i przyznałam jej rację. Moda była dla niej wyjątkowo niefaskawa. Przylepiony do głowy i spadający na oczy welon, hmm... Popatrzcie sami.

Pobrali się w roku 1922 lub 1923. Nie wiem, czy Jadwiga widziała Niepołomice przed ślubem, chyba nie. Przyjechała młodziutka mężatka z maszyną do szycia, gotowa by podbić świat, i co? Zastaje galicyjską wieś, chatę krytą strzechą, bitą drogę. Władysław mieszka z rodzicami w połowie długiego wiejskiego domu, jest tu pokój i kuchnia. Drugą połowę zajmuje jego brat z rodziną. Ustalono, że rodzice będą mieszkać w pokoju, a młodzi w kuchni. Jadwiga przyjechała z miasta, gdzie w mieszkaniu miała łazienkę – tutaj ciasnota i sławojka na podwórku. Żadnej możliwości wykonywania zawodu, bo gdzie zapraszać klientki?

Uparła się, by wybudować dom. W tym czasie jej siostra wzięła kredyt w banku, wybudowała dwupiętrową kamienicę w Czechowicach, parter wynajęła bogatemu dentyście i jego czynszem spłacała kredyt. Cóż za współczesne, biznesowe podejście. Jadzia też by tak chciała, ale Władysław nie podzielił jej zapału. Jemu wszędzie było wygodnie, zwłaszcza jeśli w pokoju miał mamusię, a w kuchni młodą żonę. Jadwiga odwiedza siostrę,

przywozi od niej plany domu i zmusza męża do decyzji. Zapraszają najbardziej w tym czasie wziętego mistrza budowlanego w Niepołomicach. Wkrótce Jadwiga zauważa, że mistrz nie bardzo umie czytać plany budowlane. Oświadcza, że wybuduje im tak, jak wszystkim innym i będzie dobrze. Władysław się godzi. Jadwiga walczy, żeby choć w domu wybudować łazienkę – i tu słyszy zdanie, które przez lata krąży po rodzinie: *No też coś? Srać pani w domu będzie?* Władzio się na wszystko godzi, powstaje dom (rozpoznaję jeszcze pięć takich w Niepołomicach) głupio rozplanowany i niefunkcjonalny, ale solidny.

Jadwiga staje się wziętą krawcową, przed wojną szyje głównie dla bogatych i eleganckich Żydówek. Kiedy wybucha wojna, kilka z nich powierza jej meble, dywany, lampy itp. Moja mama wspominała, że tak elegancko, jak w czasie wojny, nigdy nie mieszkaliśmy. Co ciekawe – po wojnie zgłosili się jacyś ludzie po odbiór tych dóbr. Pozostał nam tylko wachlarz ze strusich piór oprawiony w masę perłową i pęk piór do kapelusza.

W czasie wojny zmuszeni zostają do wynajmowania jednego z pokoi oficerowi Wehrmachtu. Wspominali go bardzo miło – podobno mówił o sobie, że jest wiedeńskim i cała ta wojna była dla niego czymś obrzydliwym. Przynosił swoim gospodarzom jakieś dobra z magazynów wojskowych – jajka w proszku, prasowaną owsiankę, cukier i konserwy. Moja mama – wtedy kilkunastoletnia dziewczynka – dostała wspaniały zestaw metalowych klocków konstrukcyjnych meccano po jego dzieciach. Kiedy ja i mój brat byliśmy dziećmi, bawiliśmy się jeszcze tym zestawem. Potem wysłali biedaka na front wschodni i już nie wrócił.

Jadwiga i Władysław mieli tylko jedną córkę – moją mamę. Z czasem do domu doklejono przybudówkę i Jadzia doczekała się łazienki. Miała niewielki, ale stały krąg klientek i ciągle coś się szyło. Miała też piękne lustro, głównie dla klientek, w którym bardzo lubiłam się przeglądać. Po latach odkryłam, że to lustro było wyszczuplające! Przez kilka lat uczyła podstaw szycia w liceum. Wtedy jeszcze uważano, że chłopcy i dziewczęta powinni się uczyć innych prac ręcznych. Kiedy tylko weszły elektryczne maszyny, które szyły zygakiem zaoszczędzając krawcowym godzin spędzonych na obrzucaniu szwów, kupiła sobie taką. A ta słynna singerówka, która była jej posagiem, zmieniła się w ozdobny stolik na werandzie u brata. Pozostał nam po niej też przepięknie wydany kilkutomowy zbiór poezji Goethego

Jadwiga i Władysław, ślubne zdjęcie ok. 1922 r.

i Schillera, oprawny w skórę, niemiecki, drukowany ozdobnym gotykiem, który wcale nie był tylko dla ozdoby, ona to naprawdę czytała! Kiedy musiała coś szybko policzyć – liczyła po niemiecku.

Nauczyła mnie szycia i haftu. Wpłynęła mi też, że ręce cały czas powinny być czymś zajęte.

Do dziś, kiedy siadam do Netflixa, mam w rękach jakąś robótkę. Robię hafty, frywolitki, patchworki. Druty i szydełko jakoś mnie nie pociągają. Pozostało we mnie, że siedzenie i samo patrzenie w telewizor to strata czasu.

Jadwiga miała niespełnione marzenie. Kiedy była dzieckiem, jedna z jej siostr pracowała jako pokojówka u bardzo bogatej rodziny arystokratycznej. Ta rodzina miała jedyną córkę w wieku Jadwigi. W miesiące wakacyjne rodzina przenosiła się do jakiejś posiadłości wiejskiej pod Wiedniem i zapraszała Jadwigę na wakacje, bo była 'właściwym' towarzystwem do zabawy dla ich córki. Co roku pan obiecywał dziewczynkom, że je zabierze na wycieczkę do Wiednia i jakoś nic z tego nie wychodziło. Jadwiga czekała i czekała i ten Wiedeń rósł w jej marzeniach i... tam pozostał. Po latach, kiedy mój brat był nastolatkiem, przyrzekał jej, że jak dorosnie, to ją tam zabierze. I też nic z tego nie wyszło. Babcia odeszła, zanim doczekaliśmy się możliwości swobodnego poruszania się po Europie.

TERESA URBAN
mieszkanca Gminy Niepołomice

Siedliskowy zawrót głowy

Równo rok temu jeszcze nie było Siedliska. Po głowie dopiero zaczynały kłębić się myśli, które miały zapoczątkować istnienie tego miejsca. Masa pomysłów na działania, setki propozycji na nazwę, mnóstwo wątpliwości. Zielony Puszczyk – stowarzyszenie, w którym działaliśmy – stawał na progu całkiem nowych wyzwań, intensywnego czasu, zmian całkiem radykalnych. Dziś jesteśmy już w stanie pokusić się o pewne podsumowania i wnioski

Siedlisko oficjalnie zaczęło funkcjonować 1 kwietnia 2021 r. Początek był o tyle trudny, że trwająca pandemia nie pozwalała nam na tradycyjne działania. Zamiast zapraszać do siebie mieszkańców Podłęża i gminy Niepołomice, zaczęliśmy zachęcać ich do rodzinnych spacerów. Przygotowywaliśmy mapy z trasami wycieczek, wzbogacając je wieloma ciekawostkami przyrodniczymi i opisami miejsc, jak i zagadkami, których rozwiązania można było znaleźć na trasie.

Wraz z poprawą sytuacji epidemiologicznej w samym budynku również zaczynało dziać się coraz więcej. Gościliśmy w Siedlisku kolejne grupy dzieci i dorosłych, które przychodziły oglądać wystawę zdjęć *Sowy Polski*. Zwiedzanie ubarwiliśmy ciekawymi opowieściami związanymi z tymi ptakami. Każdy mógł dotknąć sowych piór, posłuchać głosów poszczególnych gatunków czy zapoznać się z sówią wypluwką i jej zawartością.

Gdy tylko pojawiło się zielone światło, ruszyliśmy z różnego typu zajęciami. Pod okiem Pauliny Szelerewicz-Gładysz i Agnieszki Lisowskiej-Woź zaczęła funkcjonować pracownia plastyczna Bezformatu, spotkania miłośników gier fabularnych i RPG prowadzone przez Jakuba Gładysza, wieczory z planszówkami z Patrycją Witaszek-Pawełczuk oraz warsztaty kulinarne Czary-Gary, którymi opiekuje się Joanna Kwapisz. Poczuliśmy, że Siedlisko zaczyna tętnić życiem, co cieszyło nas niezmiernie. Oprócz tego, że mieliśmy już zajęcia programowe, zaczęliśmy też w Domu Kultury Siedlisko realizować projekty zainicjowane przez Stowarzyszenie Zielony Puszczyk nieco wcześniej. W kwietniu odbyły się pierwsze plenerowe warsztaty z cyklu Kolorowa nauka. Był to projekt składający się z cyklu zajęć plastycznych opartych na technikach drukarskich (linoryt, sucha igła, monotypia i szablony). Przez kolejne tygodnie spotykaliśmy się w Siedlisku, gdzie pod okiem instruktorów: Marty Wakuły-Mac i Jana Bosaka

uczestnicy stworzyli bardzo wiele grafik w różnych technikach drukarskich. W warsztatach uczestniczyło 28 osób, a sam udział był bezpłatny. Projekt był współfinansowany przez Miasto i Gminę Niepołomice. Zwieńczeniem całego projektu był wernisaż prac młodych artystów, który odbył się z początkiem grudnia oraz wydanie kalendarza na 2022 rok.

Równoległe w życie zaczęły wchodzić nowe zajęcia. W czasie wakacji działały Twórcze Siedlisko i Kolej na przyrodę, podczas których dzieci czynnie spędzały wakacyjny czas. Były wyjazdy pociągiem do Puszczy Niepołomickiej, gry i zabawy terenowe, majsterkowanie, prace plastyczne i trochę czasu dla siebie.

Wraz z nowym rokiem szkolnym ruszyliśmy z kolejnymi projektami. Cyklicznie odbywały się spotkania chóru, które prowadziła świetna dyrygentka Joanna Gutowska-Kuźnicz, zaczęły działać grupy: taneczne (prowadzenie: Monika Kiwak), modelarskie (prowadzenie: Piotr Woś), Klub Dyskusyjny z Niejakim Naciskiem na Popkulturę (KDzNNnP) (prowadzenie: Jakub Gładysz i Patrycja Witaszek-Pawelczuk), spotkanie z ludźmi z pasją, zwanych Pasjopatami (prowadzenie: Jakub Gładysz). Dużym zainteresowaniem cieszą się spotkania Klubu Miłośników Mangi i Anime (prowadzenie Patrycja Witaszek-Pawelczuk i Jakub Gładysz). Dodatkowo w Siedlisku w ramach Muzycznego Podwórka zaczęli szlifować swoje umiejętności młodzi muzycy i wokaliści, zainicjowane zostały zajęcia dla maluchów z mamami (pod okiem Do-

roty Kopeć i Justyny Bąk) oraz sobotnie Raniuszki prowadzone przez Małgorzetę Maślone. Odbyły się też warsztaty rowerowe, podczas których Michał Siwek demonstrował podstawy dbania i serwisowania swojego roweru. Alternatywą dla zabieganych był trening uważnej obecności, który metodą Rogera Vittora przeprowadziła Jadwiga Prokop. Nie sposób w tym wszystkim nie wspomnieć o cyklu Kościotropy, który dla dzieci przeprowadziła Barbara Mnich, archeolog z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Obecnie w Siedlisku znacznie poszerzyliśmy zakres zajęć plastycznych, które skierowane są do odbiorców w różnym wieku. We wtorki spotykają się najmłodsze dzieci (wiek: 4-7), w środy grupa dzieci starszych (7-12), a w środy wieczory odbywają się zajęcia z rysunku i malarstwa. W ramach spuścizny po projekcie Kolorowa nauka dysponujemy prasą drukarską i nadal

szlifujemy umiejętności, pracując w różnych technikach drukarskich. Jeśli ktoś chce zobaczyć, na czym to wszystko polega – zapraszamy do Pracowni Otwartej, która działa w soboty w godzinach 10.00–12.00.

Chcemy podziękować wszystkim za zaufanie i wszelkie wyrazy sympatii, jakie spłynęły do nas w czasie ostatnich dziewięciu miesięcy. Wciąż trudno nam uwierzyć, że Stowarzyszenie Zielony Puszczyk znalazło się w tym właśnie miejscu, a jednocześnie jesteśmy szczęśliwi, że mamy swój kąt, gdzie możemy realizować wciąż pojawiające się pomysły – nie tylko nasze, bo wasze również. Zachęcamy do współpracy z nami. Zapraszamy do Siedliska!

AGNIESZKA LISOWSKA-WOŚ
Fundacja Siedlisko Kultury
Stowarzyszenie Zielony Puszczyk

Zapalenie trzustki u kotów

Kiedy nasz koci przyjaciel zaczyna wymiotować, jedną z najczęściej występujących przyczyn jest zapalenie trzustki. Zarówno u ludzi, jak i u zwierząt schorzenie to jest bardzo ciężkie, a przede wszystkim bolesne. Subtelne, nieswoiste objawy kliniczne wraz z brakiem określonego czynnika przyczynowego sprawiają, że choroby trzustki są trudne do rozpoznania

Trzustka jest narządem charakteryzującym się czynnością wewnątrz- oraz zewnątrzwydzielniczą. Posiada dwie części mające różną czynność. Część wewnątrzwydzielnicza wydziela związki do krwiobiegu, a trzustka zewnątrzwydzielnicza dostarcza produkty do konkretnych narządów za pośrednictwem przewodów trzustkowych. Część

endokrynną składa się z komórek alfa, beta i delta, które produkują glukagon, insulinę i somatostatynę.

Prawidłowe funkcjonowanie narządu jest kluczem do równowagi organizmu. Mnogość przyczyn wywołujących stan zapalny tego narządu (pancreatitis) stawia przed lekarzami weterynarii nie lada wyzwanie diagnostyczne.

Najczęstszą przyczyną powodującą zapalenie trzustki są błędy dietetyczne i predyspozycje rasowe niektórych osobników. Nieodpowiednio zbilansowana dieta, składająca się ze zbyt dużej części węglowodanowej oraz tłuszczowej, bardzo często prowadzi do zaburzeń w obrębie dwunastnicy, czyli początkowego odcinka jelit cienkich. Dwunastnica natomiast

jest miejscem ujścia przewodu trzustkowego oraz żółciowego, więc stan zapalny w obrębie tego odcinka jelita bardzo łatwo rozprzestrzenia się drogą kontaktową na trzustkę oraz przewody żółciowe prowadząc do powstania triady zapalnej. Triaditis jest stanem określającym zapalenie trzustki, dwunastnicy oraz dróg żółciowych, które bardzo często idą w parze razem u naszych kocich pacjentów.

Do innych możliwych przyczyn problemu zaliczamy również urazy, ciała obce, zatrucia oraz choroby nowotworowe.

Jakie objawy mogą sugerować zapalenie trzustki?

Pierwsze objawy, które mogą zaniepokoić właściciela, to apatia, posmutnienie, wymioty, biegunka, spadek apetytu czy silna bolesność brzucha. Jak już wcześniej wspomniałam, choroba jest bardzo bolesna, co zwierzęta mogą manifestować przyjmowaniem postaw odbarczających, w których odczuwają najmniejszy dyskomfort. Koty są wyjątkowymi zwierzętami potrafiącymi bardzo długo ukrywać objawy postępującej choroby, nie dając możliwości właścicielom ani lekarzom weterynarii podjąć szybko działania. Dlatego bardzo istotne jest obserwowanie wszystkich niepokojących zachowań naszych pupili. Po zgłoszeniu się do gabinetu koci pacjent z chorą trzustką może zaprezentować całą gamę objawów klinicznych, takich jak np. zażółcenie błon śluzowych, gorączka, a nawet duszność związana z silnym bólem jamy brzusznej. W celu diagnostyki poza dokładnym badaniem klinicznym, wykonywany jest szereg badań dodatkowych umożliwiających w pełni zdiagnozowanie problemu. Do najważniejszych z nich zaliczam badania morfologiczne oraz biochemiczne krwi razem z badaniem poziomu specyficznej lipazy trzustkowej – enzymu, którego wzrost sugeruje zapalenie narządu. W badaniach biochemicznych należy

zwrócić uwagę na ALT oraz fosfatazę zasadową (enzymy wątrobowe ściśle powiązane z drogami żółciowymi). Przy ostrej formie zapalenia trzustki właśnie te dwa parametry wzrastają w pierwszej kolejności, co jest wskazaniem do wykonania oznaczenia specyficznej lipazy. Pacjenci z zapaleniem trzustki często mają lipemiczną surowicę pomimo odpowiedniej przerwy od ostatniego posiłku, dlatego zaleca

się zwrócenie na nich szczególnej uwagi. Dodatkowym elementem uzupełniającym diagnozę jest badanie ultrasonograficzne obrazujące w odcieniach szarości narząd położony w okolicy żołądka, dwunastnicy oraz okrężnicy. Powiększenie obrysu trzustki, towarzyszący odczyn zapalny, wolny płyn lub zmiany torbielowate to charakterystyczne cechy pancreatitis.

Leczenie

Po postawieniu diagnozy przystępujemy do leczenia w celu jak najszybszego przywrócenia komfortu cierpiącemu zwierzęciu. Czas od momentu pojawienia się pierwszych objawów do potwierdzenia rozpoznania musi być jak najkrótszy. Każdy dzień braku apetytu oraz bólu może potęgować stan chorobowy. Podstawą leczenia jest przeciwdziałanie bólowi oraz nawadnianie pacjenta. Najskuteczniejszą metodą nawadniania jest podawanie dożylnych kroplówek zawierających odpowiednie stężenie elektrolitów. Kolejnym elementem jest podawanie leków przeciwbólowych, takich jak buprenorfina czy metadon.

Bardzo istotne jest zabezpieczenie przed występującymi wymiotami za pomocą leków antyemetycznych. Dodatkowo podawane są również witaminy, leki rozkurczowe czy antybiotyki.

Do niedawna uważano, że podawanie preparatów sterydowych przy stanach zapalnych trzustki jest kontrowersyjne i wielu lekarzy praktyków unikało stosowania tych leków. Obecnie nie są one uznawane za leki wysokiego ryzyka przy terapii ostrego zapalenia trzustki. Przede wszystkim przeciwdziałają szerzeniu się stanu zapalnego w organizmie oraz znacząco wpływają na stymulację apetytu.

Stan kliniczny musi być dokładnie monitorowany, a powrót do zdrowia oceniany dzięki porównywaniu wyników i ocenie zwierzęcia.

Nie możemy zapomnieć o dietetycznym aspekcie, czyli wprowadzeniu pełnowartościowych posiłków i stymulacji apetytu. Leczenie zapalenia trzustki jest pracochłonne i długotrwałe. Moment powrotu apetytu nie jest równoznaczny z końcem leczenia – droga do sukcesu dopiero się rozpoczyna. Dieta kota powinna być odpowiednio dobrana do jego zapotrzebowania energetycznego, wagi, wieku oraz stanu klinicznego. Do niedawna w przypadkach ostrego zapalenia trzustki u psów i kotów obowiązywała zasada bezwzględnej głodówki przez 36-72 godziny, umożliwiająca trzustce „odpoczynek”.

W medycynie człowieka wczesne rozpoczęcie doustnego przyjmowania niewielkich ilości pokarmu ma korzystny wpływ na przebieg choroby i jest lepszą formą odżywiania niż żywienie pozajelitowe. W przypadku kotów, które nie jedzą 2-3 dni, jak najszybciej powinno się wprowadzić podawanie pokarmu często, ale w mniejszych porcjach lub zastępczo dożylną płynoterapię i podawanie preparatów witaminowo-mineralnych. W przypadku kotów, u których występuje brak apetytu, można włączyć leki stymulujące apetyt, np. mirtazapinę. Odpowiednie dobranie składników żywieniowych, suplementów oraz leków ma na celu zapobieganie nawrotom choroby. Bardzo istotne jest kontrolowanie stężenia witaminy B12 oraz kwasu foliowego. Poziom tych dwóch witamin ma znaczący wpływ na rokowanie i powrót do zdrowia.

Rokowanie uzależnione jest od stanu zwierzęcia, wieku, momentu rozpoczęcia terapii oraz reakcji, jaką wykazuje zwierzę na działania podjęte przez lekarzy. Czas trwania terapii również jest uzależniony od wielu zmiennych czynników. Zapalenie trzustki u kotów jest chorobą niedocenianą i często bagatelizowaną przez właścicieli. Nieodpowiednio leczona może spowodować katastrofalne konsekwencje dla naszych kocich przyjaciół.

Bibliografia:

1. R.W. Nelson, C.G. Couto, *Choroby wewnętrzne małych zwierząt (tom I, II, III)*, wydawnictwo Elsevier, Wrocław 2009.
2. Little, Susan E., *Feline Internal Medicine*, wydawnictwo Elsevier, Wrocław 2015.
3. Gram W.D., Milner R.J., Lobetti R., *Choroby przewlekłe psów i kotów*, Galaktyka Wydawnictwo, Łódź 2019.

ANNA MITERA

Przychodnia weterynaryjna Dan-Vet

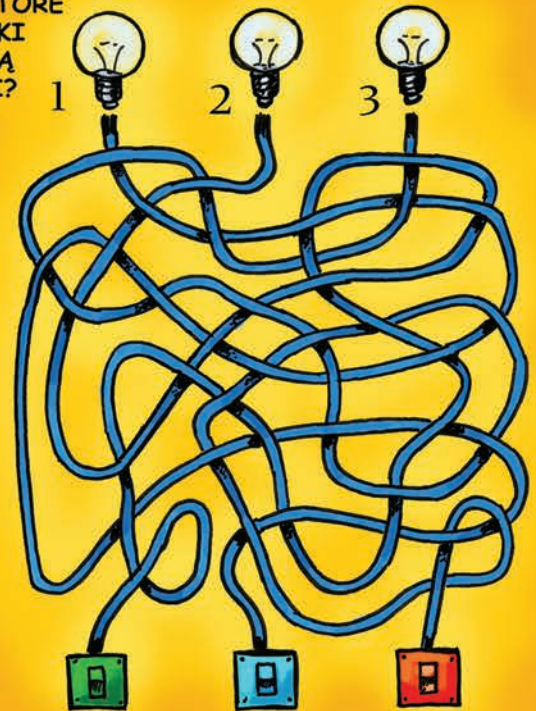

RUSZ makówką z Trzoskiem

POŁĄCZ KROPKI OD 1 DO 59 I ZOBACZ JAKIE ZWIERZĘ KRYJE ILUSTRACJA.

SPRAWDŹ, KTÓRE WŁACZNIKI ZAPALAJĄ ŻARÓWKI?

PRZEŁOŹ TRZY ZAPALKI W TAKI SPOSÓB ABY UZYSKAĆ DWA TRÓJKĄTY.

JAKA RZECZ W WALKACH BOKSERSKICH JEST NAJBARDZIEJ BRUTALNA?

30 stycznia 2022 roku

**Gminny sztab WOŚP w Niepołomicach
Szkoła Podstawowa nr 2**

**nasi wolontariusze będą kwestować w całej gminie i w internecie
ponadto u nas:**

OFFroadLOVERS dla Orkiestry

pokazy strażackie w wykonaniu OSP Niepołomice

POMAGANIE JEST DZIECINNIE PROSTE